శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౮ ౧౯౭౧ - జూలై : విరోధికృత్తు - ఆషాఢము సంచిక ౧

విషయసూచిక

విషయ సూచిక

(1 వ పేజీ తరువాయి)

శ్రీ రామకృష్ణ సూక్తిసుధ

అనువాదకులు: ఆచార్య శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలముగారు

'సహజోద్గారమయిన వచనామృతము ఇట్టి గ్రంథరూపముదాల్చుట కిదే మొదలు' (ఆల్డసు హక్స్లీ) అను పొగడ్తగన్న శ్రీమన్నిఖిలానందస్వాముల సంక్షిప్తాంగ్ల మూలమునకు ఇది తేట తెలుగున అనువాదము.

'గురుదేవుని స్వతస్సిద్ధజ్ఞానము, చిదానందోద్రేక ప్రభవసహజసరళవాగ్ధాటి, శిశూచితా మాయికత, అనిర్వచనీయప్రజ్ఞ, ఋజూపమానములు, సరసకథలు, గేయములు, పద్యములు చక్కగా అనూదితములు. (హిందు: తేది 27-7-'58)

'అద్యతనగద్యరచయితలెల్ల మేలుబంతిగా అనుసరింపదగిన గ్రంథరాజము.'
(సన్డే స్టాన్డర్డు: తేది 16-2-'58)

'అనువాదమైనా స్వతంత్రగ్రంథం అనిపించు ధాటి గలది.' (భారతి. 7-6-'61)

'చవులూరించు చక్కని రచన.' 14-2-'58 (డాక్టరు సర్ ఎస్. రాధాకృష్ణగారు)

590+158 పుటలు వెల: రూ. 7-50

ప్రబోధరత్నాకరము

అనువాదకులు: శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

వివేకానందస్వాములవారు అమెరికాయందలి సహస్రద్వీపవనమున శిష్యులకు బోధించిన తత్త్వసారము సమస్తము ఇందు నిక్షిప్తమై యున్నది. శాస్త్ర జిజ్ఞాసకులవారికి ఇందలి పాదటీకలు ఎంతయో యుపయుక్తములు కాగలవు.

232 పుటలు మూడవ కూర్పు వెల: 2-50

ఇట్లు వ్రాయుడు: మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4



'అఖిలవిభు శరణొందుము, యా క్షణంబ యతనికృప నీదు ననుభూతి కందు వత్స'

—శ్రీ శారదామణి.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౮ } ౧౯౭౧ - జూలై :: విరోధికృత్తు - ఆషాఢము { సంచిక ౧

శ్రీః

వివేకచూడామణి

మూలము : శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు — వ్యాఖ్యాత : అన్నమాచార్య

మనః ప్రసూతే విషయా నశేషాన్ స్థూలాత్మనా సూక్ష్మతయా చ భోక్తుః
శరీరవర్ణాశ్రమజాతిభేదాన్ గుణక్రియాహేతుఫలాని నిత్యమ్. 177

శరీరములు వర్ణములు ఆశ్రమములు జాతులు గుణములు క్రియలు కారణములు కార్యములు—వీని నన్నిటిని భోక్తయగు జీవునకై మనస్సు జాగ్రద్దశలో స్థూలరూపమునను స్వప్నదశలో సూక్ష్మరూపమునను సృజించుచుండును. ౧౭౭

అసఙ్గచిద్రూప మముం విమోహ్య దేహేన్ద్రియ ప్రాణగుణై ర్నిబధ్య
అహం మ మేతి భ్రమయ త్యజస్రం మన స్స్వకృత్యేషు ఫలోపభుక్తిషు. 178

అసంగుడును చిద్రూపుడు నగు జీవుని మోహింపజేసి, దేహేంద్రియప్రాణములం దహంకార మనెడి పాశముచేతను, దేహేంద్రియప్రాణగుణములందు మమకార మనెడి పాశముచేతను బంధించి, స్వకృత్యములందు ప్రవర్తింపజేయుచు, తత్ఫలముల ననుభవింపజేయుచు త్రిప్పుచుండునది మనస్సే. ౧౭౮

అధ్యాసయోగా త్పురుషస్య సంసృతి రధ్యాసబన్ధ స్త్వమునైవ కల్పితః
రజస్తమోదోషవతో ఽవివేకినో జన్మాదిదుఃఖస్య నిదాన మేతత్. 179

ఆత్మకానివానియందు ఆత్మబుద్ధిరూప మగు అధ్యాస జనించుటే సంసృతికి కారణము. ఆయధ్యాసబంధమును కల్పించునది మనస్సే. రజస్తమోదోషములు గల యవివేకికి గలుగు జన్మాదిదుఃఖములకు ఆదికారణము మనస్సే. ౧౭౯

అతః ప్రాహు ర్మనో ఽవిద్యాం పణ్డితా స్తత్త్వదర్శినః
యేనైవ భ్రామ్యతే విశ్వం వాయునే వాభ్రమణ్డలమ్. 180

కావుననే తత్త్వదర్శులగు పండితులు 'మనస్సే అవిద్య' అనిరి. గాలి మబ్బుతునుకలకు త్రిప్పట కలిగించునట్లు విశ్వమునకు (జీవులకు) త్రిప్పట కూర్చునది మనస్సే. ౧౮౦

త న్మనశ్శోధనం కార్యం ప్రయత్నేన ముముక్షుణా
విశుద్ధే సతి చైతస్మి న్ముక్తిః కరఫలాయతే. 181

కావున మోక్షాభిలాష కలవాడు ప్రయత్నపూర్వకముగా మనస్సును శుభ్రపఱచుకోవలెను. మనశ్శుద్ధి కుదిరినవానికి మోక్షము అఱచేతిపం డగును. ౧౮౧

మోక్షైకసక్త్యా విషయేషు రాగం నిర్మూల్య సన్న్యస్య చ సర్వకర్మ
సచ్ఛ్రద్ధయా య శ్శ్రవణాదినిష్ఠో రజస్స్వభావం స ధునోతి బుద్ధేః. 182

మోక్షమునందు మాత్రమే సక్తి గలిగి, విషయములందు రాగమును నిర్మూలించుకొని, సర్వకర్మలను సన్న్యసించి, పరిష్ఠమైన శ్రద్ధతో ఎవడు శ్రవణాదులందు నిష్ఠ నెరపునో, వాడు తన బుద్ధియం దుండిన రాజసికస్వభావమును దులిపివేసికొన్నవా డగుచున్నాడు. ౧౮౨

మనోమయో నాపి భవే త్పరాత్మా హ్యాద్యన్తవత్త్వా త్పరిణామిభావాత్
దుఃఖాత్మకత్వా ద్విషయత్వహేతో ర్ద్రష్టా హి దృశ్యాత్మతయా న దృష్టః. 183

మనోమయకోశముకూడ పరమాత్మ కాజాలదు. ఏలయన ఈమనోమయకోశమునకు ఆది యున్నది, అంత మున్నది, మార్పు లున్నవి. దుఃఖాత్మకత్వ మున్నది. ఆత్మచే చూడబడుచున్నది. దృశ్యము ద్రష్ట యగుట పొసగదు కదా. ౧౮౩

బుద్ధి ర్బుద్ధీంద్రియై స్సార్ధం సవృత్తిః కర్తృలక్షణః
విజ్ఞానమయకోశ స్స్యా త్పుంస స్సంసారకారణమ్. 184

నిశ్చయాత్మకవృత్తియు కర్తృత్వలక్షణమును గల బుద్ధియు జ్ఞానేంద్రియములును కలిసి విజ్ఞానమయకోశ మగును. ఇదియు జీవునకు సంసారకారణమే. ౧౮౪

అనువ్రజచ్చిత్ప్రతిబిమ్బశక్తి ర్విజ్ఞానసంజ్ఞః ప్రకృతే ర్వికారః
జ్ఞానక్రియావా నహ మి త్యజస్రం దేహేన్ద్రియాదిష్వభిమన్యతే భృశమ్. 185

తనయందు చిద్వస్తువు ప్రతిబింబించుటచే భాసకత్వశక్తి గలదియు, మూలప్రకృతి యొక్క వికారమైనదియు, జ్ఞానమును క్రియలును గలదియు నగు ఈ విజ్ఞానమయకోశము దేహేంద్రియాదులందు సదా నేననెడి తాదాత్మ్యాభిమానము వహించుచున్నది. ౧౮౫

అనాదికాలో ఽయ మహం స్వభావో జీవ స్సమస్తవ్యవహారవోఢా
కరోతి కర్మాణ్యపి పూర్వవాసనః పుణ్యాన్యపుణ్యాని చ తత్ఫలాని. 186

భుఙ్క్తే విచిత్రాస్వపి యోనిషు వ్రజ న్నాయాతి నిర్యా త్యధ ఊర్ధ్వ మేషః
అస్యైవ విజ్ఞానమయస్య జాగ్రత్స్వప్నాద్యవస్థా స్సుఖదుఃఖభోగాః. 187

జీవునితో తాదాత్మ్యానుబంధము గల యీ విజ్ఞానమయకోశము అనాదికాలముగ నున్నది, ఇదే జీవుడు. సమస్త వ్యవహారముల నిర్వహించునదియు, పూర్వకర్మవాసనల ప్రేరణచే పుణ్యపాపముల నొనర్చునదియు, వాని ఫలముల ననుభవించునదియు, వింతయోనులలో పుట్టువొందునదియు, ఊర్ధ్వాధోలోకములకు రాకపోకలు చేయునదియు, స్వప్నము, జాగరణము మున్నగు అవస్థలను సుఖదుఃఖములను అనుభవించునదియు ఈవిజ్ఞానమయకోశమే. ఆత్మకు, ఇవేవియు లేవనుట. ౧౮౬-౧౮౭

దేహాదినిష్ఠాశ్రమధర్మకర్మగుణాభిమాన స్సతతం మ మేతి
విజ్ఞానకోశో ఽయ మతిప్రకాశః ప్రకృష్టసాన్నిధ్య వశా త్పరాత్మనః
అతో భవ త్యేష ఉపాధి రస్య యదాత్మధీ స్సంసరతి భ్రమేణ. 188

చిద్రూపపరమాత్మ కత్యంతము సన్నిహితమైనందున అతిప్రకాశవంతమగు నీ విజ్ఞానమయకోశము దేహేంద్రియప్రాణాదులను తానుగా, ఆశ్రమ - ధర్మ - కర్మ - గుణములను తనవిగా భావించును. పరమాత్మ కిది ఉపాధి. ఈ యుపాధినే తానుగా భ్రమించు పరమాత్మ సంసారసుఖదుఃఖముల ననుభవించుచున్నది. ౧౮౮

యోఽయం విజ్ఞానమయః ప్రాణేషు హృది స్ఫుర త్యయం జ్యోతిః
కూటస్థ స్స న్నాత్మా కర్తా భోక్తా భవ త్యుపాధిస్థః. 189

స్వయంప్రకాశమును విజ్ఞానమయము నగు పరమాత్మ ప్రాణములందు హృదయపుండరీకమున ప్రకాశించుచుండును. కూటస్థమయ్యు అది ఉపాధివలన కర్తయు భోక్తయు నగుచున్నది. ౧౮౯

స్వయం పరిచ్ఛేద ముపేత్య బుద్ధే స్తాదాత్మ్యదోషేణ పరం మృషాత్మనః
సర్వాత్మక స్సన్నపి వీక్షతే స్వయం స్వతఃపృథక్త్వేన మృదో ఘటా నివ. 190

పరమాత్మ సర్వాత్మకమైనను తన కుపాధియు మిథ్యయు నగుబుద్ధితో తాదాత్మ్యము నొందినందున, అపరిచ్ఛిన్నమైన తాను పరిచ్ఛిన్నమైనట్లును, (కుండలు మట్టియేమైనను మట్టికంటె వేఱైనవిగా అజ్ఞులు భావించునట్లు) జగత్తు తానే అయినను, దానికంటె తాను వేఱైనట్లును భావించుచున్నది. ౧౯౦

ఉపాధిసమ్బన్ధవశా త్పరాత్మా హ్యుపాధిధర్మా ననుభాతి తద్గుణః
అయోవికారా నవికారి వహ్నివ త్సదైకరూపో ఽపి పరస్స్వభావాత్. 191

ఏకరూప మగు అగ్ని ఇనుముతో జేరినప్పుడు దాని రూపభేదములను తాను జెందునట్లు, ఏకరూప మగు పరమాత్మ ఉపాధిసంబంధవశమున దానిధర్మములను తన కారోపించుకొనుచున్నది. ౧౯౧

శిష్య ఉవాచ:

భ్రమేణా ప్యన్యథా వాస్తు జీవభావః పరాత్మనః,
తదుపాధే రనాదిత్వా, న్నానాదే ర్నాశ ఇష్యతే. 192

శిష్యు డడుగుచున్నాడు—

పరమాత్మకు జీవభావము భ్రమచేత గలిగిన గలుగనిండు, వేఱు దేనిచేతనైన గలిగిన గలుగనిండు. ఉపాధియు అనాదియే కదా. ఆదిలేనిదానికి అంతమును ఉండదు కదా. ౧౯౨

శ్రీ రామకృష్ణనుతి

శ్రీ శారదాచరణ్

అఖిలసాధకానీక లక్ష్యంబయయ్యు సాధకుని చందమునను వేషంబు దాల్చి
కృప నఖిలమానవుల నుద్ధరించినట్టి గురుమహారాజునకు నిరంతరము జయము.

జ్ఞానకర్మభక్త్యాదిసర్వయోగములకు గమ్యుండు తానయ్యు లీల వెలుగ
కాళికాలయపూజారికరణినైన గురుమహారాజునకు నిరంతరము జయము.

చిత్రముగ దాన దైవమై చెలగుచుండి దివ్యమై వెలింగెడి దైవతృష్ణలోన
బడుచు నానందరస మాని మత్తుడైన గురుమహారాజునకు నిరంతరము జయము.

దైవదూషకులౌ నాస్తికావళులనుగూడ నవ్యాజకరుణ భక్తులుగ జేసి
పతితపావనబిరుద మంకితముగొన్న గురుమహారాజునకు నిరంతరము జయము. 4

శరణ మనినంత నపరాధశతములైన గణన చేయ కత్యంతసత్కరుణతోడ
దన కరాబ్జములం దిడుకొనెడునట్టి గురుమహారాజునకు నిరంతరము జయము. 5

శరణుగోరినవారియంతరమునందు నిలిచి వారినానందవార్ధిని దేల్చి
దివ్యసత్ప్రేమలోన బంధించునట్టి గురుమహారాజునకు నిరంతరము జయము. 6

శ్రీ రామకృష్ణ గీత

I

శ్రీ వెలుదండ రామేశ్వరరావుగారు

శ్రీకరుండైన దేవుండు నీకు, నరుడ, పగటివేళ చుక్కలు కనబడనియట్లు
కానరాకున్న నజ్ఞానకారణమున నంతమాత్రనె లేడని యనకు మతని. 1

కామితార్థంబు లెల్లను కల్పతరువువలెను దయసేయు దేవుండు కల డొకండు
దుర్లభంబగు నరజన్మ దొరకుకతన నతని గాంచుటె పరమలక్ష్యమ్ము మనకు. 2

ద్వివిధసంస్కారముల గొని విశ్వమందు బుట్టుచున్నాడు నరుడు, విముక్తి గూర్చు
విద్య, బంధహేతువగు నవిద్య, వీన బుద్ధి విద్యవైపున మ్రొగ్గ ముక్తి గలుగు. 3

అంకెతరువాతిసున్నల కబ్బు విలువ, అట్లె దేవునితరువాత నగును జగతి.
కాన నొక్కడౌ దేవుని గనిన పిదప నీవు లెక్కగొను మనేకజీవజగతి. 4

ఆత్మలాభంబె ప్రథమంబు నందవలయు, దాని తరువాత గడియింపు ధనము నీవు
ఆత్మ గని మీద సంసారమందు మెలగ శాంతి కెప్పుడు భంగంబు జరుగ బోదు. 5

మొదట దైవదర్శనమును బొంది గాని మీ రుపన్యాససంఘసంస్కారకృతుల
సలుప నర్హులు; కాకున్న సంఖ్యలేని సున్నల విలువవలె మీకు సుఖము సున్న. 6

క్రొత్తగను పట్టణము జేరుకొనిన నరుడు బసను మొదట వెదకి తనవస్తుతతిని
నందు జేర్చి – నగరశోభ నరయ నేగు, నటుల గాకున్న నిడుమల నందు నతడు. 7

అటులె ఈలోకమునబడినట్టి నరుడు నిత్యశాంతినిలయుడైన సత్యమూర్తి
ప్రాపుగాంచిన మీదనె భయము లేక నిత్యకృత్యము లొనరించు నేర్పుగనును. 8

పేలములపైని పేరాస విడువ లేక బోనునం దెలుకలు చిక్కి పోవునట్లు
తుచ్ఛవిషయసుఖాసక్తి దూలి నరుడు వద్ద నున్న బ్రహ్మానందపదవి గనడు.

సూర్యచంద్రలోకములపై సుద్దు లిన్ని బలికి నాల్గు కథల జెప్ప పరము లేదు
హృదయమందున సద్భక్తి యేపుగాగ తీవ్రపరితాపమున వాని దెలియవలయు. 10

దినమునం దెప్పుడైనను తిండి దొరకు, కొంత ముందు వెనుకలైన వంత యేల?
యటులె దైవదర్శన మబ్బు నందఱికిని ఏదొ యొకజన్మమందున నెట్టులైన. 11

బొమ్మలాటలాడుకొనెడి బుల్లిపాప లమ్మఁ బొడగని యవి వీడి యమ్మ జేరు
నట్లు, ధనకీర్తు లను బొమ్మలందు దగులు నతడు దివ్యమాతను జూడ నన్ని విడుచు. 12

అతిపరిశ్రమ కోడక యంబురాశి మునిఁగి గొనివచ్చెదరు గాదె ముత్యములను
నట్లె దీక్షమై నరుడు నిరాశవీడి సాధనము సేయ గనుగొను సత్యనిలయు. 13

సచ్చిదానందసద్ధ్యానసరణిఁ జేసి కనెదు నీవు బ్రహ్మానందగరిమ నెపుడు
విషయరాగము తగ్గిన, విభునియెడల భక్తి బలిసి యజ్ఞానంపు పరద తొలగు. 14

దేహదేవళంబున జ్ఞానదీప మొకటి వెల్గజేయు దివ్యజనని వీక్ష సేయ
భాగ్య మబ్బు; నంత గనెదు బంధముక్తి జీవపరమాత్మల గలియజేయు విధము. 15

II

శ్రీ కృష్ణ శ్రీగారు

శ్రీజగజ్జననికిఁ బ్రియతమసుతు డన న్మతతరంగిణులకు బతి యనంగ
నతికిని సుతు డన సంస్తుతింతును నిన్ను రాజహంసనిపుణ, రామకృష్ణ.

అమ్మ కంట బడిన బొమ్మలాటలు వీడి శిశువు వేగ నామె జేరి చొక్క
నంబఁ గాంచువాని కన్యంబు లిం కేల, రాజహంసనిపుణ, రామకృష్ణ! 2

ఎన్ని పాట్లు పడిన మన్నిటిముత్యాలు పడయవచ్చుఁ బడినపాటు మఱవ
విశ్వనాథుగూర్చు విశ్వ ప్రయత్నంబు రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ. 3

నీటియందె పుట్టి నీటనే తేలుచు నీటియందె డిందు నీటిబుడగ
నరుడు బుద్బుదంబు నారాయణుడు నీరు రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ.

ఉప్పుబొమ్మ భగవదుదధి రూపఱినచో, భక్తిజలముఁ బీల్వ బట్టబొమ్మ,
నరుడు జాతిబొమ్మ పరచింత గ్రోలక, రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ. 5

కరము దుష్టులందు బరమాత్మ గల డని వారి గలసి మనుట పాడి యగునె?
పులియు దేవు డనుచుఁ బులిఁ జేరవచ్చునా, రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ! 6

వరలు జలములెల్ల బానయోగ్యము గావు చూడ దగవు గలుఁగు చోటు లెల్ల
నెందు దేవు డున్న నీభేదములు పోవు, రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ. 7

పెద్దమేలిముసుగుముద్దియ, వాచాలి, చెవులఁ దులసిదళము సేర్చువాడు,
గడియ నొక్కకంట కనుపెట్ట దగువారు రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ. 8

రామ రామ యనెడి రాచిల్క కీచు మఁ బిల్లివాత బడిన పేర్మి దక్క
పరమలౌక్యభక్తిభావ మీలాగున, రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ. 9

వడ్లు చల్లునెడల వరిచేలు పండును వేలములను జల్ల బెంపు లేదు
జన్మరహితు డగును జ్ఞానాగ్నితప్తుడు రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ. 10

సంద్ర మలలు రేగ సరి వచ్చు మాయకు, నలలు లేక బ్రహ్మ మయ్యె నదియె,
కార్యరూప మొకటి కారణ మొక్కటి రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ. 11

ఎండుమట్టితోడ గుండలు కుమ్మరి సేయు లేడు నీరు సేర్చి కాని
సృష్టిహేతు వగును శివశక్తు లుభయంబు రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ. 12

బ్రహ్మలోని మాయ బ్రహ్మకు సోకదు భువన మాక్రమించి మోహపఱచు
పాముకోఱవిషము పామును జంపునా, రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ! 13

ప్రొద్దు మబ్బుపట్టి పొడగానగా రాదు తెల్లమగును మబ్బు తేలి పోవ
మాయ తొలగ నేని మహితాత్మ గనవచ్చు రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ. 14

నీరు తొలచి హంస క్షీరంబు గొనునట్లు మాయ వేఱుసేసి మహితబుద్ధి
పరమహంసలెల్ల పరమాత్మ గందురు రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ. 15

మాయ తోడు లేక మాయాపరాధీను లరయ రాదు పరమపురుషు జాడ
శర్వు గాన రాదు శర్వాణి గనకున్న రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ. 16

కలుగు మాయవలన జ్ఞానంబు మోదంబు ద్వంద్వబుద్ధి విశ్వదర్శనంబు
బోలియు మాయ కవల భోక్తృభోగ్యంబులు రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ. 17

చీలి యెలుక బట్టి చీలిచి చంపును బిల్లి కూనఁబట్టి ప్రియము సేయు
భక్తిఁ బ్రోచు మాయ, భంగించు నితరుల రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ. 18

మించు నరుని డింప మించు మేఘానాడి, మేధనాడి మించ మించు శక్తు
లాత్మదర్శనంబు ననుకూలపఱచును రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ. 19

చెనకరాని పాము జేపట్టి శిఖయందు చాల్ప వచ్చు మంత్రదమనశక్తి
మారభీతి మాన్పు దారకమంత్రంబు రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ. 20

భూమి నాది యనుచు భూస్వామి వీగిన ప్రాణదాత ననుచు వైద్యు డేచ
నవ్వుకొనుచునుండు నలువ యిర్వుర గాంచి రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ. 21

రిక్కలచిఱువెల్గు రేరాజు కబళించు, రేవెలుంగు మ్రింగు వేవెలుంగు,
కలుగువారి మించు కలవార లుందురు రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ. 22

వఱద నీరు తెగక వంతెనక్రిందుగా దరలి పోవుచుండు నిరతగతిని
ముక్తు డెపుడు ధనము మూటలు గట్టడు రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ. 23

దాస్య మొవని చెంత ధనలక్ష్మి యొనరించు శ్రీకి దాస్య మెవడు సేయకుండు
మహితబుద్ధి యతఁడు మానవు డన జెల్లు రాజహంసనిపుణ రామకృష్ణ. 24

పరమహంస దేవుని ప్రబోధవా

ఒక పాటగాడు – మహాశయా, భగవంతుని సాక్షాత్కరించుకొనుటకు మార్గ మేది ?

శ్రీరామకృష్ణుడు – ముఖ్యమును ఏకైకము నైనది భక్తి. నిజమునకు సకలప్రాణులలోను దేవు డున్నాడు. మఱి, భక్తు డెవరు ? దేవునందు నెలకొన్న చిత్తము గలవాడు. గర్వమును దంభము నున్నంతవఱకు మనసు దేవునందు నెలకొనుట సాధ్యపడదు. నీరు మిట్టమీఁ కెక్కనట్లు దేవు ననుగ్రహము గర్వితులమీదికి పాఱదు. నీరు పల్లమునకే పాఱునట్లు దేవు ననుగ్రహము అణకువగలవారిమీదికే పాఱును. నేను వట్టి యంత్రమును.

ఏమార్గము ద్వారానైనను సరే, దేవుని సాక్షాత్కరించుకొనుట సాధ్యమే. అన్నిమతములును సత్యములే. ఇంటిపైకప్పుమీదికి చేరవలె ననుట ముఖ్యము. రాతిమెట్లమీదుగ ఎక్కిపోవచ్చును, కొయ్యమెట్లమీదుగ ఎక్కిపోవచ్చు. వెదురునిచ్చెనమీదుగా ఎక్కిపోవచ్చు, ప్రగ్గము తోడ్పాటుతో ఎక్కిపోవచ్చు. ఒక వెదురు గడసాయముతో ఎక్కిపోవచ్చు

మతాంతరమతములో ఎన్నో తప్పులు గ్రుడ్డి నమ్మకాలు ఉన్నవని నీవన వచ్చు. అందుకు నాజవాబు—ఉన్నవనియే అనుకొందము. దోషములు ప్రతిమతములోను ఉన్నవి. తన గడియారము చూపు గంటయే సరియైనదని ప్రతియొక్కడును తలంచుచుండును. దేవునకై తహతహపాటున్న చాలు, దేవునందు ప్రేమయున్న చాలు, దేవునివంక కాకృష్టుడవైన చాలు. అంతర్నియంతగా నుండునది దేవుడే అని ఎఱుగవా? మన డెందమున ఉబలాటమున్నచో మన ఆత్మ తహతహపడుచున్నచో ఆ యుబలాటమును తహతహపాటును దేవుడు గుర్తించును. ఒకనికి చాలమంది పుత్రులున్నారనుకో. పెద్దవారు స్పష్టముగా 'నాన్నా' 'అప్పా' అని పిలుతురు. చాలపసివారు 'నా' అని 'అ' అని అస్పష్టముగ బల్కగలరు. వారి పిలుపు అస్పష్టముగ ఉన్నందుకు వారిపై తండ్రి కోపించునా? వారును తన్నే పిలుచుచున్నారని తండ్రి యెఱుగును, తనపేరును వారు చక్కగా ఉచ్చరింపజాలకున్నారు, అంతే. బిడ్డలందఱు తండ్రికొక్కంతె ప్రియులే. అట్లే భక్తులు వివిధనామములతో బేర్కొనుచున్నారు, లక్ష్యమేమో భగవంతుడే, పేర్కొనుచున్న దొక్కనినే, దేవుడొక్కడే, అతని పేరులు పెక్కులు.

మ:—బ్రతికినన్నినాళ్ళు సాగుచుండవలసిన దేనా సాధన?

శ్రీరామకృష్ణుడు—అక్కఱలేదు. కాని ప్రారంభదశలోమాత్రము ప్రతియొక్కనికిని మెలకువయును చుఱుకుదనమును ఉండవలెను, ఆదశ దాటినపిమ్మట అంత శ్రమపడ అక్కఱ లేదు. పడవ అలలపోటు - తుపాను - పెనుగాలి - నదులవంపులు అనువానిగుండ పోవుచున్నంతవఱకును చుక్కాణివాడు చుక్కాణిని గట్టిగ పట్టుకొని యుండును. వానిని దాటినవెంటనే అతడు తనపట్టును సడలించును. నదుల తిరుగుళ్ళు దాటి కొంత అనుకూలవాయువు వీవ దొడగినంతనే, అతడు హాయిగ కూర్చుండును, చేతినిమాత్రము చుక్కాణిపై నుంచి యుంచును. తర్వాత తెరచాపను విప్పబూనుకొనును, పొగ త్రాగుటకును సిద్ధపడును. అట్లే సాధకుడును కామినీకాంచనములనెడి కల్లోలములను తుపానులను అతిక్రమించినంతనే, నెమ్మదిని శాంతి ననుభవించును.

కొందఱకు పుట్టినప్పటినుండియే యోగుల లక్షణము లుండును కాని, వారును మెలకువ గలిగియే యుండవలయును. కామినీకాంచనములే అడ్డంకులు. మానవుని యోగమార్గము నుండి తప్పించి సంసారకూపములోని కీడ్చుకొని పోవునవివే. వారికి భోగేచ్ఛ కొంతయుండిన నుండ వచ్చు. ఆకోరిక తీఱినంతనే వారు తమ మనస్సులను మరల భగవదున్ముఖములుగా చేసికొని, అవి యోగాభ్యాసమున కర్హములుగా నుండిన మునుపటి దశకు వానిని తెచ్చుకొందురు.

మనస్సు నిశ్చలము కానిదే యోగము శక్యము కాదు. మనస్సు వత్తిదీపమును బోలినది. దానిని ఐహికపరత అనెడి గాలి సదా అల్లాడించుచుండును. ఆ దీపజ్వాలకు స్థిమితత కలిగెనేని, మనస్సునకు నిలుకడ కుదిరెనేని, యోగము సిద్ధించినట్లే.

మ:—స్వామీ, భగవత్ప్రాప్తి యనగా నేమి? భగవత్సాక్షాత్కార మనిన నర్థమేమి? దానిని పొందు టెట్లు?

శ్రీరామకృష్ణుడు—వైష్ణవులు సాధకులను సిద్ధులను వివిధవర్గములవారినిగా విభజించి యున్నారు—ప్రవర్తకులు, సాధకులు, సిద్ధులు, సిద్ధసిద్ధులు. సాధనలో ఇప్పుడిప్పుడే అడుగు

పెట్టినవాడు ప్రవర్తకుడు. పూజాజపధ్యానములు భగవన్నామమహిమల సంకీర్తనము మొదలైన జ్ఞానసాధనలను కొంతకాలముగా చేయుచుండువాడు సాధకుడు. భగవంతుని యునికిని తన యంతరనుభవముచే తెలిసికొన్నవాడు సిద్ధుడు. ఈసిద్ధిని వివరించుటకై వేదాంతశాస్త్రమున నొసగిన యుదాహరణ మొకటి కలదు. ఒకయింటి యజమానుడు చీకటిగదిలో నిద్రించుచున్నాడు. అతనిని గనుగొనుటకై యొకడు అంధకారమున దేవులాడుచున్నాడు. చేతికి మంచము తగిలినచో 'ఇది ఆయన కాదు' అనును. కిటికిని పట్టి చూచుచు 'ఇదియు ఆయన కాదు' అనును. తలుపును తాకి చూచి 'ఇదియు ఆయన కాదు' అనును. దీనికి వేదాంతశాస్త్రమున నేతి నేతి మార్గము [=ఇది కాదు, ఇది కాదు. అనుచు కానివానినెల్ల విడుచు పద్ధతి] అని వ్యవహారము. తుదకు యజమానుని శరీరము చేతికి తగులగానే అత 'డిదుగో ఇక్కడ నున్నా' డని అఱచును. అనగా యజమానుని కనుగొన్నాడు, యజమానుని ఉనికి తెలిసినది, కాని యజమానునితో సన్నిహిత పరిచయ మింకను లేదు.

సిద్ధసిద్ధు లను నొకవర్గమువా రున్నారు. స్వామికి అంతరంగికుడై ఆయనతో మాటాడుటయు, భక్తిప్రేమలద్వారా దేవునితోడ నత్యంత మాంతరంగికమైన పరిచయము గనుటయు, అది ప్రత్యేకము కదా. సిద్ధునకు భగవత్ప్రాప్తి గల్గుట నిస్సందేహము. కాని సిద్ధసిద్ధునకు భగవంతునితో నత్యంతాంతరంగికమైన పరిచయ ముండును.

భగవంతుని సాక్షాత్కరించుకొనుటకు భక్తుడు శాంతభావమునైనను దాస్యభావమునైనను సఖ్యభావమునైనను వాత్సల్యభావమునైనను మధురభావమునైనను పూనవలయును.

భగవంతునిపట్ల శాంతభావము నెరపినవారు ప్రాచీనమహర్షులు. వారికి ఐహికభోగవాంఛలు లేవు. అది పతిపట్ల సతియందు నేకాగ్రభక్తివంటిది. సతిమదికి తనపతి ప్రేమ సౌందర్యముల మూర్తిభావము, ప్రత్యక్షమన్మథుడే.

శ్రీరామచంద్రునిపట్ల హనుమంతుడు నెరపిన దాస్యభావము. శ్రీరామునకై పాటుపడవలసినప్పుడు తనలో సింహబల మావేశించినట్లు హనుమంతున కనుభూత మయ్యెడిది. ఈవైఖరి పతియెడ సతికిని యుండును. సతి నిండు డెందముతో నిజభర్తకు సేవ చేయును. శ్రీకృష్ణునిపట్ల యశోద కుండినట్లుగా ఈవైఖరి కొంతవఱకు తల్లియొద్దకూడ నుండును.

సఖ్య మనగా మైత్రి. మిత్రు లొండొరులతో 'ఇటు రారా, ఇటు నా చెంత కూర్చోరా' అన్న విధమున మాటాడుకొందురు. శ్రీదాముడు మున్నగు మిత్రు లొక్కొక్కప్పుడు తము భక్తశేషమగు పండును శ్రీకృష్ణుచే తినిపింతురు, అతని భుజములపై తా మెక్కి కూర్చుందురు.

వాత్సల్యభావ మనగా శిశువుపట్ల తల్లి వైఖరి. శ్రీకృష్ణునిపట్ల యశోద వైఖరి యిదే. పతిపట్ల సతికిని ఇట్టి వైఖరి కొంతకలదు. తన జీవితసర్వస్వము సమర్పించినట్లుగా సతి పతిని ఆహరింపించును. బిడ్డ తృప్తిగ భుజించుటనుజూచిన అమ్మ సంతోషించును. శ్రీకృష్ణునకు తినబెట్టుటకై చేత వెన్నను బెట్టుకొని యశోద వల్లడల గ్రుమ్మరునట.

మధురభావ మనగా మగువకు కాముకునిపట్ల నుండు ప్రేమ. శ్రీకృష్ణునిపట్ల రాధకుండిన భావమిది. పతియందు సతికిని ఈభావముకలదు. తక్కిన నాల్గువైఖరులు ఇందిమిడియున్నవి.

గురుదేవుడు : మాతృశ్రీ : శిష్యావతంసులు

నిజమైన భారతదేశచరిత్రము ఏదనగా ఆదేశపు ఆధ్యాత్మికమహాపురుషుల కొందఱ జీవితచరిత్రమే. దేశజీవితమును రూపొందించిన వారు వారే, దేశభవిష్యమును నిర్ణయించిన వారు వారే. భారతదేశజీవితమున రాజులకును చక్రవర్తులకును ఉన్న ప్రభావమునకంటె శ్రీకృష్ణ - బుద్ధ - శంకరాచార్య - చైతన్యులవంటివారి ప్రభావము కడు హెచ్చు. భారత దేశాధ్యాత్మిక వైజ్ఞానిక జీవితములో ధర్మగ్లాని కలిగినప్పుడెల్ల ఒక యోగి అవతరించి వినాశమునుండి దేశమును గాపాడి ప్రజలకు సరియైన మార్గమును చూపియున్నాడు. అదే స్వారస్యము.

క్రిందటి శతాబ్ది ప్రారంభము భారతదేశ చరిత్రమున గొప్పచిక్కైనసమయము. పాశ్చాత్యనాగరకతకులోనై ఆంగ్లవిద్యను నేర్చి భారతీయులు దేశీయవిజ్ఞానమున ప్రీతివిశ్వాసముల గోల్పోయిరి. తమ మాతృభూమి భారతదేశమే ఐనను, అది అతిప్రాచీన విజ్ఞానసంపన్నమే ఐనను ఆనాటి ఆంగ్లవిద్యావంతులైన భారతీయులలో స్వదేశీయవిజ్ఞానమును గూర్చిన సరియైన పరిచయము కలవారు అరుదైరి.

అట్టి అదనున వంగదేశమున నొక మారుమూలగ్రామములో ఒకమహనీయుడు అవతరించెను. ఆయనకు తెలియకే ఆయన జీవితము భారతదేశ మతవిజ్ఞానములయెడ వ్యాపించుచుండిన నిరాదరమునకు అకృత్రిమమును అమోఘమునైన ప్రతిరోధి ఐనది. విధివిర్ణయములోని వింతనుగనుడు. కల్కత్తా భారతదేశ రాజధాని, ఆంగ్లవిద్యకు అదికోట, క్రైస్తవ మతప్రచారకులు హిందూమతమును విగ్రహారాధన మని తప్పులెన్నుచు నిందించుచుండిన దచ్చటనే. ఇంగ్లీషుచదువు చదువుకొన్న భారతీయులు అధికసంఖ్యాకులు ప్రకటముగనో ప్రచ్ఛన్నముగనో ఆమతప్రచారకుల పక్షముననే చేరుచుండిరి. ఆకాలముననే కల్కత్తా నగరమునకు కొన్నిమైళ్ళదూరముననే దక్షిణేశ్వరాలయారామమున శ్రీరామకృష్ణుడు తన గాఢసాధనలచేతను అద్భుతసాక్షాత్కారములచేతను హిందూమతసత్యములపునరుత్తేజితములుగ జేయుచుండెను. అచిరకాలములోనే ఆయన భారతీయుల మనస్సులను దేశీయమత విజ్ఞానాల శక్తిసౌందర్యములవంకకు మరల్పు అమోఘసాధనభూతుడాయెను.

శ్రీరామకృష్ణుడు హుగ్లీజిల్లాలో కామార్పుకుర్ అను అప్రసిద్ధగ్రామమున 1836 సంవత్సరము జన్మించెను. అతని తల్లిదండ్రులు బ్రాహ్మణులు సనాతనాచారనిష్ఠులు భక్తియుతులు. ఆ కుటుంబ పరిసరాలలో పాశ్చాత్యనాగరకత అడుగిడుటకు అవకాశలేశమేని ఉండినది కాదు. శ్రీరామకృష్ణుడు ప్రకృతిబిడ్డడు. ఐహికపరిత్యాపుప్పొర్కు లేక అతడు తన జీవితకాలమంతయు నిజముగ ప్రకృతిబిడ్డడుగనే ఉండెను. ప్రకృతిలో సౌందర్యము గలదేదైనను కంటబడినప్పుడు కాని, ఏదేని పారమార్థికభావముచే ఉద్రేకము రేకెత్తినప్పుడు కాని అతని మనసు భావసమాధిలో బడిపోవును. చుట్టునున్న సమస్తమును మఱచి అతడావశగా చిరకాలముండును. పెద్దలు అతనిని పల్లెబడిలో చదువుకొమ్మని నిర్బంధించుచుండ అతడేమో మిత్రులనుగూడి బయళ్ళలో పౌరాణికనాటకాలాడుటలోను భగవత్సంకీర్తనలలోను అధికప్రీతి వహించుచుండెను. పల్లెవాతావరణములో నతని జీవితము చెడిపోవుననుకొని చక్కని చదువువసతులు కల్కత్తాలో ఉండునని అతనిపెద్దన్న అతనిని అచటికి పిలుచుకొని

పోయెను. కాని బాలుడు మొండిపట్టు పట్టెను. జననమరణసమస్యను పరిష్కరించు నట్టి జ్ఞానమునకై అతడు తృష్ణ జెందుచుండెం గాని రోతపుట్టించు నట్టి పొట్టకూటిచదువు తనకు వలదనెను. ఆసపాటు లేదనుకొని పెద్దన్న తమ్ముని చదివించు నుద్దేశము మానుకొని, ఇచ్చవచ్చినట్లు పోనిచ్చెను—

1855 లో దక్షిణేశ్వర కాళికాలయప్రతిష్ఠ జరిగినది. ఆగుడి పూజారిపదవికి శ్రీరామకృష్ణుని ఒప్పించుపని కష్టముతో నెఱవేఱినది. ఆపనియు ఆయన యభిరుచి కనుగుణముగ నుండెను. ఆ వాతావరణమును ఆయనకు నచ్చెను. నిత్యవిధులను నెఱవేర్చుటతోను యంత్రరీతిని ఆలయ కర్మకలాపమును నిర్వర్తించుటతోను తృప్తి చెందు చిత్తము కాదు శ్రీరామకృష్ణునిది. దినదినమును తాను కాళీవిగ్రహము నారాధించుచున్నప్పుడు 'నేను ప్రతిదినము మ్రొక్కుచున్నది వట్టి రాతిబొమ్మయేనా, అందులో దేవి సాన్నిధ్యము నిక్కముగ నున్నదా' అను జిజ్ఞాస ఆయనను పీడింపసాగినది. సరిశశిశూచితమైన యీ జిజ్ఞాసలో మునుగుటతో దినములాయనకు గొప్ప మనోవ్యాధితో గడచుచుండెను. అహోరాత్రము లాయన హృదయభావములు అశ్రురూపమున వెలిపొంగుచుండినవి. తుదకు సందేహలేశమునకేని అవకాశము లేని రీతిగా ఆవిగ్రహమున దేవీసాన్నిధ్యము ఆయనకు ప్రత్యక్షమయ్యెను. తదనంతరము ప్రాపంచిక వస్తువిషయమునకంటె కాళీదేవియే ఆయనకు గొప్ప సత్యమాయెను. ఆమెను ఆయన లోకజనని అని పేర్కొనెడి వాడు, ఆయన ఆమెతో సంభాషించును, ఆమెను ప్రార్థించును. ఆమె కంఠ మాయనకు వినిపించును. అంతేకాదు ఆమె నాసారంధ్రముల శ్వాసవాయువును తనచేతిస్పర్శచే తెలిసికొనును. అది ఎట్లు సాధ్యమాయెనో రుజువుచేయవలసిన వారము మనము కాము. ఆయనకేమో అది యథార్థమే.

ఏదో ఒక్కవిధమైన సాధనతో శ్రీరామకృష్ణుడు సంతృప్తి చెందలేదు. హిందూసిద్ధాంత చరిత్రమున వివిధయుగములలో ప్రశస్తిగన్న క్రమము లన్నింటను ఆయన సాధన గావించెను. కావున భారతదేశ ప్రాచీనాధ్యాత్మిక చరిత్రమునంతటిని తన జీవిత మొక్కదానిలో ఆయన సూచించెనందురు. అట్టిది అపూర్వాద్భుతము కదా! సాధారణముగ ఏదో ఒక సాధనవిధానము ననుసరించి సిద్ధిపడయగనినంతనే సాధకుడు తన్ను ధన్యుడనుకొనును మఱి ఈ మహానుభావుడో, అసంఖ్యాక సాధనలు కావించి, ప్రతిసాధనలోను అత్యల్పకాలములోనే సిద్ధి గాంచినాడు. అంతతో తనియక ఇస్లామునుకూడ అవలంబించినాడు, క్రైస్తమతమార్గమునను పరమసత్యమును సాక్షాత్కరించుకొన్నాడు. ఇట్లు అన్నిమతాలును నిజములే అనుటయు ముఖ్యవిషయాలలో మతాలకుపరస్పర విరోధము లేదనుటయు ఆయనకు ప్రత్యక్షముగ దెలిసిపోయెను. ఆయన మిక్కిలి నొక్కి బోధించిన విషయ మిది.

జీవితచరమదశలో కొన్నియేండ్లు ఆయన బాహ్యలోకస్మృతి గలిగిన దశలో నున్నంతకంటె ఎక్కువగా ఇంద్రియాతీతదశలోనుండెను. మనసు సదా భగవదున్ముఖముగ నుండుటచే ఆధ్యాత్మికమగునే సూక్ష్మాంశమైనను సరే ఆయనకు భావోద్రేకమును గలిగించెడిది. ఆయుద్రిక్తదశలో ఆయనకు పరిసరములస్మృతియే కాదు, తన దేహస్మృతియు నుండదు.

అతని మనఃపరిస్థితి అట్లున్నందున ఐహికచింత లతనికి అశక్యములు. సర్వసంగపరిత్యా

గము ఆయనలో రూపుదాల్చినది. ఏమరుపాటు ననైనను సరే ఏదైన కాసు చేతికి తగిలిన అతని వ్రేళ్లు వెనుదీసెడివి. ఏలయన నాణెములు మానవుల విషయతృష్ణకు సూచకములు లోకమున నున్నను దివ్యదర్శనములందును భావోద్రేకములందును సమాధియందును నిమగ్నమైన అతనిమనస్సు లోకస్థాయి కందనిదిగ నుండెడిది.

అంతటి ప్రభావవంతుడైన వ్యక్తి అప్రసిద్ధుడుగ నుండలేడు ఆధ్యాత్మికోత్సాహమునకనియు జీవితగాఢతర సమస్యల పరిష్కారమునకనియు ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగ అతని యొద్దకు రాసాగిరి. రకరకాలవారు వివిధ వృత్తులవారు రాసాగిరి. జాతీయోద్యమ మహానాయకుడగు క్రిస్టోదాస్పాల్, గొప్పబంగాలి గద్యరచయితయగు బంకించంద్రఛటర్జి, వంగ నాటక రంగపితామహుడును నటుడును నాటక రచయితయు నగు గిరీశచంద్రఘోషు వైద్యరాజు డాక్టరు మహేంద్రలాల్ సర్కారు, హిందు సనాతనపక్షనాయకుడును సంస్కృతమహాపండితుడునగు శశధరతర్కచూడామణి, బ్రాహ్మ సమాజనాయకుడు కేశవచంద్రసేన్ మున్నగు నాటిప్రముఖులు శ్రీరామకృష్ణుని దర్శించి జ్ఞాన సంభృతమగు తద్వాగమృతమును గ్రోలిరి. పెక్కండ్రు భక్తులయు భక్తురాండ్రయు జీవితముల నాయన పూర్తిగ మార్చివేసి అచ్చపు బంగారముగ రూపొందించెను. ఐనను శిష్య వర్గము నెడనే ఆయనకు ముఖ్యశ్రద్ధ. ఆవర్గములో మగవారును గలరు. మగువలును గలరు ఉత్తర కాలమున వారిచే తనసందేశమును ప్రచారము చేయించుటకై ఆయన వారిజీవితములను దిద్ది తీర్చెను.

1888-వ సంవత్సరమధ్యమున శ్రీరామకృష్ణునకు వ్యాధి పైకొనెను. అక్టోబరు ప్రారంభమున వైద్యవసతులకై ఆయనను కల్కత్తాలోని శ్యాంపుకూరునకు చేర్పవలసివచ్చెను. పిమ్మట డిసెంబరులో ఆయన కాశిపూరులోని తోటమాళిగకు కొనిపోబడెను. అచట ఆయన తే 16-3-1886 దినాడు మహాసమాధి నొందెను. ఆదుఃఖకాలమునకును సార్థకత లేకపోలేదు. ఎట్లనగా అంతరంగశిష్యవర్గమున నన్యోన్య ప్రేమ బంధము బలపడినది స్వసందేశ ప్రచారసంస్థకు చాలినంత పునాదులను దృఢముగ వేయుటకు శ్రీరామకృష్ణున కవకాశము గలిగినది. ఆయన శిష్యులు మూడువర్గాలవారు. మహిళలంద ఒక వర్గము దాని కాయన ప్రేయసి మాతృశ్రీ శారదాదేవియే నాయకురాలు యువకులంద ఒకవర్గము. దానికి నాయకుడు నరేంద్రనాథ్. అనంతరము ఆ యువకులందఱు సన్న్యాసులైరి. గృహస్థశిష్యులంద ఒక వర్గము. నాగమహాశయ గిరీశచంద్రఘోషు మున్నగు వారు ఆ కోవవారు.

మాతృదేవి

మాతృశ్రీ (శ్రీమా) అను పేర ఎల్లరెఱిగిన యోగినియు శ్రీరామకృష్ణుని దేవేరియు నగు శ్రీశారదాదేవి 1853-వ సంవత్సరమున జయరాంబాటి అను పల్లెలో అవతరించెను. ఆ పల్లెకును శ్రీరామకృష్ణుని జన్మగ్రామమగు కామార్పుకురునకును ఎక్కువ దూరము లేదు. శ్రీరామకృష్ణుడు తన పరిసరాలను ఇంచుమించు మఱచిపోయి, సదా ఉన్నతజ్ఞానస్థాయిలో ఉండినను, పెండ్లి చేసికొనుటకు సమ్మతించెను. కాని ఆయన గృహస్థజీవితమును గడపుట అసంభవమే. సదా ఉన్నతస్థాయుల కెగయుచిత్తము గల అతనికి ఐహికమైన తలంపేదైనను అతి బాధాకరము. పవిత్రతాస్వరూపిణియగు శారదాదేవికిని ఐహికజీవితవాంఛలు లేవు. పెనిమిటి కోరికల విషయమున ఆమె ఆయనతో ఏకాభి

ప్రాయురాలై ఆధ్యాత్మిక సాధనలలో ఆయనకు సహాయురాలైనది. ఆమెకు కావలసినదేమనగా ఆయనకు పరిచర్య చేయు భాగ్య మొక్కటే. ఆభాగ్యము ఆమెకు సమృద్ధముగనే లభించినది. ఇకను శ్రీరామకృష్ణుడును ఆమెపట్ల అత్యంతానుకూలుడుగనే యుండెను. శ్రేష్ఠమైన రీతిలో ఆమెకు ఆధ్యాత్మికశిక్షణ మొసగెను, తన కనంతరము తన స్థానమును ఆమె అధిష్ఠింపవలసియుండుననియు ఆధ్యాత్మిక సందేశ ప్రచారమును నిర్వహింపవలసియుండుననియు స్పష్టముగ సూచించెను. ఆమెను లోకమాతృ ప్రత్యక్షరూపముగ భావించెను, లోకమాత నారాధించునట్లుగనే ఒకనాడు ఆమెను ఆరాధించెను.

శ్రీరామకృష్ణుని జీవితకాలపు కడపటి కొన్ని సంవత్సరాలలో శారదా దేవి లఱచు దక్షిణేశ్వరమున వసించుచుండెను. తర్వాత శ్యామ్పుకూరులోను కాశీపూరులోను వసించెను. ఆ దినాలలో ఆమె తఱచుగ వెలుపలికి వచ్చి అగపడకున్నను ఆమెశీలమధురిమయు ప్రేమపూర్ణహృదయమును పరమపవిత్రతయు శ్రీరామకృష్ణభక్తులయు శిష్యులయు ఆదరమును చూఱగొన్నవి. ఆమెను తమతల్లిగ వారు భావింపజొచ్చిరి.

శ్రీరామకృష్ణుని నిర్యాణానంతరము కొంతకాలము ఆమె చాలచిక్కులను కష్టములను అనుభవించినది. కాని ఆమె దివ్యవ్యక్తిత్వము ప్రకటమగుకొలదియు, అధికసంఖ్యాకులై ప్రజలు తమయాత్మలకు శరణమును ఆశ్రయమును కోరి ఆమెకడకు గుంపులుగుంపులుగ రాజొచ్చిరి. ఆమె పెక్కండ్రజీవితాలను మార్పొందించెను, నూర్లకొలది ఖిన్నాత్ములకు సౌఖ్యనిర్వృతులను కలిగించెను. ఆమెయాధ్యాత్మికప్రభావమునకు లక్ష్యభూతు లగుట దుర్లభభాగ్యము. ఆమెకు రవంతసేవయైనను తాము చేయగల్గినచో దానిని శుభావకాశముగ ప్రజలు భావించిరి. ఆమెయో ఎవరిచేతగాని ఎప్పుడు కాని సేవ చేయించుకొనదు, చేయించుకోకపోవుటే కాక తల్లివలె తానే తన్ను చేరిన యెల్లవారి సౌఖ్యములను విచారించుకొనెడిది. కడపటి దినాలలో ఆమె కల్కత్తాలోను జయ్రాంబాటిలో పుట్టింటను ఉండుచుండినది. ఉన్నతాధ్యాత్మికస్థాయిలో ఉన్నను పల్లెలోని సామాన్యురాలివలెనే ఆమె యింటిపనుల నన్నిటిని చేయగలిగియుండెను, చేయగోరుచు నుండెను. ఆమె జీవితములోని యాసరళత చేత పెక్కండ్రకు జంకుగొంకులు లేక ఆమెతో కలసికొను అవకాశములు లభించినవి. కాని వాస్తవమున ఆమె ఆధ్యాత్మికోన్నతిని సూక్ష్మముగనైగ చూచినవారు ఆశ్చర్యపరవశులైరి.

రామకృష్ణపరంపరలో ఆమెస్థానము గురుదేవుని స్థానముతో సమానమైనది, లేదా దానికి తరువాతిది. శ్రీవివేకానందస్వామి ప్రసిద్ధమైన తనకర్తవ్యమునకై పాశ్చాత్యయాత్రకు బయలుదేఱినది, ఆమె అనుమతిని ఆశీర్వాదమును బడసినపిమ్మటనే. ఈసంస్థకు చెందిన ముఖ్యవ్యవహారము లన్నిటిలోను ఆమె తీర్పే అన్నిటికంటె పైది. ఆమె కోరిక ఎంతచిన్నదైనను సరే అది ప్రతివారికిని పవిత్రాతిపవిత్రమైన శాసనమే. భువిపై ఆమె జీవించియున్నంతకాలము, ఈ సంస్థకు ఆధ్యాత్మికముగ యథార్థమార్గదర్శకురాలు ఆమెయే. 1920-వ సంవత్సరము జూలై తే 21 ది నాడు ఆమె పరమపదించెను.

శ్రీ వివేకానందస్వామి

వివేకానందస్వామి అను ప్రసిద్ధిని అనంతరకాలమున బడసిన నరేంద్రనాథదత్త సంఘమున కంతటికిని నాయకు డయ్యెను. ఆయన

నాయకత్వము అంపటికిని సమ్మతమే, ఏలయన ఆయన ఆధ్యాత్మికశక్తులు అసాధారణములు, ఆయన ప్రతిభయు హృదయగుణములును గొప్పవి. వింత ఏమనగా శ్రీరామకృష్ణుని స్వరూపమునకు వ్యతిరేకమైన స్వరూపము నరేంద్రనాథునిది. ఆయన కల్పనాతో సంపన్నమైన శేముషి. ఆధునిక పద్ధతులలో ఎదిగినవాడు, ఉన్నతాంగ్ల విద్యావంతుడు అసాధారణ మేధాశక్తిని ప్రకటించినవాడు. ఆయన పాశ్చాత్యసారస్వతమును కళలను శాస్త్రములను తర్కమును నేర్చుకొనుటే కాదు, వానిని జీర్ణించుకొనెను. అతని తర్కనైపుణిని అసాధారణప్రతిభను గాంచి అతని గురువులు సైతము నిశ్చేష్టులగుచుండిరి. కొంతకాలము నరేంద్రనాథుడు నాస్తికుడు కాకున్నను, దేవుడున్నాడా అని సంశయించువాడయ్యెను. ఐనను జనన మరణ సమస్యకు పరిష్కారము కావలెనను నాత్రము సృష్టిమర్మమును తెలుసుకొనవలెనను కుతూహలము అతనికుండెను. భాగ్యదేవత అతనికిని శ్రీరామకృష్ణునకును సమాగమము నొనగూర్చినది. ఆ సమాగమము ప్రాచీన నవీన భారతదేశ సమాగమమనిపించుకొన్నది అంతే కాదు, భావికాలమున భారతదేశమునకు గలుగనున్న ప్రాముఖ్యమును సూచించెను.

నరేంద్రనాథుని మనస్సు అతిమాత్రమైన హేతుజిజ్ఞాసయు ప్రతివాదాభిరతియు గలది, ఐనను పరమార్థమును గూర్చిన తృష్ణ ఆయన నావేశించెను. శ్రీరామకృష్ణుని వ్యక్తిత్వ మతనిని మరులుగొలిపెను. లోకజననియందు గురుదేవుని అమాయకభక్తి, పారమార్థిక విషయములనుగూర్చి ప్రసంగించునప్పుడు గురుదేవుని విశ్వాసము, తనపట్ల గురుదేవునకుగల అసాధారణప్రేమ–ఇవి అతని నాకర్షించెను. నరేంద్రనాథుని హృదయము శ్రీరామకృష్ణునకు త్వరగానే వశపడినది. కాని అతని మేధ ఆయనకు లొంగలేదు. కావున పెనగులాటయు జగడమును సుదీర్ఘకాలము సాగినది. శ్రీరామకృష్ణుని ప్రతిపాదనలను పొల్లుపుచ్చుటకును కొంచెమటకును నరేంద్రనాథుడు ఖండనవాదములు చేయును గాని గురుదేవుని సరళ సూక్తులయెదుట ఇతని డెబురోడ్డు ఆయుధములెల్ల వెంటనే వ్యర్థము లయ్యెడివి. నరేంద్రనాథుడు శోచనీయదశలో నుండెను. మనోవ్యథ జెందెను, కలవరపడెను. తుదకు గురుదేవుని చరణములకు తన్ను పూర్తిగా అర్పించుకొనెను. ఎంతో అనుతాపముతో వివేకానందస్వామి అనంతరకాలమున ఇట్లనుచుండెను—"ఆయన పవిత్రుడనియే కాక పవిత్రతయే ఆయనలో రూపుదాల్చినదని గ్రహించుటకు నాకు ఆరేండ్లు పట్టినవి."

తన జీవితచరమదశలో గురుదేవుడు పురారామభవనములో నుండగా, అది ఒక మఠమువలెనే పరిణమించెను. శిష్యుల పారమార్థిక ఔత్సుక్యమును గురుదేవుని జగదుద్ధారక మహిమయు అచటి వాతావరణమున నిండియుండెను. గురుదేవుని నిర్యాణానంతరము ఆయన యువశిష్యులు కొందఱు కల్కత్తాసమీపమున బరానగరములో నొక మఠమును నెలకొల్పుటకై నరేంద్రుని నాయకత్వమున నొక సంఘముగా కూడిరి. గురుదేవుడు నిష్క్రమించినపిమ్మట ఇండ్లకు మరలిన శిష్యులు ఐహిక జీవనమునకు పనుపడలేరైరి. ఒండొరులను కలసికొను టెప్పుడో అనియు దక్షిణేశ్వరదివ్యానందదినములు మరల రావు కదా అనియు వారు బెంగగొని కృశింపజొచ్చిరి. గురుదేవుడు తమకు చూపిన లక్ష్యమును అన్వేషించుటకై వారు అందఱు నొక్కచోట నుండగోరిరి. కావున మొదట మఠమును నెలకొల్పి, నరేంద్రుడు

వారి నచట సమావేశముకండని ప్రోత్సహించి నప్పుడు వారు ఒక్కొక్కరును ఇండ్లనుండి మరలి రాదొడంగిరి. 1887-వ సంవత్సర ప్రారంభమున నొకప్పుడు ఇంచుమించు వారందఱును యథా విధిగ సన్న్యాసదీక్షను స్వీకరించిరి. పిమ్మట కొన్నాళ్లకు నరేంద్రనాథుని (వివేకానంద స్వామిని) సన్న్యాసోచితమైన స్వేచ్ఛ ఆవేశించెను. ఆ యావేశముతో ఆయన భారత దేశ మంతటను పర్యటించి ఉన్నతులు నిమ్నులు సంపన్నులు దరిద్రులు అయిన సకల ప్రజలతో కలిసెను. భారత దేశమును దానికి సంబంధించిన వివిధ సమస్యలను సన్నిహితముగ పరిశోధించుట కాయనకు మంచి యవకాశము గల్గినది.

అదృష్టదేవత ఇంకొక్కపెట్టున ఆయనను రెండు మహాసముద్రములను దాటించి అమెరికాకు చేర్చినది. అక్కడ 1893-వ సంవత్సరమున చికాగో నగర సర్వమతమహాసభలో ఆయన సర్వజనప్రీతిపాత్రుడైన హిందూమత ప్రతినిధి యయ్యెను. ఇంతకును ఒకరి పిలుపందుకొనిపోయినవాడు కాడు ఆయన ఆ గంభీర సదస్సులో ఈ కావిబట్టలసన్న్యాసిపలికిన తొలి పలుకులలో విశ్వభ్రాతృభావ ముండినది. ఆ, ఒక్క ఉపన్యాసమున కలకాలము లోకులు చెప్పుకొను దానినిగా కావించినాడాయన. హిందూ సిద్ధాంతమందలి ఉదారతను ఉదాత్తతను గంభీర వేదాంతమును ఆయన ప్రకటించినరీతి అమెరికావారి మనస్సులలో గాఢముగ హత్తుకొన్నది. భారతదేశమందలి క్రైస్తవేతర ప్రజలను క్రైస్తవమతములోనికి మార్చుటకై ఆ దేశమునకు ప్రచారకులను పంపుట ఎంత పరిహాసాస్పదమని ప్రజలకు తోపసాగినది.

అమెరికాయూరపులలో నాలు గేండ్లపాటు బోధనము సాగించి, స్వామి భారత దేశమునకు మరలెను. స్వదేశమునకు చేరగనే, కొలంబో నుండి ఆల్మోడావఱకు ఆయనకు సమగ్రరాజోచితసన్మానాలు జరిగినవి. ఏలయన స్వామి చేసిన సేవ భారత దేశ మంతటికిని ప్రతిష్ఠగూర్చినది. బౌద్ధయుగమునకు పిమ్మట భారత దేశసందేశమును మరల విదేశాలకు కొంపోయిన మొదటి సన్న్యాసి వివేకానందస్వామియే. అదియు అఖండ విజయవంతమైనది. ఆయన సన్న్యాసివరిష్ఠుడైనను, ఆయన వాక్కులో తీవ్రదేశభక్తి మ్రోగినది. ఆయనవాణి దేశప్రజలలో భారతీయతను తద్దేశప్రాచీన చరిత్రమునకు గర్వమును, మహోజ్జ్వలభవిష్యత్తును గూర్చిన నమ్మకమును లేపినది. భారత దేశమునకు మరలిన పిమ్మట ఆ దేశోద్ధరణకే కాక సకల మానవుల క్షేమమునకై ఆయన శ్రీరామకృష్ణ ప్రచారసంస్థ (మిషను)ను స్థాపించెను. పని ప్రారంభము అయినదో లేదో కార్యశేషమును పూరింప సోదరశిష్యులకు విడిచి 1902-వ సంవత్సరము జూలై తే 4 దినాడు ఆ మహాస్వామి మహాసమాధి నొందెను

శిష్యులు

శ్రీ వివేకానందస్వామి పరమపదించిన తర్వాత ఆయనపని ఆగిపోవును, లేదా సహజముగనే అంతరించును అని అనుకొనినవారున్నారు. కాని నిత్యాత్మరూపియైన వివేకానందస్వామి ప్రభావము భౌతికశరీరమున నున్నప్పటి వివేకానందస్వామి ప్రభావమునకు ఎంత మాత్రమును తీసిపోలేదు. 'నే నొక అశరీర వాణిని' అని ఆయనే ఒకసారి చెప్పినాడు. అశరీరమే అయినను ఆవాణి సోదరశిష్యులయు సొంతశిష్యులయు అసంఖ్యాకభక్తులయు ప్రశంసకులయు చెవులలో మ్రోగజొచ్చినది. ఆయన యెడ వారి కుండిన ప్రేమాదరములు ఆయన ప్రారంభించిన యుద్యమమును కొనసాగించు

నుత్సాహరూపమును దాల్చినవి. కావున సంస్థ, ఆ దెబ్బనుండి త్వరగనే తెప్పరిల్లినది. కాలక్రమమున దాని ప్రణాళికలకు వృద్ధియు వ్యాప్తియు కలుగసాగినవి.

శ్రీరామకృష్ణుని సందేశ మిప్పుడు సర్వత్ర వ్యాపించినది. ఆ నవ్యభారతమహాప్రవక్తను కొనియాడువారును భక్తులును ప్రపంచమందంతట గననగుచున్నారు. సోదరసంస్థలైన రామకృష్ణమఠమును రామకృష్ణసేవాసంఘము (మిషను)ను ప్రస్తుతము వివిధకార్యరంగాలలో ఎంతగనో పురోగమించుచున్నవి. వానికి పెక్కు కేంద్రములు దేశములోను విదేశములందును ఉన్నవి. ఇంకను ఎక్కువ కేంద్రములు కావలసిన జరూరు హెచ్చుచున్నది. గురుదేవుని యద్వితీయసందేశబలమును, మాతృశ్రీ వాత్సల్యమును వివేకానందస్వాముల క్రేళ్లుబుకు తేజమునే కావు, శ్రీరామకృష్ణుని తక్కిన శిష్యుల ఆధ్యాత్మికసిద్ధులుకూడ, ఈయుద్యమవిజయమున కాధారములుగ నున్నవి. సోదరశిష్యులు వివేకానందస్వాముల మహోన్నతికి మఱుగున బడినందున వారిని వెలుపలిలోకము చాలినంతగా ఎఱుగదు, కాని వారిలో పెక్కండ్రు అసాధారణ వ్యక్తులే. ప్రతివారును గురుదేవుని కార్యసాధనకు తోడ్పడవలసినవారే, ప్రతియొక్కరును తన జీవితమున మహోజ్జ్వలముగ నెగ్గినవారే, అట్టివారినే గురుదేవుడు తన చుట్టును జేర్చుకొన్నట్లున్నది.

పెద్దదీపము ఆరిపోయినపిమ్మట అందుండి వెలిగింపబడిన దీపములు పెక్కుచోట్లలో తమ వెలుగులను వెదజల్ల నారంభించినవి. నిజముగ గురుదేవుని ప్రతిశిష్యుడును విశాలప్రభావమునకు కేంద్రమై నూర్లకొలది మానవుల జీవితములలో మార్పుగల్గుటకు హేతుభూతుడయ్యెను. శిష్యులలో ఒక్కొక్కడును ఆధ్యాత్మికమహావ్యక్తి, మహోత్కృష్టశీలుడు, నిరతిశయసిద్ధిమంతుడు, మానవతతికి కొంగుబంగారము. ఈ విషయమును తలంచుకొన్నచో ఒక్కకాలమున ఒక్కచోట ఇందఱు అతిమానుషశీలురు ఎట్లు సమకూడిరో అను అబ్బురము గలుగును. నిక్కముగ శ్రీరామకృష్ణుడు గొప్ప రత్నాభరణనిర్మాత. కావున ఆయన ఇన్నిరత్నములను(=ఇందఱు శ్రేష్ఠులను) ప్రోగుచేసి లోకమునకు ఒక ఆస్తిగా సంక్రమింప జేయగలిగెను.

హిందూమతము - శ్రీరామకృష్ణావతారము

డా. దివాకర్ల వేంకటావధానిగారు

వేదకాలమునుండియు భారతదేశమున నవిచ్ఛిన్నముగా కొనసాగివచ్చుచున్న మతము హిందూమతము. కాలపురుషుని కరాఘాతముల తీవ్రత కించుకయు సడలక యింతకాలము నిల్చుటయే యామతముయొక్క ప్రాశస్త్యమునకు తార్కాణము. కాని యది యిన్ని శతాబ్దులకాలమును నిరుపద్రవముగను నిరాటంకముగను సుఖపరిణామము నొందియుండలేదు. అనేకసంస్థల జీవితమునందువలెనే దాని జీవితమునను పెక్కుక్లిష్టపరిస్థితు లరుదెంచినవి. నిదాఘకాలమున కృశించియుం బ్రావృట్సమయమున మరలం బుష్టినొందు జీవతరంగిణివలె నది యట్టిపరిస్థితు లరుదెంచినప్పుడు కొంచెము వెనుకంబడియు మరల శక్తిసంప

దల నలవఱచుకొని వృద్ధిగొందఁగల్గినది. అనన్యబాధకములును, సహనోపేతములును, సర్వోదాత్తములు నగు నందలిసిద్ధాంతముల యనవద్యతయే దాని కాబలము చేకూర్చినది

హిందూమత వాహినికి మొదటియవరోధము బుద్ధుని కాలమునఁ గలిగినది. అందు యజ్ఞయాగాదికర్మలకుఁ గాలక్రమమునఁ గలిగిన యతిప్రాధాన్యమును జూచి బుద్ధుఁడు దానిపై నొకవిప్లవము లేవఁదీసెను సామాన్యజనులును సార్వభౌములునుగూడ నాతనిమతము నవలంబించి దానికి భారతదేశము నవ్వలఁగూడ వ్యాప్తి కలిగించిరి. ఆసమయమున హిందూమతి మించుక కృశత్వము నొందిన మాట నిజమే కాని సంపూర్ణవినాశమును మాత్రము పొంద లేదు. గుప్తరాజుల కాలమువఱకు నది యట్లే యడఁగి యుండి యుండి వారిపోషణమున మరల విజృంభించెను. ఆకాలమున సంస్కృత భాష వర్ధిల్లెను. పురాణములు వ్రాయఁబడెను; శాస్త్రములు వికాస మొందెను. తద్ద్వారా హిందూమతముకూడ నొకవిధమైన పునరుద్ధరణమును గాంచెను.

తరువాత భారతదేశము నేలినరాజులు కొందఱు బౌద్ధమును, కొందఱు హిందూమతమును బహుమానించిరి. యజ్ఞయాగాదులకు విరుద్ధముగా జైనబౌద్ధములు చేయుచుండిన ప్రచారము హిందూమతమునకు బాధకము గనే యుండెను. అందుచేతనే యేడవశతాబ్దిలోఁ గుమారిలభట్టు పట్టుపట్టి కర్మప్రాధాన్యముతోఁగూడిన పూర్వమీమాంసామతము నుద్ధరింపవలసివచ్చెను. శంకరుఁడే కాలమున వర్ధిల్లెనో యిదమిత్థ మని నిర్ణయింపఁజాలము. కాని యాతఁడుకూడఁ గొంచె మించుమించుగా నీకాలముననే జనించి యద్వైతమతస్థాపనము గావించియుండును. వారిపూర్వోత్తరమీమాంసాసిద్ధాంతముల ప్రచారము రెండుమూఁడు శతాబ్దుల కాలము మరల హిందూమతవల్లరికి నసంతాగమమై విరాజిల్లెను.

క్రీ. శ. పదవశతాబ్దినాఁటికి బౌద్ధమతము చాలవఱకు క్షీణించెను. జైనమత మచ్చటచ్చటఁ దలయెత్తుచునే యుండెను. అవైదికములైన యీ మతముల నవలంబించినవారు దేశభాషలలోఁ దమతమమతముల యాత్కృష్ట్యమును బోధించుచు సామాన్యజనుల నందుఁ జేరుటకుఁ బ్రోత్సహింప మొదలిడిరి. అప్పటికి సంస్కృతభాషాప్రాబల్యము తగ్గుటచేఁ బ్రజలకు వేదపురాణాదులందు సుప్రపంచితములైన వైదికమతసిద్ధాంతములు సుబోధములు కాక పోయెను. అవైదికమతానుయాయులాయవకాశమును జూఱగొని విజృంభించుట చూచి భారతదేశమునందలి యాయాభాగములలోని రాజులును పండితులును హిందూమతసిద్ధాంతములను సర్వజనసుబోధములను గావించు తలంపుతో భారతమువంటి యుద్గ్రంథములను దేశభాషలలోనికిఁ దెచ్చుటకై ప్రయత్నించిరి. ఈ సందర్భముననే చాళుక్యకులాలంకారమగు రాజరాజనరేంద్రుఁడు నన్నయభట్టారకునిచేఁ బంచమవేదము నాంధ్రీకరింపఁజేసెను. ఈ ప్రయత్నము దక్షిణభారతదేశమునఁ జాలవఱకవైదికమతస్థులప్రచారముల కవకాశము లేకుండఁజేసెను. భారతరచనమువలన నాంధ్రదేశమున నొకవంక దేశభాషాభివృద్ధియు నింకొకవంక వైదికమతప్రచారమును విరివిగా సంఘటిల్లెను.

తరువాత నొకశతాబ్దికి హిందూమతమున శైవవైష్ణవభేదము లంకురించెను. వీరశైవము కొన్నిప్రాంతముల విజృంభించి వేదసంప్రదాయములకు విరుద్ధముగాఁగూడ వర్తింపఁజొచ్చెను. శివాయ విష్ణురూపాయ, శివరూపాయ విష్ణవే

యను సిద్ధాంతము పూర్తిగా విస్మరింపఁబడెను. అజ్ఞానకృతోద్రేకమైన యీ యనుచితవిభేదముచే హిందూమత మాకాలమునఁ గొంత యావిలమయ్యెను. ఆంధ్రదేశమునఁ దిక్కన సూరల భారతాంధ్రీకరణమున కారంభించి, దానిని హరిహరనాథదేవుని కంకితముచేసి యద్వైతమతప్రచారమునకుఁ బ్రయత్నించి సార్థకజన్ముఁ డయ్యెను. దానితో శైవవైష్ణవ భేదములు కొంతవఱకుఁ జల్లారెననియే చెప్పవచ్చును.

తరువాత మహమ్మదీయుల దండయాత్రల వలన హిందూమతమునకు మహత్తరమైన యాఘాతము సంభవించెను. కాకతీయరాజ్యపతనానంతరము హిందువులు పడ్డకష్టములు వర్ణనాతీతములు. గంగాదేవి మధురావిజయములో వానిని గన్నులకుఁ గట్టినట్లు వర్ణించెను. హిందూమతమున కీ కాలమునఁ గలిగిన యీ యకాండప్రళయమును దొలఁగించి హిందువులను గాపాడినవారు విజయనగరరాజులు. వారాంధ్రసంస్కృతికిఁ బ్రత్యేకముగను, హిందూమతమునకు సామాన్యముగను గలిగించిన యభ్యుదయ మింతంత యని చెప్పరాదు. విద్యారణ్యసోదరులు రచించిన వేదభాష్యము వారు కావించిన హిందూమతోద్ధరణమునకు నిత్యనిర్మలమైన నిదర్శనము. అప్పటినుండి రెండుమూఁడుశతాబ్దులకాలము హిందూమతము నిరుపద్రవమును నిరతిశయవైభవోపేతమునగు జీవితము సాగించెను.

క్రీ. శ. పందొమ్మిదవశతాబ్దిలోఁ బాశ్చాత్యులరాకతో హిందూమతమునకు మరల నుపద్రవము కలుగు సూచనలు పొడగట్టెను. పాశ్చాత్యపరిపాలకులతో వారి మతమైన క్రైస్తవమతముకూడ భారతదేశమునఁ బ్రవేశించెను. క్రైస్తవమతప్రచారకులు హిందువులలో బహుళప్రచారమున నున్న విగ్రహారాధనము, బహుదేవతాపూజనము వర్ణవ్యవస్థ మున్నగువాని నధికముగా నిరసించుచుఁ దమమతమునకుఁ బలువిధములఁ బ్రచారము చేయఁదొడంగిరి. దానికి ఫలితముగా భారతీయులకు స్వీయమతాచారములపై నవిశ్వాసము జనింప నారంభించెను. విద్యాధికులైన భారతీయులే పలువురు ప్రార్థనమందిరములు స్థాపించి యేకేశ్వరోపాసనమును బ్రచారము చేయుటకును క్రైస్తవమతమును స్వీకరించుటకును ముందంజ వేయుచుండిరి. మధుమాంససేవన మొనరించుచు సనాతనమతమార్గానుయాయుల బహువిధముల హేళనముచేయుట కొందఱికిఁ బరిపాటి యయ్యెను. వారు సనాతనభారతీయమతమునే కాక భారతీయవాఙ్మయమునుగూడ నిరసించుటకు వెనుదీయరైరి. మైకేలు మధుసూదనదత్తను భారతీయవిద్యాధికునికి, రామాయణముపై గల యభిప్రాయమును బరిశీలించినచో నాకాలపుఁ బరిస్థితులు కొంతవఱకుఁ దేటతెల్లమగును. "శ్రీరాముని యతని వానరసేనను జూచిన నాకసహ్యము జనించును. రావణుఁడు నిజముగా నాదర్శవ్యక్తి" యని యాతఁడు నుడివియుండెనఁట! ఆతఁడు మేఘనాథవిజయ మను కావ్యమును రచించి యందిట్టి విపరీతసిద్ధాంతములకే కొన్నింటికిఁ దావొసంగెను. ఆధ్యాత్మికచింతాపరాయణమును, భగవద్ధర్మైకలాలసమునైన భారతీయజీవన మనాత్మవాదమునకును నైహికసుఖాన్వేషణమునకును నెలవై కలుషితమై పోవ నారంభించెను. సనాతనసంప్రదాయానుసారులగు భారతీయులు భారతజాతీయమతమే రూపుమాసిపోవునేమో యని భీతిల్లసాగిరి. అట్టిసమయమున ధర్మసంస్థాపన మొనరించి భారతీయ జీవనమును విశుద్ధము కావించుటకై

యవతారమూర్తివలె శ్రీరామకృష్ణుఁ డుద్భ
వించెను. ఆ మహనీయుని యుదయము సనాతన
ధర్మజ్యోత్స్నకు శరచ్చంద్రుడు; భారతీయ సంప్ర
దాయవల్లరులకు వసంతోదయము.

శ్రీరామకృష్ణుని హృదయము విశాలగంభీర
మైనది. అమాయకత కది పుట్టినిల్లు. సర్వమత
సిద్ధాంత మాతని యాదర్శము. ఆతని బోధన
విధాన మత్యద్భుతమైనది. ఆతఁ డెన్నఁడు
నెదుటివారితోఁ దర్కింపక యొక్కమాట
చేతనో, కీర్తనచేతనో, కటాక్షము చేతనో
యపూర్వవిషయములనుగూడ సుస్పష్టముగా
బోధించుచుండెను. ఆత్మ సాక్షాత్కారమే
మానవుని పరమావధి యనియు, నాత్మానంద
భరితమగు చిత్తమున వాదోపవాదములకుఁ
దావు లేదనియు, జ్ఞానోదయమైనంతనే యరు
ణోదయమున నంధకారమువలె సంశయము
లన్నియుఁ బటాపంచ లగు ననియు నాతఁడు
సర్వదా వాక్రుచ్చుచుండెను. హృదయనైర్మ
ల్యమును, గామకాంచనవిజయమును మోక్ష
సౌధారోహణమునకు నిశ్రేణులవలె నుపయోగ
పడునని యాతఁ డుద్ఘోషించుచుండెను. సాధన
సంపదలేని శాస్త్రపాండిత్య మెంతైనను నిరర్థ
కమే యని యాతఁడు గాఢముగా విశ్వసించెను.
పండితంమన్యులు గృధ్రములవంటివా రనియు,
నవి యాకసమున నెంత యెత్తుగా నెగురు
చున్నను వాని దృష్టి పూతిగంధహేయములగు
శవములమీఁదనే ప్రసరించునట్లు వారి
దృష్టియుఁ గామకాంచనములందే లగ్నమై
యుండు ననియు నాతఁడు నుడువుచుండెను.
ఎవరికి శక్తిసామర్థ్యముల ననుసరించి వా రాత్మా
ర్థ యత్నింపవలె ననియు ననుభవలేశమైన
ను లేని విజ్ఞానము ప్రయోజనరహితమనియు
నాతఁడు బోధించుచుండెను.

రామకృష్ణుని బోధనలందలి మహత్త్వ
మంతయు నాతని పవిత్రవర్తనమందును, సాధ
నానుభవములందును నిమిడియున్నది. ఆతఁడు
తా నుపదేశించిన విషయములనెల్ల జీవితమున
ననుసంధించి చూపఁగల్గెను. సాంఘికవర్ణాశ్ర
మాచారముల కెన్నఁడు నాతఁడు విరుద్ధముగా
బోధించియుండలేదు. భగవంతుఁడు సర్వాంత
ర్యామి యనియు, నాతఁడు వివిధవ్యక్తులలో
వివిధరూపముల గోచరించుచుండుననియు,
నందుచే నెల్లర నారాయణస్వరూపులుగా
భావింపవలె ననియు నాతఁడు శిష్యులకు
బోధించుచుండెను. ఆతఁడు క్షుద్రదేవతారా
ధనమునుగూడ నెప్పుడును నిరసించి యుండ
లేదు. మోక్షసౌధప్రవేశమున కవి దొడ్డి
గుమ్మమువంటి వని యాతఁడు పలుకుచుండెను.
భక్తులు భగవంతు నేరూపమున నెట్లారాధించి
నను దీవ్రపరితాప మొక్కటే తద్దర్శనమున
కావశ్యక మని యాతఁడు విశ్వసించియుండెను.

చైతన్యదేవుని బోధనలందు భాగవతసేవ,
భగవన్నామాసక్తి, సర్వజీవకారుణ్యము నను
నవి ప్రధానసిద్ధాంతములు. శ్రీరామకృష్ణుఁ
డందలి జీవకారుణ్యమును గూర్చి ప్రసంగించుచు
"నీచక్రిమితుల్యులైన మానవులు జీవకారు
ణ్యము చూపుట కేపాటివారు? ప్రతిప్రాణియు
భగవత్స్వరూపమని వారు జీవసేవ చేయ
వలెను. జీవకారుణ్య మనునది యర్థము లేని
మాట యని నుడివియుండెను. భారతీయ
వేదాంతమున మానవసేవ కంత ప్రాధాన్యము
లేదని పాశ్చాత్త్యు లభిప్రాయపడుచుందురు.
శ్రీరామకృష్ణుఁడు మానవసేవయే మాధవసేవ
యని పలుసార్లు ముక్తకంఠముతో ఘోషించి
యుండెను. జీవారాధనములేని దైవారాధన
వ్యర్థము లేని ప్ర [illegible] మని యాతని గాఢ
విశ్వాసము.

స్వానుభవవేదాంత తరంగములచే దేశమంతయు ముంచెత్తిన మహనీయయోగిపుంగవుఁడు శ్రీరామకృష్ణపరమహంస. ఆతఁడు భక్తి జ్ఞాన, కర్మసిద్ధాంతములకును సనాతనాధునిక సిద్ధాంతములకును దనజీవితమున సామరస్యము కల్పించెను. ఆతనిసంసర్గమను స్పర్శవేదిప్రభావముచే నయోమయములైన జీవితము లెన్నో హిరణ్మయములై ప్రకాశించెను. ఆయనబోధనలు "విలసద్ద్వ్యామార్గ ఘురాంబు పౌనరుక్త్యములు." అందోలలాడినవా రెల్ల మోక్షమును జూఱగొనఁగల్గిరి. అట్టివారిలో ముందు పేర్కొనఁదగినవాడు వివేకానందుఁడు రామకృష్ణుని యుద్దేశములనే, యాశయములనే, యాతఁడు వివరించి, యాచరణముద్వారా వ్యాప్తికిఁ దెచ్చెను. భారతజాతి కా పవిత్రమూర్తులు కలిగించిన చైతన్యమును, భారతధర్మమునకు వారు ప్రసాదించిన యభ్యుదయమును నిరుపమానము లైనవి. ఆధ్యాత్మికశక్తిసముద్రుఁడైన యాగురుదేవుని ప్రభావమే యాశిష్యశేఖరుని కితరదేశములలోఁగూడ నద్వైతదుందుభిని మ్రోయించు బల మొసంగెను. పాశ్చాత్త్యులరాకచే భారతదేశమునకుఁ గలిగిన రాజకీయదాస్యమును దరువాతి కాలమున మహాత్ముఁడువలె మతదాస్యము నంతకుముందే యా మహనీయమూర్తులు తొలఁగింప యత్నించి కృతార్థులైరి. ఆకాలమున నాయద్వైతమూర్తులవతరింపకుండినచో భారతీయమతమును, భారతజాతియు నప్పుడే రూపుమాసియుండెడివి.

ఈ మహనీయుల యాదేశముల నాదర్శముగాఁ గైకొని శ్రీరామకృష్ణమఠసేవాసంఘము పనిచేయుచున్నది సనాతనమతమును భారతదేశమునఁ బునరుద్ధరింపవలె ననిన నాసంస్థకును సమానధర్మములైన యితరసంస్థలకును భారతీయులు హృదయపూర్వకముగాఁ దోడ్పడవలసి యున్నది. వెనుకఁబడిన సనాతనమతమును మరల నుజ్జీవింపఁజేయుట కదియొక మార్గము.

రామకృష్ణ పరమహంస

డా. పోతుకూచి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు

ఈ పవిత్రభారతభూమిలో ధర్మలోపము మిక్కుటమైన సమయములలోను, సంస్కృతి జీర్ణమైపోగల అవకాశమున్న వేళలందును మహాపురుషులు జన్మించుచు వచ్చిరి. వారు అవతార పురుషులు. ఇట్టి పురుషులలో కొందఱు నివృత్తి మార్గమును, మఱికొందఱు ప్రవృత్తిమార్గమును, ఇతరులీరెండు మార్గములను ప్రపంచించిరి. ఉభయమార్గప్రతిష్ఠాపకులగు వారిలో శ్రీరామకృష్ణపరమహంస భగవానుడు శ్రేష్ఠపురుషుడు. పూర్వము శ్రీ శంకరభగవత్పాదులనుగూర్చి చెప్పిన శ్లోకము శ్రీరామకృష్ణులయందు చరితార్థము. "గురోస్తు మౌనం వ్యాఖ్యానం, శిష్యాస్తుచ్ఛిన్న సంశయాః" అనినట్లు శ్రీరామకృష్ణుల కటాక్షము, ఆధ్యాత్మిక సంపద, అనుగ్రహము అపారమైనవి. ఈ సందర్భమున కొన్ని సంఘటనల నిట ప్రస్తుతించుట అవసరము.

బ్రహ్మసమాజము, క్రైస్తవము, ఇస్లాము మొదలగు విభిన్నధర్మాలతో సమాజము క్లిష్ట పరిస్థితులలో చిక్కుకొనియున్న సమయమున గదాధరుడుగా జన్మించిన శ్రీరామకృష్ణులు చిన్న

తనమునుండి "తమసోమా జ్యోతిర్గమయ" అని ఆక్రోశించుచుండెను. చీకటినుండి వెలుగునకు బోవుమార్గమునే అన్వేషింప నిశ్చయించిన వాడగుటచే మామూలు చదువుసంధ్యల జోలికి పోక, దక్షిణేశ్వరమునగల కాళికాలయమున అర్చింపసాగెను. మిత్రుడగు సురేంద్రనాథుని ఇంటికి శ్రీరామకృష్ణు లొకపరి వచ్చినపుడు భక్తికీర్తనలను గానము చేయుట కచటకు శ్రీ నరేంద్రనాథుడు వచ్చెను. ఇదే వారి ప్రథమ పరిచయము.

మన్ చలో నిజనికేతనే
సంసారవిదేశే విదేశీర్ వేషే
భ్రమకేనో అకారణే

"ఓ మనసా, స్వగృహమున కేగుదము, రా. విదేశమగు ఈ సంసారమున పరదేశివై వేల భ్రమించుచు తిరిగెదవు" అను అర్థముగల పాటను శ్రావ్యముగ నరేంద్రుడు పాడెను. శ్రీరామకృష్ణుని ఆనందమపారము. నరేంద్రుని ఏకాంతప్రదేశమునకు తీసికొనిపోయి, ఆనందాశ్రువులతో — "ఎంతకాలమునకు వచ్చినావోయి. నా తండ్రీ. ఇంతవఱకు నిర్దాక్షిణ్యుడవై ఎట్లుండ గలిగితివి!" అని పల్కి, నరేంద్రుని తనచెంతకు దెచ్చిన పరమేశ్వరుని స్తుతింప సాగెను. నరేంద్రునకిది విస్మయము కల్గించెను. లోక మనుకొనుచున్నట్లు శ్రీరామకృష్ణుడు పిచ్చివాడా అని ప్రశ్నించుకొనెను. కాని పిచ్చివాని లక్షణములు కన్పింపలేదు. నరేంద్రుని గూర్చి "ఇతడు ధ్యానసిద్ధుడు. పుట్టుకతోడనే ధ్యానపరిపాకమునందిన 'సిద్ధుడు'" అని శ్రీరామకృష్ణు డితరులతో ననెను. ఆనాటినుండి వారు ఒకరినొకరు చూడక ఉండలేక పోయెడివారు.

నరేంద్రు డొకనాడు శ్రీరామకృష్ణులవద్దకు వచ్చి తన్ను అనేకదినములనుండి వేధించుచున్న ప్రశ్నను వేసెను. "మీరు భగవంతుని చూచితిరా!" అని ప్రశ్న. ఇంతవఱకాయనకు భగవంతుని నేను చూచితిని అని పల్కిన వ్యక్తి కన్పింపలేదు. అప్పుడు శ్రీరామకృష్ణులు— 'ఔను. నిన్ను చూచుచున్నట్లే భగవంతుని చూచుచున్నాను. ఇంతకంటె ఎక్కువ స్పష్టముగ గాంచుచున్నాను. భగవత్సాక్షాత్కారమును పొందవచ్చును. నేను నిన్ను ఇపుడెట్లు చూచుచుంటినో అట్లే భగవంతుని చూడవచ్చును. నీతో నేనెట్లు సంభాషించుచుంటినో అట్లే మనము భగవంతునితో మాట్లాడవచ్చును. కాని భగవంతునికొఱకు తపించువారేరి? సంతానములేదనియో, సంపద కలుగలేదనియో ప్రజలు విలపింతురు. కాని భగవంతునకొఱకు విలపించువారేరి? నిజముగా పరితపించుచో భగవంతుడు తప్పక ప్రత్యక్షము కాగలడు" అని సమాధానము చెప్పెను. ఇంత స్పష్టముగా, ఆత్మవిశ్వాసముతో భగవద్దర్శనము చేసితిని అని పల్కినమాటలు నరేంద్రునకు తృప్తికలిగించినవి.

ఒకమాసము గడచిన తర్వాత నరేంద్రుడు మరల శ్రీరామకృష్ణులను దర్శించెను. ఆనంద పరవశులైన శ్రీరామకృష్ణులు నరేంద్రుని దగ్గఱకు పిలిచి, అతని శరీరముపై తమ కుడిపాదము నుంచిరి. నరేంద్రునిలో తీవ్రమైన మార్పు వచ్చెను. ప్రపంచమంతయు తిరిగిపోవుచున్నట్లుండెను. భయాందోళనలు కల్గినవి. శ్రీరామకృష్ణులపుడు తమచేతిని ఆయనమీద నిలుపగనే స్థిమితము చేకూరెను. వేఱొకసారి ధ్యాననిమగ్నులైన శ్రీరామకృష్ణులు నరేంద్రుని స్పృశింపగనే నరేంద్రునకు బాహ్యస్మృతిపోయెను.

నరనారాయణులు విడదీయరానిజంట. అనేకములగు అవతారములనెత్తి భారతభూమిని కాపాడిరి. నరుడర్జునుడై, నారాయణుడు కృష్ణు

డెరి. వారి ఎడబాటు ఇరువురకు వ్యథాజనకమే. అట్లే నరేంద్రుడు కన్పింపనిచో శ్రీరామకృష్ణులు దిగులుపడెడివారు. ఇట్టి పరితాపసమయమున "అమ్మా, కాళీభవానీ, నారాయణస్వరూపుడగు నరేంద్రుని నాదరికి రప్పింపవా?" అని శ్రీరామకృష్ణులు వేడుకొనెడివారు. నారాయణుడే నరేంద్రావతారమునెత్తి ప్రజలకు ధర్మోపదేశము నీయవచ్చెనని పురుషోత్తముడగు శ్రీరామకృష్ణుని భావన. కావుననే ఒకసారి ఆయన నరేంద్రునకు సమాధిష్ఠ నొసగి అతనిచే తనకు కావలసిన విషయములపై సమాధానములను రాబట్టుకొనెను.

ఇంకను తనగురువు శ్రీరామకృష్ణులే అను స్థిరభావము కలుగకపోవుటవలన నరేంద్రుడు పరమహంసను పరీక్షింపనెంచెను. ఇతర శిష్యులును, పరమహంసయు లేని సమయమున శ్రీరామకృష్ణుని ప్రక్కక్రింద నరేంద్రుడొక రూపాయి నాణెమునుంచెను. కామినీకాంచనములను పరిత్యజించిన గురువుగారికి పరీక్ష. తర్వాత శ్రీరామకృష్ణులువచ్చి ప్రక్కపై కూర్చుండిరి, కాని వెంటనే మనస్సు వికలమాయెను. శరీరము కంపరమెత్తెను. "ఇందేమైన పురుగుగలదేమో" అని ప్రక్క దులిపించిరి. వెంటనే ఆ వెండినాణెము క్రిందపడినది. శ్రీరామకృష్ణులు ఇది ఎవరుంచిరో గ్రహించి ఆనందించిరి.

నరేంద్రునకు వివాహము చేయవలెనని తల్లి సంకల్పించుచున్న సమయములో ఆయన శ్రీరామకృష్ణుని దర్శించుచునే యుండెను. "పండ్రెండేండ్లు బ్రహ్మచర్యనిష్ఠను గడపిన సూక్ష్మగ్రహణశక్తి వికసించును. అపుడు మిక్కిలి సూక్ష్మవిషయములను సహితము మనస్సు గ్రహింపగలదు. విశుద్ధ విజ్ఞానమలవడును. దానితో భగవత్సాక్షాత్కారమును పొందవచ్చును" అని శ్రీరామకృష్ణుల ఉపదేశమును ధారణ చేయసాగెను. ఒక పరమప్రయోజనమును సాధింప నరేంద్రు డవతరించెనని శ్రీరామకృష్ణుల దృఢవిశ్వాసము. కాని ఆయన తనంతట తానే దానిని చెప్పలేదు.

దారిద్ర్యబాధతో ఒకనాడు నరేంద్రుడాయనవద్ద కేతెంచి, దారిద్ర్య విచ్ఛిత్తికి ఉపాయము నర్థించెను. 'ఐహిక సుఖములకై నేను దేవిని ప్రార్థింపజాలను నీవే ఆమెను అడుగుము" అని శ్రీరామకృష్ణులు 'నిర్మోహమాటముగ' పల్కిరి. అప్పుడు నరేంద్రుడాలయములోనికి పోయి—"తల్లీ, నిర్మలజ్ఞాన, భక్తి, వైరాగ్యములను ప్రసాదింపుము" అని హృదయపూర్వకముగా ప్రార్థించెను. ఆలయమునుండి బయటకు రాగానే తానుచేసిన ప్రార్థనను శ్రీరామకృష్ణులకు వినిపించెను. మరల ఆలయములోనికి పోయిరమ్మని శ్రీరామకృష్ణులనిరి. ఇట్లు ఇదే ప్రార్థనను ముమ్మారు చేసి వచ్చిన తర్వాత సంప్రీతులైన పరమహంస— "నరేంద్రా, మీ కుటుంబమున కిక అన్నవస్త్రముల కొరత లేదు. ఆపనిని జగన్మాతయే చూడగలదు" అని పల్కిరి. శ్రీరామకృష్ణుల అనుగ్రహమువలన నరేంద్రు డొక విగ్రహము ముందు నిలబడి ప్రార్థించుట అదే తొలిసారి.

శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస జీవితము ధన్యమైనది. వివిధ విధానములతో సంఘము తారుమారౌచున్న సమయములో ఆయన అవతరించి, నరేంద్రునివంటి శిష్యుని బడయగలిగెను. ఔపనిషద సూక్తి ననుసరించి "ఆచార్యవాన్ పురుషో వేద." వివేకానందస్వామి తమకు సరియైన గురువును వెదకి, పొందగలుగుటచేతనే భారతదేశము మరల ఆధ్యాత్మికముగా పునరుజ్జీవితమైనది. నరేంద్రుడు వండిన పదార్థములను తినుటలో శ్రీరామకృష్ణులు సంకోచింపలేదు.

ఆయన పవిత్రహృదయుడు. జీవసేవ, జీవకారుణ్యము కావలసిన ముఖ్యప్రవృత్తులు అను ప్రబోధమును నరేంద్రుడు పూర్తిగా తెలిసికొనగలిగెను.

ఒకనాడు ధ్యానములోనున్న నరేంద్రునకు ఆకస్మికముగా ఒక దివ్యజ్యోతి కన్పించెను. ఆ వెలుగులో ఆయన మునిగిపోయెను. శరీరము బిగిసిపోయెను. సహచరులు భయభ్రాంతులై పరమహంసకు విన్నవించిరి. "అతనిని కొంత కాలము అట్లే ఉండనిండు. దానికై అతడు నన్ను చాల కాలమునుండి వేధించుచున్నాడు" అనిరి. ఆ నిర్వికల్పసమాధినుంచి బయటకు వచ్చిన నరేంద్రునితో "అమ్మ నీకిపుడు సర్వమును చూపినదిగదా! నీవు చేయవలసిన మహత్కార్యము చాలగలదు" అని గురువుగారనిరి.

పరమహంస భౌతికకాయమునకు అంత్యఘడియ లాసన్నమైనవి. అప్పుడు నరేంద్రుని చేరబిలిచి తదేకదృష్టితో ఆతనివంక జూచుచు ధ్యాననిమగ్నుడాయెను. అట్టియెడ విద్యుత్ప్రవాహమువలె ఒక తేజస్సు శ్రీరామకృష్ణుల నుండి తనలోనికి ప్రవేశించినట్లు నరేంద్రుడు గ్రహించెను. తర్వాత నరేంద్రునకు స్మృతి తప్పెను. కొంతసేపటికి తెలివివచ్చెను. అప్పుడు శ్రీరామకృష్ణులు — "నరేంద్రా, నాసర్వస్వమును నీకు ధారపోసితిని. నాలో నిపుడు ఆధ్యాత్మిక సంపదలేదు. బిచ్చగాడనైతిని. నేనిచ్చిన శక్తితో లోకమున నీవు మహత్తర కార్యము లొనర్పవలెను" అని ఆదేశించిరి. అట్టి మహనీయమూర్తి చిరస్మరణీయుడు.

ఓం నమో భగవతే శ్రీరామకృష్ణాయ.

శ్రీరామకృష్ణ భగవానుడు

శ్రీ కేశవతీర్థస్వామివారు

పరివర్తనశీలమైన ప్రపంచంలో, సంస్కరణావశ్యకత కలిగినప్పుడు, విశ్వశక్తి సాగరము (శ్రీమహావిష్ణువు) నుండి మహాదివ్యతరంగమొకటి సముద్భూతమై, అధర్మకలుషప్రక్షాళనం చేసి, ధర్మసముద్ధరణం చేస్తుంటుంది. అట్టి జగదుద్ధారకులైన అవతారపురుషులకు భారతవర్షం జన్మభూమి.

నవయుగారంభమది. జగతిలో జడభావతమస్సులు దట్టంగా క్రమ్ముకొన్నవి. మానవులు తమలోని దివ్యత్వమును విస్మరించి, కామకాంచనవిభ్రాంతులైనారు. భౌతికవాదప్రపూర్ణమైన పాశ్చాత్యసంస్కృతిప్రవాహం, ప్రమత్త భారతంపై ఉప్పొంగిపడింది. భారతఋషిసంస్కృతిపై తిరస్కృతులు విజృంభించాయి. భారతజాతి, సనాతన ధార్మికజీవనప్రకాశమును విస్మరించి, పాశ్చాత్యభావప్రభావితమై, స్వధర్మశ్రద్ధావిశ్లథమై, సంశయాందోళన ప్రవాహంలో పడి కొట్టుకొని పోసాగింది. అర్థపరమార్థసమన్వయజ్ఞానం అంతరించింది. మానవకోటి అనుష్ఠానమతరహితమై అపన్నమైంది.

అప్పుడు భారతరంగమున వివిధసంస్కరణోద్యమాలు ఆవిర్భవించాయి. ఆశాతారలుదయించాయి. మెల్లమెల్లగ చీకటి విరియసాగింది. విశ్వసుప్రభాత మేతెంచింది. ఆర్యావర్తప్రాచీదిశయందు శ్రీరామకృష్ణసూర్యభగ

వానుడు సాక్షాత్కరించాడు. ఆవిశ్వబాంధవుని సార్వజనీనసందేశకిరణాలు, నిద్రాణజగతికి జాగృతి కలిగించాయి.

సర్వమతసామరస్యాత్మకమైన, విశ్వజనీన ప్రయోజనకరమైన భారతీయసనాతన వేద విజ్ఞాన పరిపూర్ణస్వరూపం, శ్రీరామకృష్ణుని యందు ప్రకటితమైంది. ఆయన మహాదర్శజీవి తోపదేశాలు విపర్యయ ప్రపంచ వ్యవహారా లను సంస్కరించి స్వాస్థ్యమును చేకూర్చాయి. అవి సర్వమతాలను, సర్వసంస్కృతులనూ, సర్వసిద్ధాంతాలనూ, సర్వాచారాలను సమన్వ యించి పునర్నిర్మాణ మొనరించాయి. ఇహ పరాలకు ముడివేచాయి. నరునిలోని నారా యణత్వమును కప్పియున్న తెరను తొలగించి, తృష్ణాతీతమైన ఆదివ్యప్రకృతిని ప్రకాశింపజేసి, జీవితకల్లోలమును పరిష్కరించాయి.

శ్రీరామకృష్ణపరమహంస, వంగదేశమున కామార్పుకుర్ అనే ఒకగ్రామంలో క్రీ. శ. 1836 ఫిబ్రవరి 18 వ తేదీ, సనాతనధర్మాను క్రమమైన, త్యాగతపోనిలయమైన, ఒకదరిద్ర బ్రాహ్మణకుటుంబంలో జన్మించారు. ఆయన ప్రథమనామం గదాధరుడు. విరాగము, ఈశ్వ రాన్వేషణము, ఆయనలో శైశవమునుండే మొలకెత్తసాగినవి. ప్రహ్లాదునివలె ఆయన లౌకికవిద్యలయెడ కేవలం విముఖుడు. ఆత్మ జిజ్ఞాస, మహాపురుష సమాశ్రయణాదులయం దాయనకు అభిరుచి అనంతం. పదునేడేండ్ల వయస్సున ఆతడు కలకత్తాకు చేరాడు. అన్న గారైన రామకుమారునకు దక్షిణేశ్వరకాళీ సమర్చనయందు తోడ్పడుతూ, తుదకు ఆ దక్షిణేశ్వర కాళికాలయమందే పూజారి యైనాడు. ఆత డొనర్చిన విగ్రహారాధన విధానం, హైందవవిగ్రహారాధన ప్రయోజన విశిష్టతలను నిరూపించింది.

ఆతడు, భగవంతుని జగన్మాతృరూపమున ఆరాధింపసాగాడు. ఆబాలభక్తునిలో సాక్షా త్కారకాంక్షాజ్యోతి ప్రచండమై దీపించింది. గాఢప్రార్థనలతో, ఈశ్వరప్రణయపరితాప నైరంతర్యముతో, ఆతరుణతపస్వి దేవీదర్శన శ్రీని పొందాడు. తదుపరి, వివిధశాస్త్రవిధాన ములద్వారా, హైందవ - క్రైస్తవ-మహమ్మ దీయాది వివిధమతసాధనలద్వారా, ఏకైక గమ్యముగా బ్రహ్మానుభూతినొంది, 'ఏకం సత్, విప్రా బహుధా వదంతి' అన్నవైదిక సందేశమును విస్పష్టపఱచి, సర్వమతాశయా లను సార్థకపఱచాడు. ఆతని దివ్యాపారవశ్య జీవనసౌందర్యసమ్ముఖమందు, మానవునిలోని జడవాదము తన వికృతరూపమును గ్రహించి లజ్జించింది. బ్రహ్మ సత్యం, జగన్మిథ్య - అన్న పరమాస్తిక్యదర్శనశ్రీ నతడు లోకమునకు తిరిగి ప్రసాదించాడు. ఆదివ్యపురుషునిలో పొంగిన శాశ్వతబ్రహ్మానందోన్మాదం, నాగరిక ప్రపంచ క్షణికవిషయసుఖోన్మాదాన్ని విరిచి వేసింది.

భైరవీబ్రాహ్మణి అనే వైష్ణవయోగిని, ఆయన అవతారరహస్యమును వివృతంచేసింది. ఆతడు తన అసాధారణ నిర్వికల్పసమాధిస్థితిచేత తనకు అద్వైతోపదేశమిచ్చి సన్న్యాసమొసగిన తోతాపురిని, ఆశ్చర్యచకితుని చేశాడు. నవ యువతియైన ఆయన సహధర్మచారిణి శ్రీ శారదాదేవి, సాధనకాలమునుండి మహా సమాధివఱకు, ఆయన సన్నిధియందే బ్రహ్మ చారిణియై వసించి. స్త్రీరూపమునగల శ్రీరామ కృష్ణ దివ్యరూపమై, భారతసాధ్వీ తేజమును నవప్రపంచానికి చూపి, ధన్యమొనర్చింది. స్త్రీపురుషులకు కావలసిన సర్వాదర్శములు, శ్రీశారదారామకృష్ణులలో ప్రత్యక్షమైనవి.

శ్రీరామకృష్ణదేవుని దివ్యానందతన్మయత, అమోఘోపదేశాలు, ఆబాలగోపాలము నాకర్షించాయి. నాస్తికు లాతనిమ్రోల ఆస్తికులైనారు. ఆస్తికు లాతని సన్నిధిలో పరమాస్తికులైనారు. పండితు లాతనిమ్రోల విద్యార్థులైనారు. నిరక్షరు లాతని కటాక్షవీక్షణముతో పండితులైనారు. మధుపానమత్తు లాతని సాంగత్యశ్రీచే, బ్రహ్మానంద రసపానమత్తులైనారు. ఆయన విశ్వప్రేమ అపారమైంది. చండాలగృహము నాతడు తన శిరోజములతో నూడ్చి, నరనారాయణసేవాపథమును నవ ప్రపంచానికి చూపించాడు.

వారాంగనలలోనైత మాతడు జగన్మాతను సందర్శించి, కామాంధప్రపంచానికి కన్నులు తెరిపించాడు. ఆ మహాపురుషుని గభీరప్రేమామృతము, సార్వజనీనమై ఏకధారగా వర్షించింది. ఆయన సమన్వయ సంస్కరణవిధానాలు, వివిధమానవులకు వివిధోపకరణాలను గూర్చి, జీవితగమ్యమును చేకూర్చాయి. ముఖ్యంగా ఆయన, కొందఱు శిష్యులకు విశిష్ట శిక్షణ నిచ్చి, దైవసాక్షాత్కారబలోపేతులనుగా జేసి, సన్న్యసింప జేసి, మానవసేవా యజ్ఞమునకు ఉపక్రమింపజేసి 1886 లో మహాపరినిర్వాణపద మధిష్ఠించాడు.

ఆ సర్వమత సమన్వయప్రవర్తకు ముఖ్య శిష్యుడైన శ్రీమద్వివేకానందస్వామి తన ఆచార్యుని సనాతనధర్మసందేశమును ప్రాక్పశ్చిమ ఖండములందు ప్రతిధ్వనింప జేశాడు. ఆయన దివ్యసందేశ ప్రచారానికై జనతాజనార్దనసేవాదృష్టితో, శ్రీరామకృష్ణమఠ - సేవా సంస్థలను - సంస్థాపించాడు.

శంకరుని అగాధమేధ, చైతన్యదేవుని మహాహృదయము, శ్రీరామకృష్ణదేవునిలో ఏకాకృతి ధరించాయి. సనాతనసత్యములను, జగతికి ప్రకటించి ప్రస్ఫుటం చేయడమే శ్రీరామకృష్ణుని అవతారప్రయోజనం. ఆధునిక ప్రపంచానికి శ్రీరామకృష్ణునిమహాసందేశమును శ్రీవివేకానందస్వామి వా రిట్లు వినిపించారు: "సిద్ధాంతాలు, మతవాదాలు, సంప్రదాయాలు, ఉపాసనామందిరాలు, దేవాలయాలు మొదలైన వన్నీ నిమిత్తమాత్రాలు. మానవహృదయంలో ప్రకాశిస్తున్న ఆత్మవస్తువుతో ఉపమించేయెడల ఇవి గౌణాలు. ఆత్మసాక్షాత్కృతికి ఉపకరణాలు. ఆ ఆత్మవస్తువే ఆధ్యాత్మిక శక్తి. ఈ శక్తి ఎంతగా అభివృద్ధిపొందితే, అంతగా మానవునియందు జగత్కల్యాణకరశక్తి అభివృద్ధి పొందుతుంది. ఈ దివ్యశక్తిని ముందు సంపాదించుకో. దీనిని పొందడానికి యత్నించు. ఇతరధర్మాలను నిందించకు. ప్రతి మతంలో, ప్రతి సిద్ధాంతంలో ఏదో కొంత మంచి ఉన్నది. ధర్మము (మతము) మాటలలో, సంప్రదాయాల్లో దాగిలేదు. ధర్మమంటే - దైవానుభూతి-అని జీవితగమనంలో ప్రదర్శించు. సాక్షాత్కారానుభవశాలులే సత్యాన్ని గ్రహించ గలుగుతారు. వారే జగద్గురువులు. వారే జ్ఞానజ్యోతి ప్రసాదించే శక్తికేంద్రాలు.

ఓం! ఓం!! ఓం!!!

శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస - సనాతన ధర్మము

శ్రీ పోలూరి హనుమజ్జానకీరామ శర్మగారు

1. శ్రీరామకృష్ణుని స్మరించినంతనే ఆత్మానందలోకన నిరతమైన యొకానొక యానందమూర్తి మనోగోచర మగును. అట్టి సిద్ధపురుషు లనేకులు ప్రపంచసంగము నిచ్చగింపక నిరంతరము సమాధినిష్ఠులయి యుందురు. వారిలో కొందఱు మాత్రమే దయాతిశయమున తమ్ము నాశ్రయించినవారికి తరణోపాయము నుపదేశించుచుందురు. వారియుపదేశములన్నియు ప్రశ్నోత్తర రూపముననే యుండును; ఉపన్యాసముల వలె నుండవు. వారు ఒక్కొక్క శిష్యునకు, వాని యోగ్యతనుబట్టి ఒక్కొక్క పద్ధతిని బోధించుచుందురు. ఒకనికి యోగ్యమైనది వేఱొకనికి శ్రేయస్కరము కాకపోవచ్చును ఆయుపదేశములు చాలవఱకు నాయా వ్యక్తులసంశయ నివారణమునకే పరిమితము లయి యుండును. కావుననే వానిని గ్రంథరూపమున వెలయింపవలయు నను కుతూహలము ఆ గురువులకుఁ గాని, శిష్యులకుఁ గాని సాధారణముగ నుండదు. అయినను మిగుల విఖ్యాతులైనవారి యుపదేశములు అప్పుడప్పుడు గ్రంథరూపమున వెలయుచుండును. అవి శిష్య సంశయ నివారణమునకు పరిమితములై యున్నను ఇతర జిజ్ఞాసువులకు కూడ పెక్కు సంశయములను తొలగించుచు సద్విషయముల బోధించుచు బహుముఖముల నుపకరించుచుండును. భాగ్యవశమున శ్రీరామకృష్ణుని యుపదేశములు కూడ శిష్యావతంసుల శ్రద్ధవలన గ్రంథముగ రూపొందింపఁబడినవి. వానిని శ్రీ చిరంతనానందస్వామి "శ్రీరామకృష్ణ బోధామృత" మను పేర తెలుఁగునకు తెచ్చినారు. ఆ గ్రంథ మాధారముగ ఆత్మానందశిఖరము నందుకొనుటకు మనకు శ్రీరామకృష్ణపరమహంస నిర్దేశించిన మార్గ మెట్టిదో కొంతవఱకు గ్రహింపవచ్చును.

2. ఆత్మసాక్షాత్కార మను గమ్యమునకు స్వధర్మమే ఎవని కైనను యుక్తమార్గ మనుట ఆయనయుపదేశములలో ముఖ్యమైనది. ఈ విషయమును ఆయన ఇట్లు స్పష్టపఱచియున్నాఁడు. "ప్రతివ్యక్తియు తన మతధర్మముల ననుసరింపవలయును. క్రైస్తవుడు క్రైస్తవ మతమును, మహమ్మదీయుడు మహమ్మదీయ మతమును అవలంబింపవలయును. హిందువు ఋషులు అవలంబించిన సనాతన ధర్మము నవలంబించుటయే సర్వోత్తమము." [ఉపదేశము 482.] శాఖాసంప్రదాయములను గూర్చి సైతము ఆయన ఇట్లే బోధించియుండెను. "పార్వతి యొకసారి పరమేశ్వరుని ఇట్లు ప్రశ్నించెను. 'నాథా, శాశ్వతబ్రహ్మానందమును పొందుటకు కీలక మేది?' 'అందులకు శ్రద్ధయే కీలకము' అని పరమేశ్వరుడు సమాధానము చెప్పెను, కావున శాఖాసంప్రదాయములలో నేమియును లేదు. ప్రతి మానవుఁడును తన సంప్రదాయము నందలి నియమములను సాధనలను శ్రద్ధాభక్తులతో నవలంబించుట పాడి." [ఉపదేశము-499.]

3. తత్త్వసాక్షాత్కారము పర్యంతము శాస్త్రవిహితములైన ధర్మకర్మములను ఆచారములను తప్పక పాటించుచుండవలయు ననియే ఆయన యుపదేశించెను. "వరిగింజ మొలకెత్తి పెరుగుటకు అందుండు అంకురమే ప్రధానమనియు పైనున్న ఊక అప్రధాన మనియు సామాన్యముగ దలంతురు, అయినను ఊక లేని బియ్యపుగింజను నాటిన యెడల అది మొలకెత్తి మొక్కయై పంట నీయజాలదు గదా! పంట

కావలసిన యెడల ఊకగలిగి చెక్కుచెదరక యున్న విత్తనములనే నాటవలయును. మత ధర్మములు నిలుచుట కేమి, అభివృద్ధిపొందుట కేమి, కర్మములును ఆచారములును ఆవశ్యక ములై యున్నవి. అవి తత్త్వాంకురములను తమలో భద్రపఱచుకొనిన విత్తనములు. పర మార్థమును - పరతత్త్వమును - స్వానుభవ ముచే తెలిసికొనువఱకు ప్రతి మానవుఁడును కర్మములను ఆచరించుచుండవలసినదే.'' [ఉప దేశము-309.] ''పుండు మానిపోయిన తర్వాత పక్కు దానంతట అదియే రాలిపోవును. కాని అంతవఱకు ఆగక పక్కును బలాత్కారముగ లాగివేసితిమా, పుండునుండి నెత్తురు కాఱ నారంభించును. బ్రహ్మసాక్షాత్కారము కలి గిన వానినుండి జాతిభేదములు వానియంత నవియే వీడిపోవును; కాని పామరులై యుండియు (జనులు) అట్టి భేదముల నతిక్రమించుట తప్పు. దానివలన అనేకములైన అనర్థములు వాటి ల్లును.'' [ఉపదేశము-312.] ''చెట్టున పక్వమై రాలిన పండు మధురముగ నుండును; కాని కోసి పండ వేసినకాయ అంత తియ్యగ నుండదు; మఱియు శీఘ్రముగ వాడిపోవును. ఆరీతినే ముక్తుఁడై సర్వభూతములందును గల ఏకత్వ మును గాంచిన మహనీయునుండి జాతిభేదములు కులాచారములు తమంత తామే రాలిపోవును. కాని ఇట్టి దివ్యానుభవము కలుగకుండునంత వఱకు ఇతరులయందలి ఎక్కువ తక్కువలను లక్ష్యింపకుండుట ఎవ్వరికిని సాధ్యము కాదు. అట్టి వారెల్లరును జాతిభేదాదులను పాటింపవల యును. అజ్ఞానస్థితిలోనే కులాచారములను జాతి భేదములను అన్నిటిని త్రోసిరాజని విచ్చలవిడిగ సంచరించుచు సిద్ధత్వము పొందినటుల నటించు నేని అట్టివాఁడు కృత్రిమముగ పండవేసిన లేత కాయవలె చెడును.'' [ఉపదేశము-318.]

౪. ఆహారనియమమునుగూర్చియు శ్రీరామ కృష్ణుఁడు జాగరూకత ఆవశ్యకమని బోధించి నాఁడు. ''ఒక విద్యార్థి శ్రీరామకృష్ణుని సంద ర్శించి ఇట్లు ప్రశ్నించెను. 'అయ్యా, ఒకే దేవుఁడు సర్వభూతములందును సంస్థితుఁడై యుండ ఎవనిచేతి యాహారమును, గైకొనినను హాని ఏమి?' శ్రీగురుదేవుఁడు, 'నీవు బ్రాహ్మణుఁడవా?' అని యడుగ నాతఁడు 'అవు' ననియెను. అంత గురుదేవు డిట్లనియెను. 'అందువలననే నీవు నన్నిట్లడిగినావు. నీవొక అగ్గిపుల్లను వెలిగించి దానిపై ఇన్ని ఎండుకట్టెలను పడవైచితి వను కొనుము. ఏమగును?' 'దానిచే కప్పబడి నిప్పు ఆరిపోవును' అని విద్యార్థి బదులుచెప్పెను. మరల గురుదేవు డిట్లనియెను: 'కార్చిచ్చు మండుచుండగా ఇన్ని పచ్చి అరటిబోదెలను తెచ్చి దానిలో డవేసితి వనుకొనుము, అవి ఏమగును?' 'ఒక్కక్షణములో భస్మమయి పోవును.' అని విద్యార్థి సమాధానము చెప్పెను. అంత గురుదేవు డిట్లు బోధించెను. 'ఆవిధము గనే నీలో ఆధ్యాత్మికశక్తి చాల దుర్బలముగ నున్నప్పుడు విచక్షణ లేకుండ, అడ్డమైన వారి చేతినుండియు తినుచుండిన యెడల ఆ రవంతశక్తి కూడ అణగిపోవచ్చును, ఇదియే యిందున్న ప్రమాదము. కాని ఆ శక్తియే ప్రబలముగ నున్నపుడో, నీవు ఎట్టి ఆహారము తిన్నను బాధ లేదు'.'' [ఉపదేశము - 388.]

౫. సనాతనధర్మమున తల్లిదండ్రులు ప్రత్యక్షదైవతములు. ప్రతిమానవునకును వారి నారాధించుటయే ప్రథమకర్తవ్యము. దీనిని శ్రీరామకృష్ణపరమహంస నొక్కి వక్కాణిం చెను. ''తల్లిదండ్రులు నరునకు ముఖ్యులు. వారు సంతుష్టులు కానిదే ఏ సాధనలు ఫలిం పవు; శ్రీచైతన్యుని గనుఁడు, భగవద్భక్తిపరవశు డయ్యును తాను సన్న్యాసము స్వీకరించుటకు

పూర్వము తల్లిని సమాధానపఱచుటకు ఎంత శ్రమపడెనో! 'అమ్మా, దుఃఖింపకుము; అప్పుడప్పుడు వచ్చి నిన్ను దర్శించుచుందును' అని చెప్పెను. దేవతల ఋణము, ఋషుల ఋణము, పితరుల ఋణము, భార్య ఋణము—అని మానవుడు తీర్పవలసిన ఋణము లెన్నో యున్నవి. తల్లిదండ్రులఋణమును దీర్పనిచో నే కర్మమును ఫలింపజాలదు. భార్యయెడలను దీర్పవలసినఋణ మున్నది. తనభార్యను విడిచిపెట్టి హరీశు డిక్కడ నున్నాడు. ఆమె కేదియో జీవనోపాధి కల్గింపకుండు నెడల నే నాతని దుర్మార్గు డని యందును. రామప్రసన్ను డెంత సేపును హఠయోగికి నల్లమందు పాలు సమకూర్చుటకై దేవులాడుచున్నాడు. మనువు సాధుసేవను విధించియున్నా డని ఆతడు చెప్పును. ఈత డిట్లు తిరుగుచుండ ఇతని ముసలితల్లి తినుటకు లేక పస్తుండవలసివచ్చుచున్నది. ఆ తల్లి తానే బజారునకు బోవలయును. ఈ చర్య జూచిన నాకు ఒడలు మండుచున్నది.'' [ఉపదేశము - 443]. ''లోకమున ఎల్లరకును తల్లిదండ్రు లెంతయు పూజార్హులు. వారు జీవించియున్నంతవఱకు శక్తికొలదియు వారిని సేవింపవలయును. మరణానంతరము యథోచితముగ వారికి శ్రాద్ధకర్మముల నొనర్పవలయును. పుత్రుడు గర్భదరిద్రుడై యున్నను, శ్రాద్ధము జరుపుటకు శక్తిలేనివాడై యున్నను, వనమునకు బోయి తన అశక్తత నెంచి కన్నీరు విడువవలయును. అప్పుడు తల్లిదండ్రులయెడ ఋణవిముక్తు డగును......'' [ఉపదేశము - 445]

6. ఆధ్యాత్మికవికాసమునకు తీర్థయాత్రలు కూడ ముఖ్యసాధనములే. అయినను, భగవంతుడు సర్వాంతర్యామియై యుండగా ఆయనను ప్రార్థించుటకై ఎచ్చటికో పోవుట యెందులకు అని సంశయించువారును నేడు కొందఱు గలరు. అట్టివారికి శ్రీరామకృష్ణుడు చెప్పిన సమాధానము కడుమనోహరము. ''ఆవుపాలు నిజముగా రక్తమూలమున ఆవు శరీరము సందంతటను వ్యాపించియున్నను చెవులను కొమ్ములను పిండుటచే పాలు రావుకదా? పొదుగునుండి మాత్రమే పాలు లభించును. అటులనే భగవంతుడు సర్వాంతర్యామియై యున్నను, ఎల్లెడలను నీవు వానిని గనజాలవు. పూర్వపు భక్తవరులు తమ పవిత్రజీవితముచేతను పారమార్థిక సాధనలచేతను భక్తిమయమొనర్చిన పావన దేవాలయములందు భగవానుడు సులభముగా ప్రత్యక్షము కాగలడు.'' [ఉపదేశము - 333] ''బ్రహ్మసాక్షాత్కారమునుగోరి అసంఖ్యాకులైన జనులు చిరకాలము జపతపములను, ధ్యానమును, ప్రార్థనలను, పూజలను సలిపిన పుణ్యస్థలములందు భగవానుడు నిశ్చయముగా వెలసియుండునని గ్రహింపుడు. వారి శ్రద్ధాభక్తులచే పారమార్థికభావము లచ్చట ఘనీభూతమై యుండునని చెప్పవచ్చును. ఇట్టి పుణ్యతీర్థములందు మానవుడు సులభముగా ఆత్మప్రబోధము నొంది భగవంతుని గనజాలును. అనాదిగా అసంఖ్యాకులగు సాధువులు, భక్తులు, జ్ఞానులును ఇట్టి పుణ్యక్షేత్రములను దర్శించి సకలవాంఛలను విడనాడి భక్తిపూరితహృదయముతో ఈశ్వరసాక్షాత్కారమునకొఱకై నిష్ఠలు సలిపియుందురు. కావున భగవంతుడు సర్వత్ర నిండియున్నను ఈ క్షేత్రములందు ముఖ్యముగా వెలసియుండునని గ్రహింపుడు. ఎక్కడ త్రవ్వినను నీరు దొరకును; కాని బావియో, కోనేటో, సరస్సో ఉన్న తావున త్రవ్వవలసినపని లేకయే కావలయునన్నప్పుడెల్ల సిద్ధముగా జలము లభించును గదా!'' [ఉపదేశము - 334].

7. పై యుపదేశములను గమనించినచో ఆధ్యాత్మికసాధనమునకు శాస్త్రవిహితకర్మా

చరణమునకును అవినాభావసంబంధము కల దని స్పష్టపడును. ఆచారముల పాటించుచు సంధ్యావందనాదికర్మల ననుష్ఠించుచున్నగాని దురితక్షయము గాదు. దురితము నశించిననే తప్ప చిత్తమునకు నిర్మలత్వము కలుగదు. నిర్మలమైన చిత్తముననే ఆత్మసాక్షాత్కారము సంభవించును. కావున పాశ్చాత్యసంస్కారములచే ప్రభావితులై కొందఱు తాము ఆధ్యాత్మిక సాధనలు కావించుచున్నామను తలంపుతో ఆచారములను పాటింపక, తల్లిదండ్రులగూర్చి తలంపక, శ్రాద్ధాదుల విడనాడి కేవలము జప ధ్యానాదులచేతనే పురోగమించుచున్నామని తలంచుట భ్రాంతి యనుట స్పష్టము. యథార్థముగా శ్రీరామకృష్ణునియెడ భక్తిగలవారు శాస్త్రవిహితములైన ధర్మకర్మముల తప్పక ఆచరించుచు, అవి నిర్వహింపబడిన తరువాతనే ధ్యానము, భజనము మొదలగువాని నవలంబించుట తగునని గుర్తింపవలసియున్నది.

శ్రీరామకృష్ణుడు - ధర్మసమన్వయము

శ్రీ మత్ప్రవ్రాజిక శ్యామాప్రాణ

అనాదికాలమునుండియు మానవసమాజ జీవితములలో అనవరతముగ, బాహ్యాభ్యంతరములదైవాసుర ద్వంద్వముజరుగుచునేయున్నది. ఒకొక్కప్పుడు దైవశక్తి ప్రాధాన్యము వహించును మఱొకప్పుడు ఆసురీశక్తి ప్రాధాన్యము సూచించును. ఈ అసురశక్తి బలము ప్రబలమైనతరి, ఈశ్వరశక్తిప్రభావసంపన్నుడగు మహాపురుషుడో లేక అవతారమూర్తియో మానవ దేహమును ధరించి అసురభావసంపన్నులైన మానవుల మతిభ్రంశమును తొలగించును. రాముడు కృష్ణుడు బుద్ధుడు ఏసుక్రీస్తు మున్నగు అవతారపురుషుల ఆవిర్భావములు ఇందులకు ప్రత్యక్ష నిదర్శనములు.

క్రీ. శ. 19-వ శతాబ్ద పూర్వార్ధ పరిస్థితుల నించుక గమనించినచో, ప్రాక్పశ్చిమ ప్రపంచమంతయు సంసారబంధనమునకు కారణమగు ఆసురసంపదకు లోనైయుండెను. అందుచే ధర్మము, శౌచము, సత్యము, సదాచారము లడుగంటెను. అభీరుత్వము, వ్యవహారకాలమున పరవంచన చేయకుండుట, మిథ్యావచనము లాడకుండుట శక్తికొలది దానముచేయుట, బాహ్యేంద్రియ సంయమము, శాస్త్రవిహిత కర్మలుచేయుట, స్వాధ్యాయము, సరళత, అహింస, సత్యము, క్రోధహీనత, త్యాగము, శాంతి, లోభము లేకుండుట, మృదుస్వభావము, సచ్చింత, దీనులకు సాయపడుట, ఇతరుల దోషము లెన్నకుండుట; అసత్కార్యములందు లజ్జ, అచపలత, తేజము, క్షమ, ధైర్యము, బాహ్యాభ్యంతరశుచి, అవైరభావము ఇట్టి దైవీసంపదలనెల్ల కోల్పోయెను. వేయేల! మానవకోటి సహజమగు తన జీవితాదర్శమును మఱచి, శ్రేయోదాయకమైన ఆధ్యాత్మికమార్గమునువీడి, వినాశకరమును క్షణభంగురమునగు భౌతిక మాయాజాలమున జిక్కుకొనినది. భారతదేశము బాహ్య సౌందర్యపూరితమగు, పశ్చిమదేశాల కృత్రిమ మోహజాలములకు భ్రమించి, తన ఆధ్యాత్మిక సంప్రదాయములకు తిలాంజలి సమర్పించెను. నాగరికతాహంభావ పూరితములగు జాతులకు స్వార్థమును అసుర బలమునే ఆదర్శములు. ఈ అసురబలము విజృం

భించి, ప్రపంచమును దిగ్భ్రమము గొల్పుచుండెను. పరార్థమును స్వార్థము అణచివైచుచుండెను. కాని ఈ బూటకనాటకము ఎక్కువ కాలము నడువలేదు. భగవానుడు ఈ భౌతిక మాయావరణమును తునాతునకలుచేసి తొలగించుటకై ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానమనెడి శక్తిని తన యొరనుండి బైటికి తీసెను. ఇదియే శ్రీరామకృష్ణుని ఆవిర్భావము. శ్రీరామకృష్ణుని ఆవిర్భావ కాలమునుండి భారతదేశమున ఒక నూతనాధ్యాత్మిక ప్రవాహము వెల్లివిరిసెను. ఆ ప్రవాహ తరంగములు పాశ్చాత్య ఖండముల సైతము స్పృశించెను. మృతప్రాయమగు మానవజాతి నాడులలో నవజీవితస్పందనములు పొడసూపెను. అతీత భారత గౌరవము పునః ప్రతిష్ఠ కావింపబడెను. మానవ జాతీయ జీవితమునకై గట్టి పునాదులు వేయబడెను.

ప్రపంచేతిహాసమున కనివిని ఎఱుంగని ఆధ్యాత్మిక దైవసంపత్తితో శ్రీరామకృష్ణుడు జన్మించి వేదాంతసారమును గ్రహించి, సర్వశాస్త్రమర్మార్థముల అనుభూతి బడసి, ద్వైతాద్వైత విశిష్టాద్వైత భావములనెల్ల అతిక్రమించి, సర్వభూతములలో బ్రహ్మదర్శనము కావించెను. లోకము అతృప్త భోగతృష్ణ, నిత్యనూతన భోగవాసనల వెంట పరుగిడి, దిగ్భ్రాంతమై, అలసి, సొలసిపోయి, అవసాన కాలమును సమీపించినట్టి సమయమున, లోక కల్యాణార్థము, మానవప్రేమను, ధర్మసమన్వయమును అభయవాణిని ప్రచారము చేయుటకు శ్రీరామకృష్ణుని ఆవిర్భావము. ప్రఖ్యాత పాశ్చాత్య విద్వాంసుడగు "రోమైరోలా" శ్రీరామకృష్ణుని "నవయుగపథప్రదర్శకు" డని చాటెను. తన జీవితములో కఠోర సాధనల సల్పి, సమగ్రమానవజాత్యాధ్యాత్మికానుభవములనెల్ల శ్రీరామకృష్ణు డార్జించెను. సర్వశాస్త్రములు, సమస్తమతములు సత్యము లని స్వీయానుభూతులద్వార నిరూపించెను.

శ్రీరామకృష్ణుడు నూతనధర్మప్రవర్తకుడు కాడు. కాని యుగయుగాంతరములుగ ప్రాచీన ఋషిపుంగవుల కంఠములనుండి వెలువడినట్టి విభిన్నస్వరముల నెల్ల మేళవించి చక్కని గీతి మనకు వినిపించెను. ప్రాచీనావతార పురుషుల వాణినే నవీనయుగమునకు తగినట్లుగ బోధించెను. సర్వధర్మముల అంతర్నిహిత సార మర్మము సత్యముపైనే ప్రతిష్ఠింపబడినది. సర్వమతములు మానవునికి అభీప్సిత మార్గమందు పురోభివృద్ధి నొందుటకే సాయపడును. వ్యక్తుల అభిరుచి భేదముల ననుసరించి, పురోభిగమన మార్గములు విభిన్నములుగనే యుండును. విభిన్న నదులు, విభిన్నమార్గములబట్టి ఋజుకుటిల మార్గంబుల ప్రవహించి తుదకు సాగరమున ప్రవేశించును. దేశకాలపాత్రల భేదములంబట్టి విభిన్నమతము లుద్భవించినను, అవన్నియు తుదకు ఒకే సత్యమును ప్రకాశింపచేయుచున్నవి. అందుచే ప్రాచీన ధర్మము లుండవలసినదే—కేవలము వానికి కొంత నూతన దృగ్విధానము చేర్పవలెను. ఈయుగమునకు అనుకూలముగ వానిని సంస్కరించుకోవలెను. శ్రీరామకృష్ణుడు పురాతన సత్యమార్గముననే నూతన దృక్పథముచూపి మానవజాతి మైత్రి, ఐకమత్యము, శాంతిపథమును సులభమార్గము చేయగల్గెను. సృష్టికి మూలకారణంబగు, "ఏకమే వాద్వితీయ" మను వేదసారమును ఉపలబ్ధి నొంది ఈ దృశ్యప్రపంచమంతయు ఒకే సూత్రమున బంధింపబడిన దని గ్రహించెను. నవీన వైజ్ఞానికులును ఈ "ఏకమేవా ద్వితీయ" సిద్ధాంతమును తమ ప్రయోగశాలలలో గ్రహించిరి, కాని సనాతన భారతీయులకు ఈ జ్ఞానము కరతలామలకము.

ఈ వర్తమాన చింతాశీలమగు యుగమున శ్రీరామకృష్ణుడు ఒక నూతన దృక్పథమును సూచించెను. అతడు ఈశ్వరదర్శనమును ప్రత్యక్షోపలబ్ధిద్వారా సంగ్రహించెను. ఈశ్వరుడు, ఆత్మ, ఇవియే సత్యము. అకపటబుద్ధితో, చక్కని పద్ధతి ననుసరించి ప్రయత్నించినచో ప్రతివ్యక్తియు, ఈ జీవితముననే ఆసత్యమును ఉపలబ్ధి చేసికోవచ్చుననియే శ్రీరామకృష్ణుని బోధ. మొదట ఈశ్వరుడు, అటుపై జగత్తు. ఏసుక్రీస్తుకూడ "మొదట స్వర్గరాజ్యము యొక్క అనుసంధానము చేయుము, మిగిలిన వన్నియు తమంతటనే వచ్చితీరును" అని బోధించెను.

కేవలము సమాజకర్తవ్యములను, మానవ ప్రీతికరములగు కార్యముల నెఱవేర్చినంత మాత్రముననే మానవులలోని అంతర్నిహిత క్షుధ తీరదు. ఇందుచే మన ఆధ్యాత్మిక సాంఘిక, నైతిక సమస్యలు పరిష్కరింపబడవు. విశ్వ మానవ సౌభ్రాతృత్వమును, విశ్వకల్యాణమును నెలకొల్ప సంకల్పించి, శ్రీరామకృష్ణుడు ఈశ్వరారాధన శివజ్ఞానముతో జీవసేవ-అను ఈ రెంటికిని సమాన ప్రాధాన్య మొసంగెను. శ్రీరామకృష్ణుని ముఖ్యాదర్శము "ఆత్మనో మోక్షార్థం జగద్ధితాయచ"

నేడు హింసా, ద్వేషము, భయము, సందేహము, బీభత్సము అగు ఆసురపరిస్థితిని ఎదుర్కొనుటకుగాను, విశ్వమానవజాతి హృదయములో సాహసము, విశ్వాసము, ప్రేమ యను దైవీప్రకృతిని మేల్కొల్పవలెను. శాంతిస్థాపనకు శ్రీరామకృష్ణుని దివ్యజీవిత దివ్యోపదేశముల అనుకరణమే సాధనము.

శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస బోధించిన విశ్వజనీన మతము

శ్రీ వేదము వేంకటరాయశాస్త్రిగారు

అనాదిగా చరిత్రలో చూచినయెడల, మతమును మతసంబంధమైన భావోద్రేకమును మానవుల జీవిత పరిణామములకు బలవత్తరమైన కారణము లనుటలో సందేహము లేదు. ఇవి కాదనరానివి. సంఘము కలసియుండుటకు వృద్ధిజెందుటకు అనాదిగా మతము కారణముగా నుండినది. ఒక్కొక్కమానవుని ఆధ్యాత్మికతృష్ణోపశమనమునకేగాక మానవుల నందఱను సమాజములుగా, సంఘములుగా చేర్చుటకు ఉపకరించినది మతము. కాని, వింత ఏమనగా, మానవుల సంఘీభావమునకును అభివృద్ధికిని తోడ్పడిన ఈ హృదయోద్రేకము, మరల మానవులలో తద్విరుద్ధమైన ఫలమునకు, కలహములకును ఐకమత్యభంగమునకును కారణమైనది. మతములు వేనికవి పూర్తిగా మార్పునకుగాని, పరస్పరము అభిప్రాయభేదములకుగాని బొత్తిగా చోటీయని పద్ధతుల నవలంబించినట్లు తోచును. పరస్పర సంబంధ మేర్పడెనా, అది విరోధమే. ఒకదానితో నింకొకదానికి శత్రుత్వము తప్ప మఱియొక సంబంధము కానరాదు. తమకున్న సంకుచిత సాంఘిక శాఖీయ పరిధిలో ఈ మతములకు గల సౌఖ్యోత్పాదక శక్తులు, వాని యాశీర్వచనముల బలము, విశాల ప్రపంచపరిధిలో శాపములుగా నేర్పడుచున్నవి. ప్రతి మతముయొక్క పద్ధతులును ఆయా మతములను అనుసరించువారి అభిప్రా

యములకు తగినట్లు వారిని ఇతరులతోడి యుద్ధములకో, వారిని బాధించుటకో, చంపుటకో ప్రోత్సాహకారణములైనవి. అట్లే చూడగా చరిత్రలో సంభవించిన కొన్ని ఘోరహత్యలు, అమానుషచర్యలును మతముపేరిట జరిగినవే. సకలమత చరిత్రలలో నివి అతి దారుణ ఘట్టములు. ఈ మతములు ఆంతరంగికముగా వారి వారికి ఏమి మేలుచేసి యుండినను, అదంతయు ఈ రాక్షస చర్యలచేత తుడుచుకొని పోయి నష్టైనది.

భారతీయుల మతముల స్వరూపము అందలి ప్రత్యేకత

మతయుద్ధములు, కలహములు, మతహింసలు చాలవఱకు లేవనదగిన దేశము మన భారతదేశమే. ఇది ఎందువలన అనగా మనము చక్కగ గుర్తింపదగిన కారణములు గలవు. కొందఱు ఆక్షేపకులు-స్వమతాభిమానమనగా పరమత విద్వేష మను భావము గలవారు - తలంచునట్లు, గాఢమైన ఆధ్యాత్మిక చింతన మనకు లేకపోవుట కాదు; మతవిషయమందు, దృక్పథమందు కొంత వైవిధ్యము లేకపోవుట చేతను కాదు. చరిత్ర చూచినయెడల మతోద్రేకమందుగాని, మతభావ వైవిధ్యమందుగాని భారతదేశము ప్రపంచములో ప్రథమగణ్యము. ఇది నేటికిని నిజము. సకలమత పరీక్షా శాస్త్రకారులు ఏమనుచున్నారనగా, ప్రపంచములోని అన్నిమతముల భావపరిణామములు చాలవఱకు ఒక్కవిధముగానే నడిచినట్లున్నవి - అని. ఎందును భేదములేదు. కాని భారతదేశముకాక ఇతర దేశములలో ఈ మత భావ పరిణామములు ఆయాగణ సమూహములవఱకే వ్యాప్తిచెంది, ఏకైక దేవతానురక్తితో నిలిచిపోయి యుండగా, ఇచ్చట మతాన్వేషణ ప్రతిభ నవనవోన్మేషముగా పరిశ్రమించి, ఇన్ని దేవతోపాసనాక్రమములకు వెనుకనున్న సకల దేవతల ఏకత్వమును గ్రహించినది. ప్రపంచ మతముల చరిత్రలో నిది యొక ప్రధాన విషయము. ఎందుచేత ననగా, తత్ఫూర్వమునట్లు, మతము కొంతవఱకే ఉపకారి, పూర్తిగాకాదు అని యనక, ప్రాచీనకాలమునందున్నట్లు మానవ వర్గమునకంతటికిని శాంతి సౌఖ్యముల కలిగించునదిగా నేర్పడినది. భారతదేశమునకు ఈనూతన జ్ఞానము గొప్పది. ఇందువలన ఎంతో మత హింస, హింసాపరంపర తగ్గినది. ఈభావమునకు ఒకపాటి విశ్వజనీనమైన దృష్టి ఏర్పడినది. ఉత్తర వైదికకాలపు, ప్రధానముగా ఉపనిషత్తులకాలపు భావములు వీని కాధారము. ఇవి ఒక న్యాయమునకు, తర్కమునకు నిలుచునవి. ఈ యుపనిషత్తుల తత్త్వజిజ్ఞాసాక్రమ పరిణామముగా నీమతము ప్రభవించినది. సకల సృష్టికిని వెనుక నొక సమైక్యము కలదని ఇది గ్రహించినది.

సంకుచిత మతదృష్టి, దాని దోషములు, తన్నివారణోపాయములు

మతమతమునకును గల సంబంధము ఎప్పుడును విరసమే. సరసత, సామరస్యము లేనే లేదు. మతములు తా ముద్భవించినచోట చక్కగా ప్రకాశించి నట్టివి, బాహ్యప్రపంచమున కెక్కక పోయినవి. ప్రేమ,సౌభ్రాత్రము, శాంతి మొదలైన భావములకు బదులు, ద్వేషము, తిరస్కారము, అశాంతి ఏర్పడినవి. మతముపేరిట, దేశములు పాడైపోయినవి, గొప్ప సంస్కృతులు వినాశ మొందినవి. గుంపులు గుంపులుగా జనులు చంపబడిరి— ఇదంతయు భగవంతుడు ఒక్కడేయను పవిత్ర భావము పేరిట. భగవంతుని సామ్రాజ్యమును

భూమిమీద నెలకొల్పుటకిది మార్గము కాదని మతోన్మాదులు కొంచెముకూడ భావింపలేదు. మెక్సికో, పెరు, మున్నగు చోట్లలోని సామ్రాజ్యముల వినాశము భగవద్విషయమునకొఱవనే తెలుపుచున్నవి. సకలమానవసంఘమునకును హృదయంగమమై, ప్రత్యేకముగా ఏ కొందఱికో చెందక, చాల శాస్త్రీయముగా నుండు ఆధునికకాలపు మనోధర్మమునకు చాల విరుద్ధముగా నున్నది. ఆధునిక ప్రపంచమున మతమనునది వాస్తవముగా జనోపకారియగు శక్తియై భావికాలమునకు అభివృద్ధికరముగ నుండవలయునన్న శాస్త్రీయ పద్ధతులలో సాధ్యాసాధ్య తర్కములకు నిలుచునదిగా పునర్నిర్మాణమును పొందవలెను. గతించిన మూడు శతాబ్దములలో కలిగిన విజ్ఞానముచేత, అనాదిగా ప్రాచీనకవులును వేదాంతులును ఆశపడి ఎదురుచూచిన సందర్భములకు తగిన మహదవకాశములు ఏర్పడినవి. ఇవి మనకు ఫలప్రదములు కావలయునేని వానికంతటికిని ఒక ఐక్యము నాపాదించు నూతనభావము, నూతనదృక్పథము, నూతన ప్రబోధము రావలెను. మతమునకు మతమునకును, మతమునకు శాస్త్రీయ విజ్ఞానమునకును, సామరస్యము కుదుర్చునదిగా నుండవలెను ఈ సమన్వయవిధానము. ఇట్లు సమన్వయపఱచునట్టిది, పురోగమనమునకు తగిన ప్రబోధము ఎట్లు రావలెను? ఈనిరంతర సమస్యకు తగిన సమాధానమునకు ప్రాచ్య పాశ్చాత్య దేశాల మేధావులు ఆశతో భారతీయ ప్రాచీన వేదాంతభావనిధుల వంకకు తమ దృష్టిని సారించుచున్నారు.

భారతీయ జీవితముపైని తత్త్వజిజ్ఞాసపైని వేదాంతప్రభావము

ఇంతేమియు అతిశయోక్తిలేదు. దురహంకారముతో చెప్పుకొను ఆత్మోత్కర్ష కాదు. భారతీయ తత్త్వచింత బహుదేవతోపాసనల రూపమున కనబడు ఏకైకదేవతను గుర్తించినప్పుడే ఎంతో పురోగమించినదను విషయము ముందే గ్రహింపబడినది. ఋగ్వేదములోని ఈ మహావాక్యముయొక్క భావమిదియే. (I-164, 46) 'ఏకంసద్విప్రా బహుధావదన్తి' 'వాస్తవమొక్కటే దానిని ఋషులు పెక్కుపేర్ల చెప్పెదురు,' ఇంద్రుడు, మిత్రుడు, వరుణుడు మొదలుగా. ఇంతేకాదు. శాస్త్ర విజ్ఞాన, జ్ఞానములలో ఏదిగాని భారతదేశములో నిరాకరింపబడలేదు, అణగద్రొక్కబడను లేదు, అన్నివిధములైన జ్ఞానమార్గములును పవిత్రములుగా చూడబడుచోట ఏదిగాని దాపబడుట ఎట్లు సంభవించును? ముండకోపనిషత్తు (I-2.4) పరాఅపరవిద్యల నుపన్యసించుచున్నది. 'ద్వే విద్యే వేదితవ్యే ఇతిహస్మయద్ బ్రహ్మవిదోవదన్తి పరాచైవ అపరాచ', అన్నిశాస్త్రములును, వేదములు లోనుగా, 'అపరా' జ్ఞానమే, 'అపరా' యనగా తక్కువయని తలంపరాదనుటను గుర్తింపవలెను. మానవానుభవములో అచ్చటచ్చట కొంతగాని, ఏదో కొన్ని అంశములకు సంబంధించినదిగాని 'అపరా' జ్ఞానమనియు, అనుభవముయొక్క సమగ్రమైన జ్ఞానము 'పరా' జ్ఞానమనియు భేదము. 'అపరా' జ్ఞానము పరావిద్య [illegible] బహిఃప్రకాశనముమాత్రమే. ఇదియే బ్రహ్మవిద్య. బ్రహ్మ మనగా జీవితము, జీవితానుభవములయొక్కసమష్టి. ఇదియే వేదాంతము, భారతీయవిజ్ఞానసారము, విజ్ఞానలతాసుమము. భారతీయసంస్కృతికి ఒకప్రత్యేకతయు ఆధిక్యమును దీనివలననే కలిగినవి. సకలభారతీయ జీవితవిధానములకును ఒకరూపమిచ్చి, అవాంతరశాఖలకు ఒక కలుపుగోలుతనమునిచ్చి, అత్యున్నత, భిన్నభారతీయ తాత్త్వికచింతన

ములకు అన్నిటికిని ఒక సామరస్యము కుదిర్చినది. మంత్రమహిమవలె పాశ్చాత్యదేశాల తాత్త్విక చింతనాపరులు పలువురహృదయములను ఇది ఇప్పుడిప్పుడే ఆవేశించుచున్నది. భారతీయులభావముల మహిమ ఇదే. హిందూ మతమును లెక్కలేని గందరగోళపు తాత్త్విక సాంఘికభావముల సమూహము అని చెప్పునట్టి వారికి వేదాంత మింకను బోధపడ లేదని యర్థము. భారతదేశమును హిందూమతమును చక్కగా అర్థము చేసికొనవలెనన్న వేదాంత పరిజ్ఞానము పూర్తిగా నుండవలెను. ఈ వేదాంతముయొక్క బలముచేతనే మనము భారతదేశముయొక్క ఐక్యభావమునుగూర్చి గట్టిగా చెప్పగలిగియున్నాము. ఇంకను దీనిబలము చేతనే సకలమానవజాతియొక్క సంఘీభావమునుగుఱించి, మాటలాడుటమాత్రమే కాదు, దానిని సాధింపగలము. ప్రస్తుతము భారతదేశమందు మతసామరస్యము, సాంఘికాభివృద్ధి, దేశీయస్థైర్యము, చక్కగా లేకపోయినందులకు, శీఘ్రాభివృద్ధికి తగుప్రోత్సాహము వలన రావలెను. ఎందులకనగా అది సకల విజ్ఞానములకు నిధి.

భారతీయవిజ్ఞానము: శ్రీరామకృష్ణపరమహంస

వేదాంతముయొక్క ప్రబోధము ప్రపంచమందలి సకలచరాచరములలో కనబడు ఐక్య ప్రకాశనము. జీవితముపైనను, తాత్త్విక చింతనపైనను ఈ ప్రబోధమువలనతటాలున కలుగు ప్రభావముయొక్క అంతరార్థము బహుమతముల వైవిధ్యములకు పూర్తివిరోధ భావము. వాస్తవశాస్త్రీయవిధానముల సారము అంతర్గతశక్తి. వివేకానందస్వామి చెప్పినట్లు 'మానవుడు పొరపాటునుండి జ్ఞానమునకు ఎగబ్రాకుట లేదు, జ్ఞానమునుండి జ్ఞానమునకు పురోగమించుచున్నాడు.' వాస్తవము గోపురము వంటిదైనయెడల సకలవిషయముల ఐక్యముయొక్క తాత్త్వికజ్ఞానము దాని శిఖరము వంటిది. ఈ మహోన్నత్యమునుండి చూచినచో ప్రపంచమందలి ఏ జీవితవిధానముగాని, ప్రయత్నముగాని అసత్యముగా నుండదు, తప్పుగా కనబడదు. ముఖ్యముగా నేటికాలమున మనల నెదుర్కొనుచున్న పెక్కుజీవిత సమస్యలను విడదీయుటకు ఈ సిద్ధాంతము నుపయోగించుటలో శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంసయొక్కగాని, శ్రీవివేకానందస్వామియొక్కగాని ప్రబోధములు చాల సార్థకములు. వీరిప్రబోధముల మూలముననే భారతీయజ్ఞానము, ముఖ్యముగా వేదాంతము, నేటి ప్రపంచమునకు సకలకష్టనివారణోపాయమును బోధించుట ఏర్పడినది. తైత్తిరీయోపనిషత్తులో చెప్పబడిన – 'సత్యాత్మ ప్రాణారామం మన ఆనందం, శాంతిసమృద్ధం అమృతమ్' (సత్యము జీవితమునకు హాయిని మనస్సునకు ఆనందమును కూర్చునది నిండుగా శాంతితో కూడినది చావు లేనిది)—విధానమునకు తగిన జీవితపరిస్థితిని భూమిమీద స్థాపించునది.

విశ్వజనీనత: ప్రాచీన నవీనమార్గములు

మతమునందు విశ్వజనీనభావము ప్రపంచ తాత్త్వికసిద్ధాంతములకు క్రొత్తగాదు. ఇది రెండ విధములుగా భావింపబడుచువచ్చినది. ఒకమతము తనస్థానమును వదలి దిగ్విజయము చేయుచు, తనలో ఎందఱినో చేర్చుకొనుచు, ఒకమహాసామ్రాజ్యము విస్తరించినట్లు, అల్లుకొనిపోయినయెడల అది విశ్వజనీనమని యనదగును. అట్టిమతము, తాను త్వరలో సర్వ ప్రపంచమతమగుటను తనకు ఆదర్శముగా పెట్టుకొనియుండును. ఇట్టివానికి ప్రసిద్ధోదా

కారణములు క్రైస్తవము, ఇస్లాము, బౌద్ధము. వీనిలో చివరిది విస్తరించు పద్ధతులలోను, ఉద్దేశములలోను మొదటి రెంటికన్నను భిన్న మార్గ మవలంబించినది. ముఖ్యముగా అహింస, శాంతి అనునవే పైరెండింటిలో కానరాక ఈ మార్గములు ఇందు ఏర్పడి ఈ మతమునకు ఒక ప్రత్యేకతను ఆపాదించినవి. ముఖ్యముగా తాత్త్విక చింతనయొక్క ప్రభావము దీనిపై నుండుటచేతను, అందులో నుండియే ఇది జనించుటచేతను, అందులోనికి వేళ్లు దిగపాతియుండుటచేతను ఇది సాధ్యమైనది. దిక్కులేని, 'సంశప్తులైన' జీవులను 'కాపాడు'టకు అంతులేని విధ్వంసకాండను, మతహింసాపద్ధతులనుఅవలంబించినవి క్రైస్తవ మతము ఇస్లాముమతము. ఈవిధమైన విశ్వవ్యాప్తమతము ఆత్మవినాశకారి. బలాత్కారము, యుద్ధవిజయము, ఒక మతమునకు విశ్వవ్యాప్తత కలుగజేయుటకు దార్లుకావు. ఇది క్రైస్తవ ప్రాచీన నిబంధన గ్రంథము (Old Tesıment) లో చెప్పబడిన విషయముల వంటివి. ఒకగూడెము ఇంకొక గూడెమును జయించినప్పుడు ఆ గూడెము వారిదేవతను తొలగించి తమ దేవతను ఉపాసింపుడని ఓడిపోయినవారికి విధింతురు. ఈ భావమే, ఈ పద్ధతియే ఇప్పుడు ఈ ఆధునిక కాలమున కనబడుచున్నది. పాతకాలపు గూడెములకు బదులు నేటికాలపు విరోధి సంస్కృతులును, మతములును కలవు. ఇట్లు రెండుమతములు తుల్యబలము, సమానమూఢవిశ్వాసము, పట్టుదల, ఆవేగము గలవి ప్రపంచ మతస్థాపనమునకు పోరాడినయెడల మతముల ఐక్యభావము పాడైపోయినది, సామరస్యవిఘాతము నందినది. అనగా-'నా దేవుడొక్కడే నిజమైన దేవుడు, నీవు ఒప్పుకొని తీరవలెను' అని యనుటకును, 'నా దేవుడు గాని, నీ దేవుడు గాని ఇరువురు ఒక్కరే, భేదమేమైన నున్న అది పేరులో మాత్రమే' అనుటకును ఎంతో భేదము కలదు. ఒక ప్రత్యేకతగలమతము, దాని వారు దానిని అతివిశ్వాసముతో అనుసరించునట్టిది, చెదరగొట్టబడి వినాశమొందింపబడినప్పుడు సార్వజనీనమతభావము పాడైపోయినది.

రెండవపద్ధతి; అక్బరు మున్నగువారును, కొందఱు ఆధునికమతాల, ఉద్యమాలవారును అన్ని మతములనుండియు తమకు తోచిన విషయములు గ్రహించుట యనునట్టిది. ఒక్కొక్క మతమునుండియు కొద్ది కొద్ది సద్విషయములను ఏర్చికూర్చుటయను సాకర్యగ్రహణమార్గము, ఏర్చికూర్చిన పూలచెండువంటిది. అట్లే, ఆ విభిన్న పుష్పగుచ్ఛమువలె ఇదియును జీవము కలదికాదు. దానివలె వాడిపోవునట్టిదే. ఇంత కన్న ఘాటుగా చెప్పవలెననిన—ఈ విభిన్న మత భాగస్వీకరణమార్గము ఒక పరిమిత పద్ధతిగా, విస్తరింపజాలనిదిగా నేర్పడి తనయుద్దేశమునకే భంజకముగా నేర్పడును. ఈ పద్ధతియొక్క అర్థమేమి—'ఈ ప్రపంచమున లెక్క లేని మతశాఖా భేదములుగలవు. అవన్నియు నుండరాదు. వానిని నాశమొందించి వాని స్థానమున క్రొత్తమతమును స్థాపింపవలెను'—అని. ఇది ఎట్లున్నదనగా "ఇకమీద యుద్ధము లేరాకుండుటకు ఒక మహాయుద్ధము చేయవలయును"—అని యుద్ధకాలములందు అందఱును తలంచు ఈరీతిని పోలియున్నది—ప్రాచీనమతములలో ఏయొక్కటియు విశ్వజనీనమైన మతమగుటకు న్యాయముగా ఎట్లు అనర్హమో ఆవిధముగానే ఏక్రొత్తమతముకూడ ఆస్థాయిని అందుకొనజాలదు.

విశ్వజనీన మతమునుగూర్చి శ్రీరామకృష్ణపరమహంసయొక్క ఆదర్శము

పైనిపేర్కొన్న వివరణముచే ఇట్లు కుదురుచున్నది. ఏమతముగాని తనవఱకు విశ్వవ్యాప్తి గలది కానేరదు. వైవిధ్యములో ఐక్యభావము ఉండుటయే విశ్వవ్యాప్తతకు నిదర్శనము. ఏమాత్రము మార్పులేని, మనోరంజకత లేని ఒకటే పద్ధతికాదు. ముందు వివరింపబడిన రెండుభావములకును పూర్తి భిన్నమార్గము శ్రీరామకృష్ణ పరమహంసయొక్క ఆదర్శము. ఈయాదర్శముయొక్క మూలసూత్రమేమనగా-'ఒకమతము నిజమైనయెడల ఆ న్యాయముచేతనే మిగిలిన మతములన్నియుకూడ, వానికవి, వాస్తవనిరూపకములేగదా కావలెను. దీని సత్యతయు అసత్యతయు ఎట్లు తెలియుననగా — భగవత్సంబంధము గలిగియుండుట, పవిత్రత, త్యాగశీలత, అనునవి ఏ క్రైస్తవగుడికిగాని, హిందూమతమునకుగాని దేవాలయమునకుగాని, ప్రపంచమున ప్రత్యేకముగా చెందియుండక, అందఱికిని చెందియుండుట ప్ర మతమందును అత్యుత్తమ స్త్రీ పురుషులు పుట్టితియున్నారు. అందువలన ఈ గొప్ప మతప్రవక్త ఏ మతమునుగాని తాకలేదు. క్రొత్తగా తానొకమతమును ప్రారంభింపనులేదు. అట్లుండియు వాస్తవమతమునకు సాధకముగా నుండినది ఆయన జీవితము. అంతేకాదు ఆయన జీవితమార్గమే విశ్వమత మహాసభవలె అన్నిటి అంశములతో కూడియుండినది. హిందూమతములయొక్క విభిన్న మార్గాంతరము లన్నిటిని అవగాహన చేసికొని ఒక్కొక్కదానియందును సంపూర్ణత నందినాడు. వీనితో తృప్తినందక దైవభక్తిగల క్రైస్తవునివలెను, పూర్తివిశ్వాసముగలమహమ్మదీయునివలెను ఆయామార్గముల నాచరించి వాని శిఖరములను తాకినాడు. ఇట్టి యోగములయొక్క, ప్రయత్నములయొక్క, ఫలితముగా ఈ మహాభావుడు గ్రహించిన దేమనగా, అన్నిమతములును లోతుగను దిగి చూచిన, అవి బోధించున దొక్కటే, ఒక్కటే గమ్యస్థానమునకు చేర్చు ఏకైక సత్యము. ఆయన మాటలలోనే చెప్పవలయునన్న—

"భగవంతునియొక్క నామములు అనేకములు. ఆయనను తెలిసికొనుట కుపకరించు మార్గములు, పద్ధతులు అసంఖ్యాకములు. ఏ పేరిట, ఏ రూపమున, భగవంతుని చూడ గోరుదువో, ఆ పేరిటనే ఆ రూపముననే చూడగలవు. వివిధమతములు భగవంతుని, అద్వితీయుని, ఎఱుగుటకు భిన్నమార్గములు. కాళీఘాట్‌లోనుండు కాళిదేవ్యాలయమునకు పోవుటకు మార్గములు చాలగలవుగదా (కలకత్తాలో). ఆవిధముగానే భగవంతుని చేరుటకు మానవులకుదారులు ఎన్నియో. ఒక్కొక్క మతమును ఈ ఒక్కొక్క మార్గమువంటిది."

"ఒకతల్లి ఆరోగ్యముచెడిన తన పిల్లలకు— ఒకరికి కూర, ఒకరికి సగ్గుగంజి, ఆరోరూటుగంజి, ఇంకొకరికి వెన్నయు రొట్టెయు, ఇచ్చినట్లు, దేవుడు భిన్నజనులకు వారివారి స్వభావములకు తగినట్లు మార్గములు కుదిర్చినాడు."

దీనిఫలితము – మరల శ్రీరామకృష్ణుడే— "ప్రతి మానవుడు తన మతమును తాను అనుసరింపవలెను. క్రైస్తవుడు క్రైస్తవమతమును, మహమ్మదీయుడు ఇస్లామును, హిందువునకు ఆర్యఋషులు చూపిన ప్రాచీనమార్గము ఉత్తమము. నిజమైన భగవద్భక్తుడు, మతవిశ్వాసి, ఇతర మతములుకూడ సత్యపథమునకు మానవునిచేర్చు మార్గములని గ్రహింపవలెను. ఇతర మతములను గౌరవించు పద్ధతిని మన మెప్పుడును అవలంబింపవలెను."

ఈ విధముగా శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస యొక్క అభిప్రాయమున లెక్కలేని మతములును, వాని అవాంతర భేదములును విశ్వజనీనమైన మతసాధనకు అడ్డములు కావుగదా, మీదు మిక్కిలి సహాయకారులే. ఈ భేదములు హెచ్చిపోవుచుండవలయును. ఒక్కొక్క మానవునికిని ఒక ప్రత్యేక మతము ఏర్పడవలయును. ఇరువురు మనుజులలో ఏ ఒకరుగాని, అభిరుచిలోగాని, దృక్పథములోగాని, శక్తిసామర్థ్యములోగాని పూర్తిగా మఱియొకరివలె నుండజాలరుగదా. ఆవిధముగానే ఏ మతముగాని, తనంత తానే, అందఱిని తృప్తిపఱుపజాలదు. అందువలన చిల్లరమతభేదములు ఎక్కువై మానవుల సంఖ్యకు సమానముగా మతసంఖ్య ఏర్పడవలెను. అప్పుడు ప్రత్యేకమతభావము అదృశ్యమగును. ఈ ప్రత్యేకత పోగానే మతమునకు విశ్వజనీనత ఏర్పడి పై యాదర్శము సిద్ధించును. వాస్తవముచూడగా ఈ యాదర్శము క్రొత్తగా నిర్మాణము కానక్కఱలేదు. అది సిద్ధించియే యున్నది. కావలసినదేమనగా ఎవని వఱకు వాడు దీనిని గుర్తింపవలసియున్నది అంతే. దీని సమరసత ప్రత్యేకసిద్ధాంతముల చేత పాడైపోవుచున్నది. ఈ ప్రత్యేక మత భావము ఎప్పుడు పోవుననగా, శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస ఉపదేశించిన సర్వమత సామరస్య మార్గమును లోకము చక్కగా అర్థము చేసికొన్నప్పుడు; మానవులు ప్రతిమతములోను సత్యమున్నదని గ్రహించినప్పుడు, ప్రతిమానవ హృదయమును తన హృదయావేదన కొద్దియు సత్యాన్వేషణకును వెలుగుచూచుటకును చేయు ప్రయత్నమునుచూచి అందఱును సానుభూతిచూపి మెచ్చుకొనుటకు నేర్పబడినప్పుడు.

ఉపసంహారము

ఈ విశ్వజనీనమతము నేటికాలపు మనోధర్మములకు చాలవఱకు తగియున్నది. మతములు మానవాభివృద్ధికి పాటుపడుటలో పరస్పరశత్రువులుగా గాక, పరస్పరసహాయములైనవిగా కలిసి పనిచేయుటకు ఈ భావము తోడ్పడును. మతమందు ఒనగూడు సమాన స్నేహభావము మానవావళియందును అట్టి స్నేహమునకే కారణమై, సర్వమానవసౌభ్రాత్రమునకు దారితీయును. ఇందువలన ఒక సమష్టి జ్ఞానభావము కలిగి ప్రపంచ సంస్కృతికిని సర్వమానవ నాగరికతాభావమునకును కలిసి జనులు పాటుపడుట కుదురును.

శ్రీరామకృష్ణుని బోధనలు

శ్రీ కేతా వసంత రవీంద్రనాథ

మానవుడు విషయాసక్తుడై, తన కర్తవ్యమును, ధర్మమును మఱచి, అప్పుడప్పుడు పెడత్రోవ పట్టుచుండుట జరుగుచునే యున్నది. తన సృష్టి పెడత్రోవ పట్టుట ఏమాత్రము ఇచ్చగింపని శ్రీభగవానుడు వారిని సరిత్రోవనుపెట్టుటకై వివిధావతారములు దాల్చుచుండును. అధర్మమును అరికట్టి, ధర్మసంస్థాపన మొనరించును. తప్పు చేయుచున్న వారిపై ఆయన కెట్టి కోపమును లేదు. వారిని అతి మృదువుగా మందలించి, సరియైన మార్గమునకు మరల్చును. ఈవిధముగా భగవంతుడు పలుమార్లు పలు భాగములలో తన యంశలను ఉద్భవింపజేసెను.

శ్రీరామకృష్ణుని జీవిత చరిత్రను, ఆయన చేసిన ప్రబోధనలను పరిశీలించినచో ఆయనకూడ భగవంతుని యంశయే యనియు, పెడత్రోవ పట్టిన మానవులను సరిత్రోవ పెట్టుటకై ఉద్భవించిన కారణజన్ముడనియు తెల్లమగును.

హిందూమతమే కాక-అన్ని మతములను మానవుల ఆసక్తిని ఆకట్టుకొనలేక పోవుచున్న సమయమున రామకృష్ణుడు జనించి, మతావశ్యకత యెత్తిచూపెను. ఆయన భగవంతుడొక్కడే యనియు, అన్ని మతములను ఆ భగవంతుని చేరుటకే స్థాపింపబడినవనియు, ఎవ్వరు ఏమతమును అనుసరించినను, వారు దేవుని జేరగలరనియు వివరించెను. దేవునిలో ఐక్యమొందుటకు పలు మతములు పలు మార్గములు మాత్రమే. ఏమార్గము ననుసరించినను ఫలిత మొక్కటే. వేర్వేఱు నదులలోని జలము, చివరకు సముద్రమును చేరునట్లే, వేర్వేఱు మతస్థులు దేవుని జేరుదురు. కనుక, పరమత దూషణము వ్యర్థప్రసంగము మాత్రమే. అట్టి ప్రసంగము వలన ఏవిధమయిన లాభము లేకపోవుటయే కాక, భగవంతుని ధ్యానింప దగిన సమయము వృథాయగును. కనుక, ఎవరికి నచ్చిన త్రోవను వారు పయనింపవచ్చును. ముక్తిని బడయవచ్చును.

ఇదేవిధముగా ఒక్క మతములోనే పలువురు పలువిధములుగ దేవుని గుర్తించుటను కూడ, రామకృష్ణుడు వివరించెను. భగవంతుడు ఒక్కడే అయినప్పటికిని, మానవులు ఎవరికి నచ్చిన విధముగ వారు ఊహించుకొందురు. కొందఱు మహావిష్ణువు రూపమున పూజింపవచ్చును. మఱికొందఱు పరమేశ్వరునిరూపమున పూజింపవచ్చును. వేఱొక కొందఱు జగజ్జనని రూపమున పూజింపవచ్చును. కొందఱు భగవంతుని తమ తండ్రిగా దలంపవచ్చును: మఱికొందఱు తమ తల్లిగా దలంపవచ్చును. వేఱొక కొందఱు తమ బిడ్డగా తలంపవచ్చును. మఱొకరు తమ ప్రియునిగా తలంపవచ్చును. ఎవ్వరేవిధమున తలంచినను, పూజించినను భగవంతుడొక్కడే. ఎవరికి వారు వారివారి పరిస్థితులనుబట్టి, మానసిక స్థితినిబట్టి భగవంతుని రూపగుణములను ఊహించుకొందురు. అందేమాత్రము తప్పులేదు. కాని, భగవంతుని ఒక రూపముగ ఊహించువారు, మఱొకరిని తప్పుపట్టుట పెద్ద తప్పు. ఎవరికి నచ్చినట్లు వారు వారి ప్రయత్నములను సాగింపవలెను; భగవంతునియందైక్యము కావలెను. స్వమత దురభిమానులు నూతిలోని మండూకములు-సమానులే. మత దురభిమానము గూర్చియు, పరమత సహనమును గూర్చియు యెంత చక్కని విమర్శ!

శ్రీరామకృష్ణుడు సన్న్యాసిమాత్రమే కాక సంసారికూడ భగవంతుని చేరుటకు అర్హుడే యని ప్రబోధించెను. అందులకై సంసారి తన సంసారసముద్రములోనే ఎల్లప్పుడును మునిగియుండక, సమయమును కల్పించుకొని, భగవంతుని ధ్యానముచేయుట ఎంతయేని ఆవశ్యకమని బోధించెను. అదేవిధముగ తాను సర్వమును పరిత్యజించితిని కనుక తనకు ముక్తి తప్పక కల్గునని తలపక, సన్న్యాసియును భగవంతునియందే తన మనస్సును నిలుపవలయును. ఈ ప్రబోధనను శ్రీరామకృష్ణుడు చిన్నకథమూలముగ చాల చక్కగా వివరించెను. ఒక ఊరియందు ఒక వేశ్య యుండెడిది. ఆమె తన కిష్టము లేకపోయినను, కులవృత్తినే పాటించుచుండెను. తన పాపమును క్షమింపుమని ఎల్లప్పుడును భగవంతుని ప్రార్థించుచుండెడిది. అదేయూరియందున్న ఒకసన్న్యాసి ఆమె నడతను గమనించుచు, ఆమె నసహ్యించుకొనుచు, ఆమె ఎటువంటి ఫలితముల ననుభ

వించునో కదా యని ఎల్లప్పుడును ఆలోచించుచుండెడివాడు. వారి మరణానంతరము వేశ్యకు ముక్తి లభింపగా, సన్న్యాసికి లభింపలేదు. దీనికి కారణము వేశ్య శారీరకముగా తప్పు చేయుచున్నను, మానసికముగా తన తప్పును తెలిసికొని, తనతప్పును క్షమింపుమని దేవుని సదా ప్రార్థించుట యని, సన్న్యాసి శారీరకముగా సర్వము త్యజించినను, మనస్సును భగవంతుని యందు నిలుపక, ఇతరుల తప్పుల గూర్చి యోచించుచుండుటయేయని, శ్రీరామకృష్ణుడు వివరించెను. ఈవిధముగా సంసారులను కూడ భక్తిమార్గమునకు త్రిప్పికొనెను.

భగవంతుని పూర్తిగ విశ్వసించినచో ఆయన తప్పక తన భక్తులకు తగిన రీతిని సాహాయ్యమొనరించునని రామకృష్ణుడు ఉద్బోధించెను. ఇందులకు ఉదాహరణముగా ఆయన జటిలుడనెడి బాలుని కథ చెప్పుచుండెనట. జటిలుడు ఒక అరణ్యముగుండ తన బడికి పోవలెను. అతనికి ఆ అరణ్యప్రదేశము మిక్కిలి భయమును కల్గించుచుండెను. ఈ విషయము నతడు తన తల్లికి తెలుపగా, ఆమె 'నీకు భయము కలిగినపుడు నీయన్న కృష్ణుని తోడు పిలుచుకొను'మని చెప్పెను. ఆమె వాక్కులందు కృష్ణుడు తనకు తోడు వచ్చు ననుటయందు అత్యంత నమ్మకము కలిగియుండి, తనకు భయము కల్గినపుడు శ్రీకృష్ణుని తోడు పిలుచుచుండెను. శ్రీకృష్ణుడును అతనికి తోడువచ్చుచుండెను. కనుక భగవంతుని కృపను బడయుటకు అన్నింటికన్న అవసరమైనది – ఆయనయందు విశ్వాసమని, శ్రీరామకృష్ణుడు వివరించెను.

శ్రీరామకృష్ణుడు చాలవఱకు ధ్యానసమాధియందే నిమగ్నుడైయుండి, పరమేశ్వరునిగాంచి ఆనందించుచుండెను. మిగిలిన కాలములో తన శిష్యులకు, తనకు సత్యధర్మములని తోచిన విషయములను వివరించి, వారినికూడ పాటింపుడని ప్రోత్సాహపఱచెడివాడు. మనఃపూర్వకమైన భగవదారాధనకన్న శ్రేష్ఠమైన ఆరాధన వేఱొకటి లేదని రామకృష్ణుని నమ్మిక. కాని పూజలు, హోమములు మొదలయినవి భగవంతునియందు మనస్సును నిలుపుటకు ఉపకరించు పరికరములు మాత్రమే. వానిమూలముగ భగవంతుని సులభముగా ధ్యానింప గల్గినచో అట్లు చేయుట ఏమాత్రము తప్పుకాదని బోధించెను.

ఆత్మపరిశీలనమును పెంపొందించుకొని 'సత్యము' నుండి మిథ్యను వేఱుచేసి సత్యమును మాత్రమే గ్రహింపవలయునని రామకృష్ణుడు బోధించెను. ఇది ఆయనకు గల గొప్పశక్తి. హంస క్షీరనీరములను విడదీసి క్షీరమును మాత్రమే గైకొనునట్లు, రామకృష్ణుడును సత్యమును మాయను వేఱుచేసి సత్యమును మాత్రమే గ్రహించును, కనుకనే ఆయనను పరమహంస యని యందురు.

స్త్రీలందఱును తనకు మాతృసమానలే యని నమ్మినవాడు. ఆయన– సతినికూడ అదేదృష్టితో చూచిన సర్వసంగపరిత్యాగి.

శ్రీరామకృష్ణుడు అతి నిరాడంబరి. ఆడంబరము పెరుగుకొలది–కోర్కెలును వానిని దీర్ప యత్నములును పెరిగి, భగవంతుని ధ్యానించు సమయము లభింపక పోవును.

ఆడంబరములకై ప్రాకులాడెడివాడు, మిథ్యలో పడి, భగవంతుని మఱచిపోవును. కనుక నిరాడంబరత ఆవశ్యకము.

శ్రీరామకృష్ణుని బోధనలను విని, 'ఆహా' యని ప్రశంసించినచో ఆయనకు తృప్తి కలుగదు. ఆయన బోధనలను ఆచరించినపుడే ఆ మహానుభావుని ఆత్మకు తృప్తి. కారణజన్ముడైన ఆయన జన్మమును సఫలమగును.

పరమహంసకథలు

శ్రీ సన్నిధానము సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు

౧. తోటమాలి—బెస్త

కం. ఒకతోఁటమాలి యింటికి సకురాలగు బెస్తపడఁతి చనుదెంచెను ము
న్నొకరేయి; దానికయ్యది యకృత్రిమంబైన ప్రీతి నాతిథ్యమిడెన్.

గీ. అచట నచ్చికబుచ్చిక లాడుకొనుచుఁ గుడిచికడుపారఁ బ్రొద్దువోవుడును వారు
పండుకొనలేచి చాపలుపఱచుకొనిరి పూలగంపానుకొని పాకమూలయందు.

ఆ. వె. అలరుపుటికకమ్మవలపుఁజిమ్ముచునుండెఁ; గూర్కరాకబెస్తకూఁతు రచట
నిరుఁగెలంకులకును బొరలాడుఁ: జేఁదర వడుచుఁగూరుచుండుఁ; బండు; లేచు.

ఆ. వె. అడిగెఁదోఁటమాలి "అక్క, నీవిట్లేల పొరలుచుంటి నిద్రవోక?" యనుచు
బదులు వలికెబెస్తపడఁతి "ఏమొనమ్మ, అలరుకంపు గిట్టనట్టులుండె.

కం. నాచేపలబుట్టనెటం దాఁచితివో తెచ్చియిమ్ము దయచేసి" యనన్
ఆచానయొసఁగె: దానిని మూచూచుచు బెస్తపొలఁతి పోయెనునిద్రన్.

కం. పరమేశ్వరు చరణాంబుజ పరిమళముఁబోసి మూర్ఖ ప్రాపంచిక దు
ర్భరవాసనకె తపించును, నిరయంబే స్వర్గమాతనికిఁ దలపోయన్.

౨. సాక్షాత్కారము

కం. "భగవత్సాక్షాత్కృతియె ట్లగునో? దయచేసి దేవరా తెలుపుఁ" డటం
చొకశిష్యుఁడు ప్రశ్నించెను స్వగురుని వేదాంతశాస్త్ర పారమువేశన్.

కం. "తెలుపుదు నాతోఁ రమ్మ"ని పలుకంగా గురువువెంటఁబడె ఛాత్రుఁడు; వా
రలు మెల్లఁబోయి డాసిరి కొలంది దవ్వులఁగలట్టి కొలనొకదానిన్.

కం. మొలబంటి నీటిలోపల నిలిచి గురుఁడు శిష్యుఁబట్టి నీటనుముంచెన్,
దలయెత్తనీక తనచేతులతో నిర్దయునిరీతి తొడ్డొనదిమెన్.

ఆ. వె. విడిచిపుచ్చె నలఁతితడవుంచి యట్టులు గురుఁడు: శిష్యుఁడెత్తి శిరము నిలిచె
అడిగె "నీటమునిఁగినప్పుడే చందాన నుండెనోయి నీదునునికి?" యనుచు.

ఆ. వె. "ఉడ్డుగుడుచుకొంటి: నుక్కిరిబిక్కిరై బయటఁబడఁగ నాత్రపడితిఁగడిఁది
చచ్చిపోవుచున్న సరవిదోఁచెనునాకు" నంచుగురుని కాతఁడాడెబదులు.

కం. "భగవత్సాక్షాత్కారం బగుఁబో; తద్దర్శనమున కాత్మను క్షోభి
ల్లఁగ నీకీచందంబునఁ బగలును రేయియు; నిదే తపంబగుఁజుమ్మా!"

కం. అనిపలుకఁగ నాచార్యుఁడు విని శిష్యుండంతఁ గట్టిపెట్టి చదువుల్
అనవరత తపశ్చర్యను గొనె నపరోక్షానుభూతిఁ గొలఁది తడవుల్.

౩. స్నేహపరీక్ష

కం. "అగుబ్రహ్మమొకటె సత్యము జగంబుమిథ్యయ; నశించు సకలముదృశ్యం;
బీఁగనాతో నరుదేరము భగవత్సాయుజ్య మోయి ప్రాపింతువుసూ!"

కం. అని యుపదేశింప గురుం డనె శిష్యుం "డార్య నాకునాలుంబిడ్డల్
జననీజనకులుగల. రా జనంబు నాకోసమిడు నిజప్రాణంబుల్.

గీ. స్నేహపాశంబుచేత బంధింప నన్ను నెట్లు వదలించుకొనిస్వామి యేగుదెంతు?"
నన, గురుం "డేను; నాదిది" యన్నతలఁపు గలవఱకె యెంచెదవువారు వలతురనుచు.

ఆ. వె. వట్టిమిథ్యసుమ్ము! వారు నిం బ్రేమింతు రన్న నీకొఱకయి ప్రాణములను
విడుతురన్న నదియుఁబెద్ద విభ్రాంతిపో, అనుభవమునఁ గాని యది తెలియవు.

గీ. ఇదిగో! ప్రత్యక్షపఱచెదనిపుడె చూడు! మీగుటికమ్రింగుమీ! పోయి యింటికేవు
మృతునివలెఁగానిపింతువు మృతినిఁగొనవు; వినుదు వీనులనెల్లయుఁ. గనుదుకనుల.

కం. అరుదెంచెద నీకడ కత్తఱిమరలంగూర్తు స్వస్థతను నీ" కనుచుం
గరములుమోడిచిఛాత్రుం డరిగి గృహము మందుఁద్రావి యవనిం గూలెన్.

గీ. గొల్లుమని రొక్కతూరి యింటిల్లిపాది; దల్లిదండ్రులు దారపుత్రకులునపుడు
'లబలబ' యటంచు నెత్తినోళ్లను గడింది బాదుకొంచును నేలపైఁబడిరి కట్ట!

కం. "పితరులకు నేకపుత్రుం డతండు ప్రాయమునఁబిన్న; యధిగతవిద్యుం
డతిలోకచరిత్రుం;" డని ప్రతివేశిజనంబు జాలిపడెఁగని వానిన్.

ఆ. వె. తండ్రిఁగడఁచితల్లి. తల్లినింగడచి కళత్రమెంతయోఁ గలంగియెడఁద
"నతఁడులేని మాదుబ్రతుకేటి?" కనుచుగొం తెత్తి వడ్డమునకు నేడ్చుచుండ.

ఆ. వె. బ్రాహ్మణుం డొకండువచ్చి యచ్చటికిఁ దదార్తికారణంబు నరసి తెలిసి
వానినాడిఁబట్టి పరికించియనె "వీఁడు మృతుఁడ; కాని మరల బ్రతుకఁగలఁడు.

గీ. కలదు దివ్యౌషధంబు నాకడ నొకండు; దానఁద్రుటిలేచి బ్రదుకు నీతం'' డనంగ
నేడ్పుసాలించి యెల్లరు నెలమిఁగొనిరి అతఁడు దమపాలిదైవంబ యనుచు మ్రొక్కి.

ఆ. వె. మరలఁ బలికె నిట్లు తాపసురుం "డీమందు మ్రింగవలయు నెవ్వరేనిఁ బరులు;
మందుదిన్నవాఁడు మరణించు; నీతండు బ్రదికిలేచు నుత్తరక్షణంబె.

కం. కలరిచ్చటఁ దలిదండ్రులుఁ గళత్ర మత్యార్త లితనికై మిక్కిలియున్
విలపించువార; లీతఁడు వెలియగు బ్రదుకేలయని తపించెడువారున్.''

ఆ. వె. జనకుఁడంతఁ బలికె "స్వామినే సిద్ధమే పుత్రుకొఱకుఁ బ్రాణములఁ ద్యజింప;
గాని యొక్కచిక్కు గలదు; నేలేకున్న నడవదొక్కనాఁడు నింటబండి.

ఆ. వె. ఎచట నేమిగలదొ యెవ్వరేమీయుంగ వలెనొ వీరికెఱుకపడదు లవము;
కాలఁదన్ని యింత గంపంతసంసార మేఁగ నేను, వీరికెవరుదిక్కు?''

ఆ. వె. అనుడుఁ దల్లి యిట్టులనెఁ "ద్రిశుద్ధిగ నెంతు సుతునికొఱకు నేను మృతినిఁ బొందఁ,
గాని నాడుబిడ్డ కడుపుతో నున్నది, యెవరు పురుడుపోతు రేనుదక్క?''

ఆ. వె. అంతఁబలికె భార్య "ఆర్య, నేఁజత్తుఁబో, ఇతఁడు పెండ్లియాడు నాతినొకతె
ఎవరుసాకు వారలీపసికూనల నకట! కనులు తెఱవ నట్టివారి.''

గీ. చచ్చెనని యందఱనుకొన్న ఛాత్రుఁడెల్ల కతలనాలించి యాకస్మికముగ లేచి
అంజలి ఘటించి "స్వామి మిమ్మనుసరింతు; విరిసె నా భ్రాంతి'' యని వ్రాలెఁ జరణములను.

౪. ఇదిగాదు - ఇదిగాదు

ఆ. వె. అత్తవారియింటి కల్లుండు క్రొత్తగా నరుగుదెంచెఁ గూడి యాత్మసఖులఁ
తమదు నేస్తురాలి రమణుని దరిసింప వచ్చి రిరుగుపొరుగు పడుచులటకు!

గీ. సమవయోరూపములఁ దోడఁ జూప పయినిఁ జావడింగూరుచున్న యాజనగణంబుఁ
తలుపువెనుకల డాఁగి తత్పరతఁ గనుచు నొకరినింద్రోసికొనుచొక్కరొదిగియొదిగి.

గీ. సఖినిఁ బ్రశ్నించి రొక్కనిం జారుమూర్తిఁ దర్జనిం జూపి "యితఁడె నీదయితుఁ?'' డంచు
విఱిచి పెదవిని బొమముడి బిగియఁజేసి యాదలం ద్రిప్పెనా పిల్ల యడ్డముగను.

కం. మరియొకని నుజ్జ్వలాంగునిఁ గరాంగుళినిఁ జూపి "నీదు కాంతుఁ డితండే
నెఱిఁగింపు'' మనుడు నయ్యది పరికింపక పెడమొగంబు వయిచి నిలఁబడెన్.

ఆ. వె. చూపి మరల వ్రేల సుందరాకారు వేఱొకని నోసి, నీ ప్రియుం డితండె?
యనుచు నడుగ విసువుగొని మోము ముడిచెనా కన్నె: వారితండు గాదనంగ.

ఆ. తిరిగి యొక్క దివ్యతేజోవిలాసుని నందు మిగిలియున్న యతనిఁ జూప
నగును నాక, గాదు నాక, స్మితాస్యయై, చెలులవంకఁ దిరిగెఁ జిన్ని పడుచు.

కం. ఇదిగా దిదిగా దని కల పదార్థములనెల్లఁ జేయఁ బ్రతిషేధ మిఁకన్
ఎది శేషించునొ బ్రహ్మం బది; దానిం గన్న మానియై హర్షించున్.

౫. ఊసరవెల్లి

ఆ. వె. అడవి కేగి మొన్న నాకులు గోయంగ నెక్కియుంటి నొక మహీరుహంబుఁ;
గానఁబడియెఁ బురుగొకండందుఁ జక్కని యెఱ్ఱపట్టు బ్రాటి కెనయనంగ.

కం. అని యొక్కరుఁడు వచింపఁగ విని వేఱొక్కండు "గానిపించెను జుమి నా
కునునది: కాదది యెఱ్ఱది కనఁబసరికవన్నె" దనుచు గట్టిగఁ బలికెన్.

కం. ఇరువురి వాదము విను చొక తెరువరి "యద్దానిఁ గాంచితిని నేనును ము;
న్నెఱుపును బసరుం గాదది యరయంగాఁ బసుపురంగు" దని వాదించెన్.

కం. మఱియొకఁ డనె ధూసరమని, యొరుఁడనె నూదాయటంచు! నొక్కొక్కరుఁడా
ర్పరికించిన వర్ణంబే సరియైనదటంచుఁ బలుకసాగిరి మరియున్.

ఆ. వె. అలఁతి తడవు వాదులాడి వారందఱు చనిరి కాన; కందుఁగనక దాని
నా మహీజ మూలమందుఁ గూర్చున్న బైరాగిఁ గాంచి దాని రంగు నడుగ.

కం. అతఁడనె "నాకీ జంతువు కత యామూలాగ్రముగను జ్ఞాతమ, మీలోఁ
బ్రతివాఁడు గన్నదియు సూనృతంబ; యది పెక్కురంగులీను సతంబున్.

కం. అది యూసరవెల్లి సుఁడీ, తదీయ వర్ణములు బహువిధంబులు: మరియొ
క్కదనున నిర్వర్ణమునగు, సదా పరీక్షించువారె చాలుదు రెఱుఁగన్."

కం. అనవరతము భగవచ్చింతనంబుఁ గావించువాడె తద్యాథార్థ్యం
బును దెలియఁజాలు నవ్విధిఁ, గనఁబడు నీశ్వరుఁ డనేక గతులఁ బెరలకున్.

౬. ప్రేక్షకుడు

ఆ. వె. చాపచుట్ట నొండు చంకఁ బెట్టి యొకండు గనఁగ వీథినాటకమున కరిగె
నాట మొదలు వెట్టునదను గాలేదని వినియె నచట నున్న జనమువలన.

ఆ. వె. నేలఁ బఱచి చేఁ జాఁప నిద్రింపఁదలచి తా నలఁతి తడవు. పిదప మేలుకువ గొని
కనఁగ నాట ముగిసెఁ; జనెఁ జాపచుట్టను జంకఁ బెట్టి మగిడి సదనమునకు.

గీ భాగవతతత్త్వ మెఱుఁగంగ వలసినంత కాలమున్నది గద! తొందరేల యనుచుఁ
బ్రాయమంతయుఁ బురుషుండు వ్యర్థపుచ్చి దానిఁ దెలియకె వచ్చినదారి నేగు.

౭. అర్థజ్ఞాన మనర్థకరము

గీ. "బ్రహ్మమయ మీ సమస్త విశ్వము నృపాల దాన బ్రహ్మస్వరూపు లండఱు" నటంచు
సదుపదేశం బొసంగ నాచార్యుఁ డతఁడు గళిత సంకోచుఁడై పెద్ద యెలమిఁ గాంచె.

కం. పరికించి రాణి "బ్రహ్మ స్వరూపు లెల్లరును గాన వాస్తవ భేదం
బరయఁగ నీకును నీదగు వరవుడు నకు లే" దటంచుఁ బ్రభువు వచించెన్.

ఆ. వె. కొంచెమాఁగి మరలఁ గొంకక యిటువల్కె "నట్టులగుట రేపు దొట్టి నీదు
దాసి నాదు రాణిఁ జేసికొందు" నటంచు రాణి మదినిఁ బెద్ద రాయిపడఁగ.

ఆ. వె. రాణి యంత గురుని రప్పించి "యోస్వామిత్వదుపదేశ మిట్లు పరిణమించె"
నని స్వభర్తయాడినట్టి యమ్మాటను వాని పూనికయును బలికె నెల్ల.

కం. ఉపదిష్టసదర్థంబును నపక్వహృదయులకుఁ దోఁచు నధరోత్తరమై
విపరీత గుణంబిచ్చును వపుర్విశేషముల కమృతపానంబేనిన్.

గీ. ప్ర[illegible]దార్చి యాచార్యపాదుఁ డపుడు "అమ్మ నీ భర్తతో నీ గృహంబు నందె
ఆరగించెదనేఁ డొక్కటాచరింపు" మనుచు వచియించెఁ జెవిలో రహస్య మొండు.

కం. తినుచుండె నేఁడు; వడ్డించెను గోమయపిండమొండు చెలువ యతని యా
కున; నిస్సీ! యటంచును జనపతి కాలాగ్ని రుద్ర సదృశుఁడయ్యెన్.

ఆ. వె. పరిహరించి భుక్తి పాత్ర లేవఁ దలంచు ధరణి పతినిఁ గాంచి గురుఁడు పలికె
"అగుదు గాదె పెద్దయద్వైతి; విటు గోమ యాన్న భేదమేటికయ్య నీకు?"

గీ. ఆజ్యధారకు జ్వలియించు నగ్నిభాతి భగ్గుమని పల్కె యాచార్యువచనమునకుఁ
బరమ గురుఁడవు నాకు, నద్వైతనిధివి, తినుము పిండను జూతు" నంచనె నృపుండు.

కం. గురుఁడనియె నిదే తిందును బరికింపు మటంచుఁ బలికి భక్ష్యమును వలెన్
దరమిడి గోమయపిండము ధరణిపుఁ డేవగొని చూడఁ దమి భుజియించెన్.

కం. కనివాంచి తలను నరపతి యనుతాపంబును వచించి యర్థజ్ఞానం
బనయం బపాయకరమని యనుకొని వందనమొనర్చె నాచార్యునికిన్.

౮. సర్వం విష్ణుమయం జగత్

కం. క్రమముగఁ బఠించి శ్రుతిశాస్త్రములను సాధనమొనర్చి తగ "సర్వం వి
ష్ణుమయం జగ" త్తనెడు వాక్యము యాథార్థ్యంబెఱిఁగి యొకం డిలువాసెన్.

కం. పరునకుఁ దనతోఁ దనకుం బరుతోఁ బనిలేక వాడవాడలఁ దిరుగన్
దరిసించు శునకఖరముల హరిస్వరూపులుగ నమ్మహాత్ముం డెడఁదన్.

ఆ. వె. అతఁడు బాలు పగిది నవ్యాజముగ నవ్వుఁ, బెడఁగు మాటలాడు వెఱ్ఱి పగిది,
నఱచుఁబో పిశాచమావిష్టమైనటు లితఁడు పెడఁగటంచు నెల్లరాడ!

కం. నడయాడుచుండ వీధులఁ బడి యే పుణ్యాత్ము రాలొ వానిం గని ప
ట్టెఁడు సాదంబును బెట్టెను గడుం గనికరంబు హృదయగర్భం బుబుకన్.

ఆ. వె. దానిఁ దెచ్చి వాఁడు తరుమూలమునుండి తినుచు నుండ వచ్చె శునక మొకటి
ఒక్క ముద్ద దానికొసఁగు; దానొక ముద్ద దినును; మిత్త్రు లట్లు దినిరి వారు.

కం. కని వానిఁ బిచ్చివాఁడని జనసంఘము నగుచుండఁగాంచి సాదనె "నవ్వం
గ నిదేల? హరియె కూర్చుం డెను హరికడ; హరియె హరికిడెం గబళంబుల్.

ఆ. వె. హరులె మీర లెల్ల; హరులు వృక్షము లెల్ల; హరులు పుటఁగులెల్ల; హరులు పసులు,
హరివినా యొకండు పరగెనే విశ్వంబు నం?". దటంచుఁ బలుకు చతఁడువోయె.

౯. కూపస్థమండూకము

కం. చిఱుకప్పయొకటి నూఁతం జిరకాలము నుండియును వసించుచు నుండెన్
బరఁగ నది యందె పుట్టిం బెరిఁగెనందె; యెఱుఁగదది వెలుపలి జగమున్.

ఆ. వె. అరుగుదెంచె నొక్కపరి క్రొత్త కప్పయా బావిలోని కెట్లొ? ప్రశ్న సేసె
ప్రాఁత "దెచటినుండి వచ్చితి"? వని; "క్రొత్త దుదధినుండి వచ్చియుంటి" ననియె.

ఆ. వె. "ఉదధియా? యదెంతయుండు?" నాఁ బ్రాఁతది క్రొత్తదనియె" "జాలగొప్ప" దనుచు
ప్రాఁతకప్ప సాఁచి పాదయుగ్మము లెస్స యడిగె నింత పెద్దదా!" యటంచు,

ఆ. వె. "ఇంతకన్నఁ బెద్దదే" యనెఁ గ్రొత్తది; ఇవలినుండి దూఁకి యవలి దెసకు
బ్రాఁత దడిగె "నింతబావికన్నంగూడ నది మహత్తరంబె" యనుచు మరల.

కం. చిఱునవ్వు నవ్వి క్రొత్తది మరలన్ వచియించె "హ సింధుశకముల కటుల్
పరగున్ సముద్రకూపాం తరంబు వేయేల?" యని; మొదటి కప్పంతన్.

గీ. అలిగి 'నా నూతికన్న మహత్తరంబు; లేదు ముల్లోకములయందు లేదు లేదు
పొమ్ము! నోర్మూసికొని; వేగఁ బోవకున్న నవ్వలికిగెంటుదును జూడు"మనుచు బలికె.

౧౦. ధన మదము

కం. దురదృష్టవంతుఁ డెవ్వఁడొ పొరపాటుగ జేబుఁజార్చి పోఁగొట్టుకొనన్
దొరకిన రూపాయినిఁ దన బొఱియను మండూక మొండు మొగిదాఁచుకొనెన్.

గీ. తన సమీపంబుగాఁ బోవు జనులఁ గాంచి మున్ను భయపడి నట్టిది మొఱుగఁ దొడఁగె
చిన్నలను బెద్దలను లెక్కసేయఁబోక మీఁది మీఁదికి దూఁకం గ్రమించుచుండె.

కం. తన బిలము సమీపంబునఁ జనుచుండఁగ మదపుటేన్గు చయ్యనఁ దన్నం
గను గాలినతి "నా బిలమునఁ గాలిడ సాహసింతె? పో! పో!" యనియెన్.

గురుభక్తికి మూర్తీభావమే శ్రీ వివేకానందస్వామి

శ్రీ చేరాల కృష్ణప్రసాద్

పదునెనిమిదవ శతాబ్ద ప్రారంభమున పాశ్చాత్య నాగరికత కొద్దికొద్దిగా ఈకర్మ భూమిని ఆక్రమింపసాగెను. వారు మనజాతి సంస్కృతులను కించపఱుపసాగిరి. మన సనాతన ధర్మతత్త్వములు అర్థరహిత గంభీరప్రలాపములని నిర్ధారణగూడ చేసిరి. వారి ప్రగల్భ ప్రలాపములు యావద్భారతావనిని గడగడలాడించెను. సామాన్య ప్రజానీకము వారి పలుకులకు లొంగి 'సనాతన భారతజాతీయ జీవనము పాశ్చాత్య నాగరిక ప్రణాళిక ననుసరించి క్రొత్తత్రోవలు త్రొక్కవలయు నను' భావము కలిగియుండిరి. క్రమక్రమముగా ప్రజలలో ఆధ్యాత్మికచింతన పూర్తిగ నశించి ఐహికభావములు నెలకొన ప్రారంభించినవి. అనాత్మవాదములనెడి విషవాయువులు భారత జాతినే అంతరింపజేయునేమో అన్నవిధముగా తీవ్రరూపము దాల్చి స్వైరవిహారము చేయుచుండెను. ఇట్టి క్లిష్టసమయమున — కూపస్థమండూకభావములో అనాత్మవాదనే అఖండమని, అపురూపమని ఐహిక సుఖాన్వేషణలో పడి కన్నుమిన్ను గానక పయోముఖ విషకుంభముల చేత, గోముఖవ్యాఘ్రముల చేత పూర్తిగ అధములైన సామాన్య ప్రజానీకమునకు ఆత్మజ్ఞాన మొసగుటకై, భారతావనిని ఆవహించిన అనేక విషవాయువులను సంజీవమారుతములుగ రూపొందించుటకై, పయోముఖవిషకుంభములలో, గోముఖవ్యాఘ్రములలో నున్న విషపూరితశక్తిని ఆస్వాదించి; వ్యాఘ్రస్వభావమును మాయుజేసి వారిలో నూతనాధ్యాత్మికశక్తిని ప్రసాదించుటకై ఈ కర్మభూమియందు వెలసిన కారణజన్ముడు, ఆజన్మ బ్రహ్మజ్ఞాని, సర్వమత సామరస్య ప్రవక్త, రాజయోగి—శ్రీ పరమహంస.

ఈవిధముగానే "సనాతన ధర్మమహాసాగరము నుప్పొంగజేయుటకై వేదాంతమతప్రకాశమును ప్రాక్పశ్చిమఖండములందంతటను వ్యాపింపజేయుటకై," ప్రాక్పశ్చిమ ప్రాచీన నవీన సంస్కృతి ప్రస్థానములందు సౌహార్ద సేతువులు నిర్మించుటకై, "ఈశ్వరసంభూతుడై భువనేశ్వరీ విశ్వనాథ పుణ్యదంపతులకు ఉదయించిన బాలచంద్రుడు, భారత భాగ్యోదయ బాలభానుడు," ఆజన్మబ్రహ్మజ్ఞాని, జగత్కవి వేదాంతకేసరి శ్రీ వివేకానందస్వామి,

"పరిత్రాణాయ సాధూనాం
వినాశాయ చ దుష్కృతాం
ధర్మసంస్థాపనార్థాయ
సంభవామి యుగే యుగే."

ధర్మము పూర్తిగ నశించి అధర్మము పెచ్చు పెరిగినప్పుడు 'భూభారమును తీర్చుటకుగాను అవతార మెత్తెదను' అని శ్రీకృష్ణపరమాత్మ గీతలో చెప్పిన విధముగానే అట్టి అవతారపురుషులలో, కారణజన్ములలో స్వామిజి యొకరు.

"పారమార్థికాశయములతో, మహోత్తమ తపశ్చర్యలతో, ఆత్మసందర్శన శక్తిసామర్థ్యములతో గూడిన ప్రాచీన భారతజాతీయజీవన గంగాప్రవాహమే శ్రీరామకృష్ణుడు, నూతన జాతీయాదర్శములకో ప్రకృతిశాస్త్ర విజ్ఞాన ప్రదర్శనములతో, ఆత్మవిషయక సంశయాత్మక భావములతో గూడిన నవీన భారతీయ జీవన యమునాప్రవాహమే నరేంద్రుడు" డని శ్రీచిరంతనానందస్వామి తమ గ్రంథరాజమైన శ్రీవివేకానందజీవిత చరిత్రమున లోకగురువు, ఆదర్శశిష్యులనబడు శ్రీ పరమహంస నరేంద్రులను బహువిధములుగ ప్రశంసించియున్నారు.

శ్రీరామకృష్ణపరమహంస మానవ సామాన్యమార్గమున కేమాత్రమును సంబంధించినవాడు కా డనుట స్పష్టము. జీవితము యొక్కయు, ఆత్మయొక్కయు ఉన్నతతరసత్యములపై మనబుద్ధిని మరల జేయుటకై అప్పుడప్పుడు అవతరించుచుండిన హైందవమహర్షి సంప్రదాయమునకు చెందినవా డని పండిత జవహర్ లాల్ నెహ్రూ వ్రాక్రుచ్చియున్నారు

పాండిత్యవిహీనుడైన, ఆయనను అనేకులు దూరమునుండి పరిహసించుచుండిరి; కాని అతని దర్శనము పొందినపిదప, ఆదివ్యపురుషుని అఖండప్రభావమునకు తలలువంచి భక్తిచూప నారంభించిరి. తనవద్దకు వచ్చిన ఇతరులపై పరమహంస అమోఘమైన ప్రభావమును చూపుచు వచ్చెను. అనేకులు ఆయనను దర్శించి, తమ జీవితమార్గములకు స్వస్తిచెప్పి, ఈలోకగురువునకు శుశ్రూషలు చేసి, ఆయన శిష్యవర్గములో చేరిరి. వారిలో ప్రథమశ్రేణి వారు బ్రహ్మానంద, శారదానంద, యోగానంద, నిరంజనానంద, రామకృష్ణానం, దాఖండానంద, విజ్ఞానానం, దాభేదానందస్వాములు గిరీశచంద్రఘోషు, మహేంద్రనాథగుప్త: అఘోరమణీదేవి, గౌరీమాయి కేశవ చంద్రసేను మొదలగువారు.

శ్రీ వివేకానందస్వామి ఈకోవలో చేరినప్పటికిని వీరికంటెను ఒకమెట్టు అధికముగనే అటు గురువైన పరమహంస మన్ననలను పొందుటయేగాక ఇటు మనదేశమందే కాక ప్రపంచమునం దితర భాగములలోకూడ నవీన యుగ ప్రవర్తయని గొప్పజాతి నిర్మాణవిధాన నిపుణుడని ఖ్యాతికెక్కెను. శ్రీరామకృష్ణనరేంద్రుల గురుశిష్యసంబంధము అత్యద్భుతము, అనన్యసామాన్యము. ఈసంఘటన దైవసంకల్పము. ఇది భగవంతుడు మానవాళికి ప్రసాదించిన అమృతగుళిక. నరేంద్రుడు దక్షిణేశ్వరమున రామకృష్ణుని చూచినవెంటనే, పరమహంస నరేంద్రుని పాదములకడ మోకరించి చేతులు కట్టుకొని—

"భగవానుడా, నీవు నరు డనెడి గొప్ప ఋషివి. నారాయణసంభూతుడవు. మానవాళి దౌర్భాగ్య స్థితిగతులను తొలగించి వారికి ఆత్మజ్ఞాన మొసగుటకై ఈ కర్మభూమియందు అడుగుపెట్టినవాడవు" అనెను. మరల ఇంకొక సారి పరమహంస "నీలో శివుడు తాండవము చేయుచున్నాడు, నాలో 'శక్తి' దేవత కలదు! ఇవి రెండును ఒకటే అని పలికెను.

ఈవిధముగ నరేంద్రుని చూచిన వెంటనే అతడు సామాన్యమానవుడు కాడని, భగవత్స్వరూపుడని గ్రహించి—అతనిని ఆదరించి, అతనిలో జగజ్జనని స్వరూపమును జూచుచు, అతనిలో తన ఇష్టదైవమును ప్రార్థించుచు ఆనందపారవశ్యమున సమాధిస్థితిని చెందుచుండువాడు.

"ఏపుణ్యసమయమున నరేంద్రుడు, 'మహాశయా, తాము దేవుని జూచితిరా ?' యని రామకృష్ణుని ప్రశ్నించెనో యాతరుణముననే ఆతని పారమార్థిక జీవకల్పతరువు పుష్పింప నారంభించెను. శ్రీరామకృష్ణు నఖండాధ్యాత్మిక శక్తి నరేంద్రునియందు ప్రవేశించిన సమయమున నయ్యది సంపూర్ణ వికాసముగాంచెను. గురుసందేశమును నరేంద్రుడు ప్రాచ్యపాశ్చాత్యఖండములం దంతటను వ్యాప్తిమొనర్చి, సనాతన ధర్మోద్ధరణము గావించినప్పు డయ్యది ఫలోన్ముఖమై వికసిల్ల నారంభించెను."

రామకృష్ణుడు తన్ను భగవంతునితో పోల్చుట తాను గొప్ప ప్రతిభావంతుడయి మానవాళికి మహోపకారము చేయుగల డనుట—

ఇత్యాది సత్యవిషయములను నరేంద్రుడు త్రోసిపుచ్చి, పరమహంస తనతో పరాచికము లాడుచున్నాడని, ఏదేదియో, పిచ్చివానివలె వాగుచున్నాడని తలచి—అతడు చెప్పిన వేవియు లెక్కచేయక తనధ్యాసలో తాను నిమగ్నుడై యుండెను. రామకృష్ణుడు అసత్యము లాడుటయా లేక బాలకునితో పరాచికము లాడుటయా—ఇది ఎవ్వటికిని కాదు. ఇతనికి ఇతడే సాటి, నరేంద్రుడు తన్ను సందర్శించుటకు పూర్వమే శ్రీరామకృష్ణుడు దివ్యదృష్టిచే అతనినిగూర్చి గ్రహించిన విషయములు అత్యాశ్చర్యకరములు. తన దివ్యదృష్టిచే నరేంద్రుని జననవిషయములు, దేవతాస్వరూపుడైన ఆ బాలకుడు తనయొద్దకు తప్పక వచ్చునని, తన తపస్సునకు ఫలము ఆతనిరాకయే యని—ఈ మున్నగు అనేకవిషయములు తెలిసికొన్న మహాపురుషుడు శ్రీ పరమహంస.

నరేంద్రుడు రామకృష్ణుని జూచుటకు అప్పుడప్పుడు వచ్చుచుండెడివాడు. కాని ఇతనిమీద గల అపారమైన ప్రేమచే ఎల్లప్పుడు రామకృష్ణుడు ఇతని రాకకొఱకు ఎదురుచూచుచుండును. ఇతడు రానిపక్షమున రామకృష్ణుడు కాళికాదేవిని సమీపించి "అమ్మా, జగజ్జననీ, అతనిజూడనిచో నేను జీవింపజాలను, కరుణించి యాతని రప్పింపుము" అని ప్రార్థించిన సమయములు అనేకములు గలవు.

శ్రీరామకృష్ణ సందర్శనమున నరేంద్రునికి మరియొక విచిత్రమైన దివ్యానుభవము కలిగినది. పరమహంస పాదస్పర్శవలన నరేంద్రుని మనోభావము అతనియెడ సంపూర్ణముగ మారిపోవ ప్రారంభించెను. శ్రీరామకృష్ణుడు పిచ్చివాడు కాడనియు "అహంకార మమకార పాశబద్ధులై, కామకాంచన నిర్మిత సంసారమున దగుల్కొని లోక మను ఉన్మత్త శరణాలయమున వసించు మహోన్మత్త ప్రమత్త జనసహస్రముల మధ్యమున నాత డొక్కడే సుస్థిరమతి యని, ధీరాగ్రేసరు డని" నరేంద్రుడు గ్రహింపసాగెను.

ఈ లోకగురువు, బ్రహ్మజ్ఞాని, రాజయోగి నరేంద్రుని అన్నివిధముల ఆకర్షించెను. ఈ గురుశిష్యసంబంధము దినదినప్రవర్ధమానమై, అనన్యసామాన్యమై సకలురను మెప్పించుచుండెను. అన్యోన్యమగు వారల ప్రేమ తాత్పర్యము లనుపమానములు. నరేంద్రుడు తనగురువుకు సకలోపచారములు చేయుచు ఎన్నియో ఉపదేశములు పొందెను. బహువిధముల శుశ్రూష చేసి, ఎన్నియో గొప్పవిషయములను గ్రహించెను. గురుశక్తి అతనిలో బాగుగా పనిచేసెను. రామకృష్ణుని ఆత్మజ్ఞానోపదేశరత్నములు ఈ నరేంద్రుని మనస్సులో తీవ్రముగా నాటుకొనెను.

1. 'నిన్ను నీవు తెలిసికోగల్గిననాడు భగవంతుని తెలిసికోగలవు.'

2. 'బ్రహ్మసత్యం జగన్మిథ్య' (పరబ్రహ్మమే సత్యమైనది జగత్తు మిథ్య)

3. పాదుకలు తొడిగికొని ముండ్లమీద ఏ అపాయము లేక నడువగలము. ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన మను పాదుకలు ధరించి ముండ్లతో గూడిన ఈ సంసారమందు సురక్షితముగా సంచరింపవలెను.

4 శ్లో॥ 'విష్ణూపరిస్థితో విష్ణుః
విష్ణుః ఖాదతి విష్ణవే
కథం హససి రే విష్ణో,
సర్వం విష్ణుమయం జగత్'

'అజ్ఞానమువలన మనుష్యుడు బాహ్యమున భగవంతునికొఱకు వెదకుచున్నాడు భగ

వంతుడు తనయందే కల డని అనుభవమువలన తెలిసికొనుటయే జ్ఞానము.'

నరేంద్రుడు సకలవిషయములను కొలది కాలములోనే సమగ్రముగా గ్రహించి, గొప్ప విద్వాంసుడై తనప్రతిభావిశేషములను ప్రపంచమునకు చాటుచువచ్చెను. ఇతని అనర్గళ వాగ్ధాటి వినుటకు అనేకులు గుంపులుగుంపులుగా వచ్చుచుండెడివారు. ఈ భావము లీ మహాపురుషునిలో ప్రజ్వలించుచుండిన అనర్గళవాగ్ధాటితో, ఉత్తేజనప్రభావపూరితభాషతో వెలువడుచుండెను గనుక అందు నిరర్థకవాక్య మొక్కటైనను లేదు.

ఒకప్పుడు రామకృష్ణుడు నరేంద్రునిజూచి ఇతరశిష్యులతో ఈవిధముగా చెప్పెను. "చూడుడు ఈబాలు డెంతవినమ్రుడో! ఎంత శాంతమూర్తియో! ఈతడు నిత్యసిద్ధుడు. ఆ జన్మబ్రహ్మజ్ఞాని. ఇట్టివా రీశ్వరకోటిలోనివారు. ఆచార్యకోటిలోనివారు. వీరు జగద్గురుత్వము వహించుటకై జన్మించుచుందురు. వీరు పొందు శిక్షణ మంతయు లోకకల్యాణమునకే."

శ్రీరామకృష్ణుడు చెప్పిన విధముగానే నరేంద్రుడు లోకకల్యాణపురుషుడుగా మారెను. 'నిద్రాణమై, నిస్త్రాణమై యున్న భారతజాతిని లెండు మేల్కొనుడు కార్యసిద్ధి కలుగునంతవఱకు కర్తవ్యమును విడనాడకుడు' అని తన దివ్యవాక్కులతో మేల్కొల్పెను. 'భారతీయులారా త్వరగా లెండు. ప్రపంచమును పగటికలలు మఱచిపొండని సింహగర్జన చేయుడని ఘోషించినవాడగుటచే' స్వామినిగూర్చి నెహ్రూ ('Vivekananda came as a tonic to the depressed and demoralised world) 'నిస్త్రాణమై, అవినీతిపరమై యున్న ప్రపంచమునకు వివేకానందుడు దివ్యౌషధము వలె ఉపకరించినాడు' అన్నాడు. ('Modern India is his creation if I err not') 'నేను పొరబడనట్లయిన నవభారతదేశమును ఆయన సృష్టించినా'డని సుభాస్‌చంద్రబోసు శ్లాఘించెను.

చికాగోనగర విశ్వమత మహాసభయందు స్వామి ప్రపంచమున కొసగిన సందేశములు, అచ్చట హిందూమతప్రాశస్త్యమును చాటి చెప్పినరీతి ఇక ప్రపంచమున్నంతవఱకు ప్రతిధ్వనించుచునే యుండును.

సనాతన ధర్మోన్నతినిగూర్చియు స్వామి సందేశమహత్త్వమునుగూర్చియు విశ్వమత మహాసభయందలి శాస్త్రశాఖాధ్యక్షుడు ఇట్లు చాటెను:

"హిందూమతమువలె విశ్వమహాసభను అమెరికాప్రజను అత్యున్నత నరికట్టిన మత సంస్థయు తత్ప్రతినిధియగు వివేకానందస్వామి వంటి మహావక్తయు లేరనుట నిస్సంశయము. స్వామి యుపన్యాసమున్నచో అపరిమితోత్సాహము, ఆనందము..." ఈ విధముగ వివేకానందుడు అపారమైన, అఖండమైన, అనన్యసామాన్యమైన కీర్తిప్రతిష్ఠలు పొందుటకు, ప్రపంచమున భారతజాతిసంస్కృతులకు, హిందూమతమునకు, ఎనలేని శాశ్వత స్థలమును ఆపాదించుటకు కారణము అతని గురుదేవుని కటాక్షమే.

"లోకోద్ధరణకై ఈశ్వరసంభూతుడై ఉదయించినటువంటి వివేకానందునిలో చిన్ననాటనే భక్తిబీజము నాటుకొనినది. దానికి పోయబడిన జలము తల్లిదండ్రుల, గురుదేవుల

గోప్యశిక్షణము. తత్ఫలితముగా 'వివేకానందుడు' అనెడు వృక్షము 'భక్తిజ్ఞానవైరాగ్యము' లనెడు ఫలములతో వెలసినది. అందుండి వెలసిన విత్తనములే స్వామిదివ్యసందేశములు. అది లోకమందంతటను ప్రజల హృదయాంతరంగములయందు నాటుకొని 'వివేకము' అనెడి చిన్నచిన్న మొక్కలై ఉద్భవించినవి. ఈవిధముగ తాను వివేకియై ఇతరులలో వివేకము కలిగించినాడు స్వామి"

అజ్ఞానమయాంధకారకూపములోపడి తారట్లాడుచు విలవిలతన్నుకొనుచున్న ప్రపంచమునకు వెలుగును ఆత్మజ్ఞానమును ప్రసాదించిన వివేకానందునకు మనము సర్వదా కృతజ్ఞులము.

సామాజికవిద్య - వివేకానందుని దృక్పథము

శ్రీ అల్లాడి రామచంద్రగారు

సామాజికవిద్య యనగా వివేకానందుని యభిప్రాయ మొక మేధావిస్వకపోలకల్పిత లోకరూపము నేర్పఱచుటకాదు; మానవుడు క్రమవిధానమున అత్యున్నతలక్ష్యము జేరుటకు సాహాయ్య మొనర్చు సామాజికావసరముల గూర్చి తెలిసికొన్న సత్యోక్తులనమే సామాజికవిద్య.

వివేకానందునిబోధనలు భావము లాతని వ్యక్తిత్వాంతర్గతము లగుటచే వానిని నర్థము చేసికొనుటకు తద్వ్యక్తిత్వపరిశీలన మావశ్యకము. రామకృష్ణుని పాంచవర్షికశిక్షణములో నరేంద్రుడు పలువిధములైన యాధ్యాత్మికానుభవములకు లోనైనను ఆతని వైజ్ఞానికదృక్పథము కుంటుపడక మఱింత దృఢమైనది. శ్రీరామకృష్ణుడు తాను మరణించుటకు పూర్వము తన యాధ్యాత్మికశక్తుల నరేంద్రుని పరముచేసి దీనమానవాళి కాత్మజ్ఞాన మలవడజేసి వారిదైన్యస్థితిని పోగొట్టవలయు నని శి[illegible]ని కనుల్లంఘనీయశాసనము చేసెను.

నరేంద్రుడు గురువునేర్పిన విద్యల నాతని యందలి భయభక్తులచే మౌనముగ నంగీకరింపక ప్రతివిషయమును స్వీయానుభవ మనెడి పాత్రలో కాచి వడబోసి ప్రత్యక్షముగ తెలిసికొనెడివాడు. అట్లాతడు నేర్చుకొన్నసత్యము లనేకములు, అందు ప్రస్తుతము లివి.

1. భగవంతుడున్నాడు. భగవంతు డొకడే. భగవంతుడు సర్వాంతర్యామి. సర్వస్వము భగవంతుడే. భగవంతుడు చూడబడగలడు.

పరమోత్కృష్టమైన ఈ జీవితసత్యమును విస్మరించినచో ఏ జీవితసమస్యయు నర్థవంతముగ పరిష్కరింపబడజాలదు.

2. దైవదర్శనమే జీవితపరమావధి.

దైవసాక్షాత్కారమే సంపూర్ణాత్మసిద్ధిదాయకము. ఇదియే సర్వసమస్యలకు తిరణోపాయము.

3. దైవసాక్షాత్కార సంజనిత దివ్యజ్యోతిర్మయమైన ఈ జీవిత మగోచరమైనపుడు జీవితము పరస్పరవిరుద్ధభావముల సంఘర్షణలలో సతమతమై నిరర్థక మగును.

అట్లుగాక దైవసాక్షాత్కారమే జీవనప్రధానసూత్ర మగునేని తక్షణమే పరమ

నిశ్చయసాపేక్షభావములకు, నేటికీ నాటికీ, శ్రోత్రపాతలకు, మేధకు–మనస్సుకు, వర్గ వర్ణములకు, విశ్వాసహేతువాదములకు, ప్రాచ్య పశ్చిమములకు, నీ–నాలకు, వ్యష్టిసమష్టులకు గల పరస్పరవిరుద్ధభావముల సంఘర్షణ లొక్క–మారు సమసిపోవును.

4. సంఘములోని ఈ సంఘర్షణలకు మూల కారణములు మానవుల మూఢత్వము, తాము వేఱనెడి భ్రమ, ఆత్మను గుఱించియు ప్రపంచ మును గుఱించియు గల యపోహలే.

5. జీవాత్మపరమాత్మల యైక్యము నెన్నడు మానవుడు గుర్తించునో యపు డాతడు సకల జీవితసమస్యల పరిష్కారమును ఆత్మైక్యమందే ఇమిడియున్నదని గుర్తెఱుంగ గలడు.

కాబట్టి ఏతదైక్యోన్ముఖతయే మానవ నాగరికతావికాస మార్గాదర్శము. అంతియే కాదు. సాంఘికసమైక్యమునకు దోహదకారి.

6. నిర్జీవవిగ్రహారాధన భగవదారాధన మైనపుడు జీవారాధన ఏల శివారాధన కారా దను ఆధ్యాత్మిక సాంఘిక భావముల తలక్రిందు లుసేయునటువంటి సత్యమును రామకృష్ణుడు వివేకానందునికి నేర్పెను.

జీవుడే శివు డను గొప్పమంత్రమును రామ కృష్ణుడు వివేకానందునికుపదేశించెను. అన్నార్తునికి మతమునకు సామరస్యము కుదుర దని గురువు శిష్యునకు గఱపెను.

7. తాను నిరంతర బ్రహ్మానందస్థితిలో నుండవలె నను శిష్యుని స్వార్థభావమును మాన్పి మానవాళికై ఆక్రోశించి వారికి సేవ చేయుచు వారిదైన్యమును బాపి, జీవన్ముక్తి దాయకమగు దివ్యజ్ఞానము వారి కుపదేశింప వలసినదిగా శిష్యుని కాదేశించె నా గురువు.

నరేంద్రుడు వివేకానందుడైన కాలపరిమితిలో జరిగిన మార్పు లనూహ్యములు. విజ్ఞానయుగమునకు పరమగురువుగా మానవాళికి మహోన్నతమార్గదర్శకుడుగా మన ముందు నిలుచు వివేకానందుని వ్యక్తిత్వములో నాతని కేప్రత్యేకతలనిపించు విశిష్టాంశములు.

1 అద్వైతమను జీవనసమీకరణపరిష్కారము నందు సంపూర్ణానుభవమువడసి వెలుగొందిన బ్రహ్మజ్ఞాని వివేకానందుడు.

2. అశాస్త్రీయ స్వానుభవపరిమితమగు ప్రారంభదశనుండియు పరిమితమగు ననంత యాత్రా పరమావధి జేరుకొన్న విశ్వమానవుడు

"నేను సామ్యవాది" నని వివేకానందు డన్నచో నది బ్రహ్మజ్ఞానజనితస్వానుభవమే కాని రాజకీయవిధము గాదని గుర్తెఱుంగవలె.

3. విశ్వాత్మను తనలోను తన్ను విశ్వమం దంతటను సాక్షాత్కరించుకొన్నప్పుడే మానవాళి కాతడు గురు వాయెను.

ఇట్లాతడు బ్రహ్మజ్ఞానియై గురువగుట కవతారపురుషుడగు రామకృష్ణునిచే నిర్దేశింపబడినా డనుట అతనిసేవలు బోధనలు ప్రస్తుతము మఱింత ప్రాముఖ్యము గలవగుచున్నవి.

4. సమగ్రపరిశీలనాశక్తి కలిగి సునిశిత బుద్ధియు వైజ్ఞానిక దృక్పథము గల యాధునిక మానవు డా బ్రహ్మజ్ఞాని.

5 అత్యుత్తమ యోగానుభవములు గలిగిన యతడు వివిధశాఖావిజ్ఞానసర్వస్వముతో నాధునిక విశ్వవిద్యాలయ మొకదానిలో రూపొందినవాడు.

6. ప్రపంచము సంచరించు జీవించు సామాన్యజనులసమస్య లన్నిటిని అవగాహన చేసికొన్నవా డా బ్రహ్మజ్ఞాని.

7. బ్రహ్మజ్ఞాని యగుటచే జీవితపరమావధి నెఱింగిన యాతడు చరిత్రను నిశితముగ పరిశీలించియుండుటచే ప్రాపంచికవిషయములలో ముఖ్యములగు సకలశక్తులగూర్చి క్షుణ్ణముగా తెలిసికొనగలిగెను

8. భవబంధములకు లోబడని మేటియయ్యు అతడు మానవతను సున్నితముగ ప్రేమింప గల్గిన సాంఘికదృక్పథము విశాలహృదయము కష్టజీవులపై సానుభూతియు కలవాడు.

9. నిర్భీకత, ఆత్మ చిరంజీవియను ననుభవ సంజనితబలము ఆత్మశక్తి ఈ మూడింటి మూర్తీభావ మాతడు.

10. అంతిమ పరిశీలనలో జీవికి పరాజయము లేదనుట నెఱింగిన నిరంతరాశావాది.

ప్రతి పతనము పురోగమనమునకు దోహద కారి. కాలపరిధియం దెచ్చటనో ఆత్మవిముక్తి తప్పనిసరి యని అత డెఱిగియుండెను.

II

వివేకానందుని సాంఘికతత్త్వమున మహోన్నత పారమార్థిక భావముతోబాటు వాస్తవ పరతయు మేళవించినది.

ప్రతివ్యక్తియు అభివృద్ధిచెంది జ్ఞానసిద్ధి వంకకు ఆత్మజీవన సముపార్జనప్రాప్తి వంకకు పురోగమించుటకు చేయూత నిచ్చుటయే యాతని తత్త్వధ్యేయము.

ఇది క్రిందివారిని పైమెట్లెక్కించుటే కాని, పైవారిని క్రిందికి పడలాగుట కాదు.

ప్రతివ్యక్తి క్రమక్రమముగ శారీరకముగను మానసికముగను, ఆత్మసంబంధముగను వృద్ధిచెంది సర్వోన్నతపథము చేరుటకు ఏ సమాజము తోడ్పడునో అట్టి సమాజము అత్యుత్తమమైన దని వివేకానందుని యభిమతము.

ప్రతి మనుజుని విభిన్న బాహ్యాంతరావసరముల ఏకతత్త్వసామరస్యమున ఎట్లు తీర్చుట యనుటయే ప్రతిసామాజిక చింతకుని సమస్య.

వివేకానందుడు ఈ సమస్యను విలక్షణమగు స్వీయమార్గమున పరిష్కరించెను. వివేకానందుడు,—

1. మానవుడు తన్ను గుఱించియు ఆత్మ గుఱించియు, ఆత్మదర్శనము గుఱించియు తెలిసికొన్న దానిని విశదీకరించెను.

2. తదుపరి కృష్ణుడు అర్జునునికి ఆత్మ చిరంజీవిత్వముగూర్చి తెల్పి అతని అంతః ప్ర నెట్లు దృఢపఱచెనో యట్లే వివేకానందుడు మానవులగు వారిలోని దివ్యతను గుర్తింప జేసెను. అట్లు గుర్తించినప్పుడు జీవిత సమస్యలలో సగముపాలు పరిష్కరింపబడును గదా!

3. సరియైన విద్యయే సర్వసమస్యలకు తరణోపాయము.

4. బ్రహ్మజ్ఞానప్రాప్తియే జీవిత పరమ లక్ష్యము. ఇందుల కనుగుణమే విద్యనుగూర్చిన వివేకానందుని ఆశయము. కావుననే మానవునిలో స్వతస్సిద్ధమగు పరిపూర్ణత నావిష్కరించునదే విద్యయని యాతడు నిర్వచించెను.

వివేకానందు నభిప్రాయప్రకారము స్వతస్సిద్ధమగు పరిపూర్ణతావిష్కారము బాహ్యాంతర ప్రకృతుల స్వాధీనము చేసికొనుట ద్వారా చేయవలెను. వివేకానందుని దృక్పథమున మతానుష్ఠానమునకు గల ఉత్తమస్థానము శాస్త్రవిజ్ఞాన పరిశీలనకును కలదు.

5. మతము విద్యాసారము; మతము మానవునిలో స్వతస్సిద్ధమగు దైవత్వ ప్రకటన యని యాతని నిర్వచనము.

6. ఆతని సాంఘిక తత్త్వమునుండి మతమును జీవితావసరములను వేఱుచేయుట వీలుపడదు.

7. జీవితపరమావధి మోక్షము(జీవన్ముక్తి). ఉత్కృష్టమైన పతదాళయోన్ముఖము మానవాళియొక్క మహాప్రస్థానము.

8. అందఱు ఒకేచోటనుండి ఒకే దిశలో పయనించుట లేదు. విభిన్నదృక్పథముల గుర్తెఱింగి, యందఱు మోక్షగాములై పురోగమించుటకు తోడ్పడుటయే సాంఘిక తత్త్వ కార్యము.

9. ఇందుకు వ్యష్టిసాధనయు పరస్పరసహకారము నావశ్యకములు.

10. మానవుడు మానవునిప్రక్క నిలబడి మానవునికి సేవ చేయవలెను. అందుచేతనే జీవుడే శివు డను రామకృష్ణుని ఉత్తేజకరమగు మంత్రప్రకటన. ఎవడు జీవారాధకుడో అతడే శివారాధకుడు. సరియైన మార్గమున మానవాళిని సేవించిన సంఘావసరముల తీర్చుటయే గాక దివ్యాత్మావసరములగూడ తీర్పగలము.

11. ప్రపంచమును సొంతము [illegible] వలెను. 'అహంత' ఎంత వినాశకారియో చరిత్ర చాటి చెప్పుచున్నది. కావుననే వివేకానందుడు త్యాగమార్గము బోధించెను. కృష్ణుడు లోకసంగ్రహమునకై చేసిన బోధను నూతన మార్గమున విపులీకరించి త్యాగమార్గమే జీవితమున పరమోన్నత ధర్మ మని చాటెను.

ప్రస్తుతము భారతదేశము దురాలోచనల భ్రమలలోనై తబ్బిబ్బగుచున్నది. సందిగ్ధత దుఃఖము భారతదేశమున హెచ్చగుచున్నవి. అదేసమయమున చార్వాకమతము సుఖమే శ్రేష్ఠమైన పురుషార్థ మను నభిమతము అరాచకము వృద్ధిచెందుచున్నవి.

మనకై సర్వప్రణాళికల నేర్పఱచువారి కొకింత దూరదృష్టి కలిగియుండుటలో వీలు గాని దేమిటో తోచుట లేదు. వారింతదనుక చతుర్విధపురుషార్థములలో అర్థకామముల యభివృద్ధికి మాత్రము ప్రణాళికల నేర్పాటు చేయుచున్నారే కాని పైరెంటిని పొందుట వలన దేశము కాపాడబడునా యనుట చింతించుట లేదు.

భారతదేశము మోక్షదృక్పథమున వివేకానందుని సాంఘికతత్త్వమును గోల్పోయెనేని కుటుంబనియంత్రణము భారతదేశమును కాపాడజాలవు. కపటోపాయముల చేత దేశము గొప్ప యనిపించుకోబోదు.

వివేకానందుడు సెలవిచ్చిన భారతదేశపు మహోన్నతాదర్శములకు త్యాగశీలతా సేవా ధర్మములకు ప్రతియొక్కరు ధైర్యముగ తమ్మర్పించుకొనుటయే భారతదేశపు ప్రస్తుతావసరము

తనయొక్క స్థితినుండి ఉత్తమముఉదాత్తము సత్యమునగు స్థితికి జీవుని నిరంతరపురోగమనమే వివేకానందుడు నిర్వచించిన త్యాగశీలత.

సేవయనగ అట్టియుద్యమము పరులకు అనుసరణీయముగ ప్రదర్శించి వారిని అదేమార్గమున పయనింపజేయుటయే.

మానవునిలోని దైవబలము వివేకానంద నిర్దిష్టమగు ఉన్నతమార్గముగూర్చి ఆలోచించి అంతటి ఉదాత్తరీతిగ నడచుకొనవలసినదని కట్టడి నిడుచున్నది.

మన మేది చేయవలసివచ్చినను అత్యుత్తమ లక్ష్యప్రాప్తి కభిముఖుల మగుటయే గాక ఒరుల గూడ నట్లే చేయుటకు చేయూత నొసగెదము గాక.

అట్లు నడచుటయందే బుద్ధిస్థిరత్వము కలదు. అదియే మోక్షము. భగవంతుడీసత్యము నర్థముచేసికొను తెలివి నొసగి తదంతర్గతజీవిత సత్యముల ఉన్మీలనమునకు మనకు తగిన సాహసము నొసగుగాక.

వివేకానందస్వామి – భారతదేశ భవిష్యత్తు

శ్రీ కొమాండూరు కల్యాణరాంగారు

1757-వ సంవత్సరంలో ప్లాసీయుద్ధంతో ఆరంభమైన పరదేశపాలన ప్రభుత్వాలు మన దేశంలో 1947-వ సంవత్సరం ఆగస్టు తే 15 దినాడు అంతమైనాయి. సుదీర్ఘమైన మన దేశ చరిత్రలో ఈ నడమంతరపు రాజకీయ దాస్యకాలపు ప్రభావమును కొన్నిఏండ్ల తర్వాతగాని మనము విషయాశ్రితంగా (Objectively) అంచనా వేయలేము. సామాన్యపౌరుడు తన దైనందిన జీవితమును తాకనంతవఱకు రాజకీయదాస్యమంటే ఏమిటో పట్టించుకోడు. రాజకీయాభిజ్ఞుడై స్వాతంత్ర్యాభిలాషియైన వానికి అది భరింపరానిదియగును. రాజకీయ పరిజ్ఞానమేర్పడడంతో జీవితంలోని ఆధ్యాత్మికములు నైతికములునగు విలువలమీద దృష్టి ఏర్పడి మానవుని వ్యక్తిత్వము వికసించి, అతడు పరిపూర్ణుడైన పౌరుడుగా సంఘంలోను, దేశంలోను తనపాత్రను నిర్వహించును. 19-వ శతాబ్దంలో పరదేశపాలనలోనుండినా, అంతకుముందెన్నడు లేని శాంతిభద్రత లున్నందున ప్రజలందఱు హిందువులుగాని, మహమ్మదీయులుగాని మఱి ఏయితరమతమువారుగాని తృప్తిగా నిశ్చింతగా నుండిరి. కాని ఆదశ కొలదికాలమే ఉండినది. రాజకీయదాస్యమువలన మనసంస్కృతికి హాని కలుగుటయే గాక స్వేచ్ఛాభంగకరంగా ఏర్పడునట్లు తోచిన తత్క్షణమే ఆసవాలును ఎదుర్కొనవలసి వచ్చింది. పట్టుదల శక్తిగల ప్రజలు ఆసవాలును ఎదుర్కొన్నారు. అవి లేనివారైతే ఆసవాలును ఎదుర్కొనలేక లొంగిపోయి వ్యక్తిత్వాన్నికూడా కోల్పోతారు. మన దేశానికి ఈసవాలు సాంఘిక సంస్కృతీ క్షేత్రాలు రెంటిలోను ఎదురైంది, కాని మనదేశము ఈరెండు క్షేత్రాలలోను విజయం సాధించినట్లు ఇటీవలి చరిత్ర స్పష్టం చేస్తుంది. ఈ విజయసాధనంలో ప్రదర్శితమైన ముఖ్యగుణము మనలోనున్న ప్రబలమైన కలుపుగోలుతనము (dynamic synthesis).

మన సంస్కృతీగమనంలో వివేకానందునిలో ఈదశ బాగా కనబడుతుంది. ఆయన దీనికి ప్రతినిధిగా విలసిల్లినాడు. ఘనీభవించి కరడుకట్టిన మన సంఘాన్ని నాగరికతను ఆంగ్లేయుల సంపర్కంవలన ఛేదించి విస్తరిల్లజేయవచ్చునని ఆయన అనుకొన్నాడు. ప్రాచీనుల వివేకము నవీనుల తెలివి ఆయనలో చాల పొందికగా సమ్మిళితమైనాయి. నూటికి నూఱుపాళ్లు హిందువేయైనను, ఆయన యితరమతాలను కూడ ప్రేమించి గౌరవించినాడు. విజ్ఞానశాస్త్ర రాజకీయార్థికరంగాలలో ఎంతో పురోగమనాన్ని సాధించిన అధునాతనభావాలు ఆలోచనలు ఆయనను పూర్తిగా ఆవరించినవి. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో మానవులమధ్య సంబంధాలు అంతర్జాతీయపథంలో ఏర్పడవలెనన్న విషయం ఆయన చక్కగా గుర్తించినాడు. తన దేశాన్ని ఇతరదేశాల అంటు సోకకుండా ప్రత్యేకించి, తన జాతిరథాన్ని ఇతరదేశాల స్వాతంత్ర్యాలపై మొరటుగా నడిపించే ప్రతిచర్యాసక్తుడైన దేశభక్తుడు కాడు. భారతదేశాన్నే గాక సర్వమానవాళిని సమానంగా ప్రేమించినాడు. అజ్ఞానులచే మానవుడని పేర్కొనబడే ఆభగవంతునికి మన మందఱము పరిచారకులము. హిందువని, ముసల్మానని, ఆంగ్లేయుడని, అమెరికావాడని భేదాలు కల్పించింది మనలో ఉండే అజ్ఞానశిఖామణులని ఆయన అభిప్రాయము. వివేకానందుని వ్యక్తిత్వంలోని యీ అంశాన్ని గొప్ప అంతర్జాతీయవాదియైన శ్రీజవహర్‌లాల్

నెహ్రూ తన 'డిస్కవరీ ఆఫ్ యిండియా' అనే పుస్తకంలో పేర్కొని పొగడియున్నాడు. ఏ వ్యక్తిగాని, జాతిగాని యితరులతో కలిసి ఉండక వేఱుగా ఉండ లేదు. సొంత ఆధిక్యము కలదన్న దురభిప్రాయంతో అట్టివేర్పాటును అవలంబింప నెంచిన దాని ఫలితము వినాశకరం గానే ఉంటుంది. అట్లు ఇతరులతో చేరక వేఱుగానుండ ప్రయత్నించినందులకే మనము, మన దేశము హీన స్థితికి వచ్చినామనియు, బాహ్యప్రపంచ ప్రవాహంలో చేరిపోవుటయే దీనికి శిక్ష యనియు శ్రీ వివేకానందుడు గట్టిగా నమ్మియుండినాడు. స్వామివారికాలంలో మన దేశం ప్రపంచ వ్యవహారాల్లో చెప్పుకోదగ్గ స్థానం కలిగిఉండలేదు. ఎవరో కొందఱు పాశ్చాత్యపండితులు మన పూర్వ చరిత్రను సంస్కృతిని ఎఱింగినవారు సానుభూతి వెలి పుచ్చినారు కాని ఇతర ప్రపంచమంతయు మన స్థితిని దీనస్థితిగా అనుకొని జాలిపడింది. ఈపరిస్థితి మనకు స్వాతంత్ర్యం రాగానే మాఱిపోయింది. పరదేశపాలనవల్ల కల్గిన అవమానము గుప్తంగా లోలోన రగులుచుండిన అగ్నిజ్వాలలను రేకెత్తించి స్వజాతీయతను మేల్కొలిపినది. ఆ మేల్కొనడం కారణంగా ఏర్పడిన ఆత్మప్రకాశనము అగస్టు తే 15 ది నాటితో ఉచ్చస్థితి నందుకొన్నది. స్వాతంత్ర్యసాధనంతో అంతర్గతంగా ఉండినశక్తి బహిర్గతమై, నిర్మాణాత్మకమైన ఆత్మావిష్కరణం ప్రారంభమయినది. వ్యక్తిగా వివేకానందుడు మన దేశాన్ని ప్రపంచ సాంస్కృతిక బలాల ప్రవాహంలోకి నడిపించినాడు. భావంగా, వివేకానందుడు దేశాన్నంతా ఏకంచేసి ప్రపంచజాతుల సంఘంలోకి నడిపించినాడు. తన ప్రాచీనసంస్కృతివల్ల భారతదేశం ప్రపంచానికంతా నైతికనాయకత్వం వహించగల యోగ్యతశక్తి కలిగియుండినదని ఆయన గట్టిగా నమ్మియుండినాడు. కాని అట్టినాయకత్వం వహించుటకు ముందు తనలో రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము, ఆర్థిక పురోగమనం సాంఘిక పటిష్ఠతవంటివి రావలెననియు ఆయన అనుకొన్నాడు. ఇందు మొదటిది 15-8-1947 నాడు సిద్ధించినది. మిగత రెండును ఇక మీదట క్రమంగా వెదుకబడినందుననే మన దేశం యొక్క ఆధ్యాత్మిక నైతిక వ్యక్తిత్వానికి హాని కలిగిందని మొట్టమొదట గ్రహించి సూచించినది. శ్రీవివేకానందుడే. సాంఘిక భేదాలు ఆచార్యాధిపత్యాలు దేశానికి పెద్దరోగాలుగా ఉండినవి. గురుదేవుని శుశ్రూషవల్ల దేశంలో శాశ్వతమైన భావైక్యము ఉంది అని గ్రహించిన వివేకానందుడు తన సొంతపర్యటనల మూలంగా దేశం యితరవిషయాల్లో ఎంత ఛిన్నాభిన్నంగా ఉండేది తెలుసుకొని బాధపడి, ఉండేపరిస్థితులను ఉండవలసినవిధంగా దిద్దుటకు తన యావచ్ఛక్తులను వినియోగించి కష్టించి జీవితాన్నే అకాలంలో అంతమొందించుకున్నాడు. నేటి మన దేశంయొక్క భావనలోను, రూపంలోను చెఱిగిపోని వివేకానందునిముద్ర కనిపిస్తూనే ఉంటుంది.

స్వాతంత్ర్యప్రాప్తిని కొనియాడుకొంటూ ఉత్సవాలను చేసుకొనే మనం వివేకానందుని, ఆయనదృష్టిలో దేశం భవిష్యత్తు ఎట్లు ఉండవలసినదిగా ఆయన ఆశించినది ముఖ్యంగా జ్ఞాపకముంచుకోవలె. హిందు, మహమ్మదీయ, క్రైస్తవ అంశాలను ఆకళింపు చేసుకొన్న మనసంస్కృతి వివిధరంగులతో చిత్రించిన పటమువంటి దనియు హిందువులు, మహమ్మదీయులు, ఒకరినుండి ఒకరు అనేకవిషయాలను గ్రహించి, సంకుచితభావాలను వదలి విశాల హృదయాలతో మంచి హిందువులుగాను, మంచి మహమ్మదీయులుగాను మాఱవలెననియు,

హిందువులు తమలోని కులభేదాలను విస్మరించి, మానవునిలోని నిండుతనమును, దైవత్వమును, ప్రకటించవలయునని ఆయన ఉద్బోధించెను. పరిపూర్ణుడైన మానవుని రూపొందించుటయే ఆయన మతము.

ప్రజాస్వామ్యముయొక్క బలం పౌరుని మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. ప్రజాస్వామ్యము మన దేశములోని వివిధకుల మతముల వారిని కొన్ని ప్రాథమిక సూత్రాలతో బద్ధులుగా ఉండేటట్టు చేస్తుంది. రాజకీయార్థిక ప్రజాస్వామ్యము మతప్రేరితమైన జ్ఞానము ఉపదేశము లేక ఎక్కువగా రాణించవు; తప్పుత్రోవనుకూడ తొక్కవచ్చును. ఈ మతప్రేరిత జ్ఞానమనేది మహోన్మత్తులసంకుచితసిద్ధాంతాల నుండియు ఆచారాలనుండియు గాక సర్వమతములకును మూలాధారములైన సత్యములనుండి ఏర్పడవలెను. ఈవిధంగా ప్రజాస్వామ్యమును నైతికంగాను ఆధ్యాత్మికంగాను ఉన్నతస్థాయికి కొనిపొయ్యే మహత్తరకార్యమును స్వతంత్ర భారతము చేపట్టవలె.

స్వాతంత్ర్యంతో కూడా మన దేశానికి విభజనము తారసిల్లింది. సంతోషానందాశ్రువులతోకూడ రక్తపుకన్నీళ్లు విడువవలసివచ్చింది. కాని యీవిభజన రాజకీయమైనదిగాను, పరిపాలనావిధానానికి మాత్రమే ఏల కాకూడదు? దురదృష్టమైన యీ విభజనవల్ల ఎంతో ధనప్రాణనష్టాలు కలిగినవి. హిందూమతస్పర్శవల్ల మహమ్మదీయ మత మెట్లు అపవిత్రం అవుతుంది? కాని కొందఱు మహమ్మదీయపండితులు, బుద్ధిశాలురుగ పరిగణింపబడేవారు, దేశవిభజన జరుగనిదే తగు రాజకీయార్థిక వ్యక్తిత్వాలు పెంపొందవని పట్టుబట్టినారు. విభజన జరుగగనే ఆశశ తీరి విభేదాలు అణగిపోతుంది. ప్రజలందఱు ఒకటే అనియు, అవసరం కొద్ది రెండు ప్రభుత్వాలుగా చీలినారనియు, ఈ రెండుభాగాల వెనుక అవిభక్త భారతదేశం, తొంగిచూస్తూనే ఉంటుం దన్న భావాలు ఏర్పడుతవి. రాజకీయపుటొత్తిడివల్ల ఏర్పడిన విభజన మఱుగుపడి సాంఘికవిషయాలఒత్తిడివల్ల ఐక్యము మరల ఏర్పడవచ్చు. మన ఉమ్మడి సంస్కృతి, సాంఘికార్థికశక్తులచే బలపరచబడి ఈ ఐక్యసాధనకార్యక్రమానికి ఉద్ధృతి కలిగిస్తుంది. ఈ కార్యక్రమానికి కావలసిన ఉత్సాహోత్తేజాలను, మనదేశం వివేకానందునినుండియు ఆయన సందేశాలనుండియు గ్రహిస్తుంది. ప్రజాస్వామ్యం వల్ల సాంఘికబలాలకు స్థైర్యం ఏర్పడి సంఘంలోని కుల మత విభేదాలు అంతరిస్తాయి. సాంస్కృతికార్థికపురోగమనంవల్ల మహమ్మదీయపౌరుడు మతోన్మాదమును వదలి తన మతంలో ఉండే సర్వమతసామాన్యమైన సత్యాలను తెలుసుకొని పరమతసహనాన్ని అలవఱచుకొంటాడు. పరదేశప్రభువుల దండయాత్రలద్వారా మహమ్మదీయమతము మన దేశాన్ని బలవంతంగా ప్రవేశించినది అట్లా కాకుండా శాంతంగా స్నేహంతో ప్రవేశించి ఉంటే మన దేశచరిత్రయు, భారతదేశంలోని మహమ్మదీయమత చరిత్రయు వేఱువిధంగా ఉండిఉండేది.

సాంఘికశక్తులు కాలక్రమమున వ్యక్తుల ఉద్రేకాన్ని ఉన్మత్తతను అణచివేస్తాయి. మతసామరస్యాన్ని కబీరు, నానక్, సూరదాస్ వంటిమహనీయులు కొందఱు సాధింప ప్రయత్నించిరి. చరిత్రదృష్టిలో వారు సాధించినది అస్థిరంగాను, అతిస్వల్పంగాను కనిపించినా వారివల్ల మన మెంతో నేర్చుకొనవచ్చు. వ్రేళ్ళపై ఎంచదగిన ఏ కొందఱో ఆ మొరటు

కాలమున అంత సాధిస్తే, ఇప్పటి నాగరిక కాలపరిస్థితులలో ప్రజాస్వామ్యంవల్ల కలిగిన శక్తియుక్తులతో, కోట్లకొలది ఉండే ప్రజలందఱు కలిసి ప్రయత్నిస్తే ఎంత సాధించ కూడదు!

దేశాన్ని, సంఘాన్ని నిర్మాణాత్మకమైన యీ మార్గంలో నడిపించుటకు తగిననాయకులు అవసరము. ద్వేషక్రోధాలను దేశం ఎక్కువ కాలం సహించి యుండజాలదు. స్వతంత్రభారతము, రెండు సార్వభౌమ దేశాలుగా విడివడి యుండునది, అస్త్రసన్న్యాసంచేసి తనప్రేమ ప్రవాహాన్ని నలువైపులకు పాఱించవలె. ఈ ఉజ్జ్వలభవిష్యత్తును భారతదేశం సాధించగల దన్న గట్టినమ్మకముతో శ్రీ వివేకానందుడు ఆ కార్యక్రమానికి కావలసిన ప్రాతిపదిక నేర్పఱచుటకు తన కాయశక్తుల నిర్విరామముగ కృషిచేశాడు. ఆయన సందేశాలను విన్న, కన్న, మనదేశము ఆయన అభిలషించినట్లు ప్రపంచదేశాలను నైతికాధ్యాత్మిక మార్గాలలో నడిపించును గాక.

శ్రీరామకృష్ణ మఠ సేవాసంఘ సంస్థాపనము

ఆశుకవి కిశోర: శ్రీ చిలువూరి మాధవకృష్ణ కవి, అష్టావధాని

రవిసిల్లు నేప్రభుని చిన్మయజన్మము వేదమూల, మే
దేవుని దివ్యజీవనము ధీయుతభాష్యము శాస్త్రపంక్తి, కే
దేవుని త్యాగమీపతిత దీనజనోద్ధరణైక భాగ్య, మా
దేవుని రామకృష్ణగురుదేవునిఁ గొల్చెద మోక్షసిద్ధికిన్.

ప్రపంచమునందు వివిధదేశములందు వివిధ వేషభాషలు, వివిధాచారములు నున్నట్లే వివిధ మతములును విరాజిల్లుచున్నవి. ఈ మతము లన్నియు సృష్టిస్థితిలయముల కధినాథుండగు ఒక్క పరమాత్మనే లక్షించుచున్నవి. భాషలు అనేకములు, వేషములు-వస్త్రధారణాదికములగు పద్ధతులు-అనేకములు, ఆచారము లనేకములు. అయినను ఇవియన్నియును శారీరకముగనేమి, మానసికముగనేమి, ఐహికముగనేమి, ఆముష్మికముగనేమి ఆనందప్రాప్తికై నిర్ణయింపబడిన, అనుసరించుచువచ్చిన, అనుసరించుచున్న విధులే కాని ఆయా భాషల యందలి భావములు వేషధారణమునందలి యుద్దేశములు ఆచారమునందలి పట్టుదలలు అన్నియు నిజముగా నొక్క మానసిక తత్త్వమునకే లోనయినవి. అట్లేమతములు వివిధములై, విభిన్నములై, కన్పట్టినను అవియన్నియు నేకైక పరమాత్మాన్వేషణమునకై - పరమపద గమ్యప్రాప్తికై - మహాపురుషులు - సిద్ధపురుషులు- చూపిన మార్గములు. వేషభాషలు, ప్రాంతీయాచారములు మున్నగునవన్నియు ప్రపంచము (వారు వారు నివసించు భూభాగము యొక్క) నైసర్గిక స్థితిని, పరిసర వాతావరణమును, అనుసరించినవి. కాని మతము మానసమునకు సంబంధించినది; మీఁదు మిక్కిలి ఆధ్యాత్మికము. కావుననే ప్రపంచమునందు వివిధభాగములందుగల వేషభాషలు ఆచారములు మున్నగునవి భిన్నములై కన్పట్టు

చున్నను మతాన్వేషణమునందు అనగా పర
తత్త్వాన్వేషణమునందు ఈ వివిధ దేశీయులు,
వివిధములగు వేషభాషలకు నాగరికతలకు నల
వాటుపడిన మహాపురుషులందఱును ఒకే సత్య
మును - గమ్యమును - ప్రాపించిరి.

భగవదన్వేషణమునకెన్నియో మార్గములు
గలవు. మహాపురుషు లెల్లరు ఆ మార్గములలో
తమ తమ మనోజ్ఞములకు నచ్చిన మార్గముల
నవలంబించియున్నారు. కాని ఈ మార్గము
లందు స్వల్పముగ సాధారణ జనాంగమునకు
గోచరింపగల భేదములు ఉన్నతస్థితి నందిన
మహాపురుషుల జ్ఞాననేత్రములకు కనిపింపవు.
వారిది విశాలదృష్టి, సంకుచిత దృష్టికి వారు
లోనుగారు. వారి కింద్రియములు లీలలొగ్గును.
వారు ప్రకృతినిగూడ శాసింపగల మహాను
భావులు. అట్టి మహామహులు సాధించిన
మార్గములందు-చూపిన విధులయందు-ప్రపంచ
మునకు బోధించిన మతమునందు స్వార్థపరత
గాని సంకుచితత్వముగాని అవంతయు లేదు.

ఇట్టి భగవదన్వేషణమున సర్వత్రా ముఖ్య
ముగ ముందంజ వైచినది మన సనాతన
మతము. (వైదికమతము) ఈ సనాతనమతము
భగవదన్వేషణమున సమస్త ప్రాణులకును
స్వేచ్ఛ నొసగినది. భగవంతుని 'ఫలానా
జీవి' ప్రాపింపజాలదు అని యెంచును ఈ వేద
మతము శాసించియుండలేదు. కాని సమస్త
ప్రాణులకును భగవదన్వేషణమున తత్తదుచిత
స్థానము నొసగినది. ఇట్టి సనాతనమతము
విశాలదృష్టి గమనార్హముగదా! మాతృ పితృ
వాత్సల్య మధుర దాస్య శాంతాదిభావములు,
సాకార నిరాకార ఉపాసనామార్గములు-కర్మ
భక్తి జ్ఞాన రాజయోగాది రీతులు - ఇట్టివి
ఇంకెన్నియో మార్గములు సూచింపబడినవి.
ఈ మార్గములందు ఏ మార్గము ననుసరించినను
భగవల్లాభము చేకూరగలదు. అట్లెంతటో
మహానుభావులు భగవల్లాభము నంది
యున్నారు. ఇవియన్నియు శ్రుతిబోధకములగు
మార్గములు. భగవానుడీ మార్గములవలననే
కాక శ్రుతులకు ఆచారములకు వ్యవహారము
లకు వెలియైన మార్గముల వలనను బడయ
దగినవాడు. శరీరమును మనస్సునుగూడ వీడి
జీవుని బ్రహ్మముతో నేకీభవింప జేయగల-జీవ
బ్రహ్మైక్యమును సిద్ధింపజేయగల-మార్గ మెద్ది
యైనను భగవానుడు త్రోసిరాజనడు. ఈ
'శ్రుతి వ్యవహారేతర మతమునే' మన పెద్దలు
అనగా నాగరకులు 'మూఢ భక్తి' యని ప్రవ
చించినారు. ఆ మూఢభక్తియే ఆధారముగా
భగవల్లాభము నందిన ఆటవికులు - భక్తాగ్ర
గణ్యులు- ఎందఱో కలరు. అదంతయు భగవా
నుని కృపామహిమ. భగవాను డొక్కొక్క
యుగమున ఒక్కొక్క ధర్మమును పరిపాలించి
యున్నాడు. వేదములందేమి, గీతయందేమి ఈ
విషయము లన్నింటిని ఆ భగవానుడు స్వయ
ముగా ప్రవచించియున్నాడు. తన భక్తులచేత-
జ్ఞానులచేత, యోగులచేత - వీని నన్నింటిని
ఆయా కాలానుసారముగ ప్రచారము చేయించి
యున్నాడు. ఆయనకు 'నీ నా' అన్న భేద
భావంతయు లేదు. సమస్తమును ఆయనయం
దుండియే జనించుచున్నది, సమస్తమును
ఆయన వలననే రక్షింపబడుచున్నది; చివరకు
సమస్తమును ఆయనయందే లీనమగుచున్నది.
ఇక ఆయనకు భేదభావము గలుగుటెట్లు?

భగవానునియేకత్వ ప్రతిపాదనమున
శ్రుతులు, స్మృతులు, పురాణములు మున్నగున
వన్నియు నొకేమార్గము నవలంబించియున్నవి.
'ఏకం సత్ విప్రాః బహుధా వదంతి; ఏకో దేవో
కేశవోవా శివోవా, ఏకః పరాత్మా బహు
దేహవర్తీ, సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ' —ఇట్టి

వెన్నియో మన మతగ్రంథములందు కనిపించు చున్నవి.

కాని ఈ శ్రుతులు, స్మృతులు, ఉపనిషత్తులు, పురాణములు, ధర్మశాస్త్రములు–అన్నియును భక్తుల మానసిక తత్త్వము ననుసరించి వారి వారికి ఉపయుక్తములగు మార్గముల నిర్ణయించినవి. అంతమాత్రమున వారియందు ఆ శాస్త్రములు భిన్నదృష్టి నవలంబించె నన జెల్లునా? వ్యావహారికముగ విత్తనము, మొక్క–చెట్టు–అని వ్యవహరింప బడినను ఒక్క విత్తనము నుండియే ప్రభవించిన ఆ వస్తువులు పరస్పర భిన్నము లగుటయెట్లు? సముద్రము, తరంగములు, బుద్బుదములు, శీకరములు జలము–వీనికి రూపమునందే కాక సత్తయందు భేదముగలదా? క్రమక్రమముగ పరిపక్వత నందుటయే యిందలి తారతమ్యము, అట్లే సాధకులు, వారి రీతులు, వేఱువేఱుగ గన్పించి నను వారి యాప్సితము మాత్ర మొక్కటియే. వారి మానసిక పరిణామము ననుసరించి పరతత్త్వ మార్గాన్వేషణమున వా రనుసరించిన మార్గములు భిన్నములవలె కన్పట్టును. అంత మాత్రమున ఆ పరతత్త్వము భిన్న భిన్న ప్రకృతులకు లోనై యుండుననుట పొరపాటు. ఈ విషయమున మన మీ స్తోత్రపాఠముల గమనింపవలయును.

"శ్లో. రుచీనాం వైచిత్ర్యా దృజు
కుటిల నానా పథజుషామ్
నృణా మేకోగమ్య స్త్వమసి
పయసా మర్ణవ ఇవ."*

"శ్లో. ఆకాశాత్పతితం తోయం
యథాగచ్ఛతి సాగరమ్
సర్వదేవ నమస్కారః
కేశవం ప్రతిగచ్ఛతి."†

ఇక భగవానుడే గీతయందు స్వయముగ సెలవిచ్చిన

"శ్లో. యే యథా మాం ప్రపద్యన్తే
తాం స్తథైవ భజామ్యహమ్,
మమవర్త్మాను వర్తన్తే
మనుష్యాః పార్థ సర్వశః"‡

అన్న విషయమును గమనార్హము. ఇట్టి భగవద్వాక్యమును గాదని కొందఱు 'కింభక్తులు' తమకంటె భక్తులు లేరనియు తమ యిష్టదైవము పేరునదప్ప భిన్ననామమున భిన్న విధమున పరమాత్మను సేవించుట వ్యర్థమే యనియు తలంతురు. మీదు మిక్కిలి అది మహాపాపమనియు వారు ప్రచారము గావింప మొదలిడుదురు. ఇందుమూలమున మతశాఖ లనంతము లగుచుండును. ఇట్లు భక్తులు భక్తికి ప్రాధాన్యము నొసగక తమ గురునామమునకును ఆచారములకును ప్రాధాన్యము నొసగుటయే ప్రపంచమున పరతత్త్వాన్వేషణ మార్గములు శాఖోపశాఖలతో పెరిగిపోవుటకు మూలకారణము. కాని భగవానుడు మాత్రము ఒక్క

* వివిధ ప్రదేశములందు బుట్టిన నదులు సముద్రమునే చేరునట్లు వివిధారాధనమార్గములన్నియు (పరమేశ్వరా) నిన్నే ప్రాపింపజేయుచున్నవి.

† ఆకాశమునుండి పడిన జలము సాగరగర్భమును జేరునట్లే (సర్వనామరూపముల లక్షించి) గావింపబడిన సర్వదేవతానమస్కారములన్నియు ఆ పరాత్పరునే చేరుచున్నవి.

‡ అర్జునా, ఎవరెవరు ఏయే రూపముల నన్ను గ్రహింతురో వారిని నట్లే యనుగ్రహింతును. వారును సమస్త మార్గముల చేతను తుదకు నన్నే ప్రాపించుచున్నారు.

శాస్త్రమునకు గాని ఆచారమునకు గాని వ్యవహారమునకుగాని కట్టువడి యుండువాడుగాడు. ఆయన యీ యన్నింటికి నతీతుడు. ఇవి యన్నియు నాయన కధీనములు. ఆయన ఎవరినయినను, ఎట్టి ఆచరణ శీలుర నయినను, తన వారినిగా జేసికొనగలడు. ఆయనకు గావలసినది ఒక్క-శ్రద్ధయే-భక్తియే.

భగవానుని భక్తరక్షణ విధానము పలు తెఱంగులై భాసిల్లుచుండునని యీ విషయమున మనకు విశదమగుచున్నదిగదా! భక్తుడెవడన్నదిగాదు ఆయనకు వలయునది. వాడు బ్రాహ్మణుడే కానిండు, మాలడే కానిండు, శాకాహారియే కానిండు, మాంసాహారియే కానిండు, వానికి సాక్షాత్కారమునకు వలయు మానసిక పరిణామము గలదా యనుటయే భగవానుడు గోరునది. మనస్సు పరిపక్వస్థితి జెందుటయే భగవాను డభిలషించును. కాని ఆ పరిణామమునకు నాధారభూతమయిన ఆచారముతో గాని విధానముతో గాని ఆయనకు పనిలేదు.

మన పూర్వీకులు అనగా ప్రపంచమునందు పూర్వతరములవారు పరతత్త్వాన్వేషణమున ముముక్షు జన సందోహంబులకు, తమ తమ యనుభవములను బురస్కరించుకొని, కొన్ని మార్గముల జూపియున్నారు. వానినే నేడు మనము ఆచారములని వ్యవహరించుచున్నాము. అయినను ఏ మహాపురుషుడును పరతత్త్వాన్వేషణ మార్గమున దన్నే యనుసరింపవలయుననియు మార్గాంతర మననుసరణీయమనియు వచించి యుండలేదు. వృత్తము పరిధినుండి ఏ కోణము ద్వారా చూచినను మానవుడు కేంద్రమును వీక్షింపగలడు. ఏ మార్గమున నడిచినను కేంద్రమును జేరగలడు. కాని అతడు కేంద్రగమనమును లక్షించుటయే వలయునది. కేంద్రమును జేరవలయునని యెంతగా పట్టుపట్టునో అతడు కేంద్రమును జేరుట యంత సత్యము.

అయినను పట్టువల నేకోలదిగనో యున్న మాత్రమున జాలదు. 'ఈ శరీర మేమయిన నగుగాక; నిర్వాణము ప్రాపించువఱకు నా ప్రయత్నమును వీడను.' అన్న బుద్ధభగవానుని నిశ్చయమును బోలి యుండవలయును మన సంకల్పము. భగవాను డల్పసంతోషి కాడు. పుట్టు రత్నములు భూషణములకు బనికిరానియట్లే అప్పుడప్పుడే భగవత్సాక్షాత్కారాకాంక్ష జనించుచున్న సాధకుడు సులభముగా పరాత్పరుని గనజాలడు. అంతకుముందు దాత డెన్నియో సాధనలను జేయవలయును. ఎన్నియో లౌకిక ఘుర్ఘూమానుభవముల కాగవలయును. సానలదీరిన జాతిరత్నముగా మారినపుడే సాధకుడు భగవల్లాభమున కధికారి కాగలడు. ఈ సాధనకాలమున నెన్నెన్నియో సందియములు పొడసూపగలవు. కాని యాతడు వాని నన్నింటిని జయింపవలయును ఒక్కొక్కప్పుడు భగవదస్తిత్వమున సయితము సందియము లుప్పతిల్లగలవు చివరకు సాధకుని తులామానము నాస్తికత్వము వైపునకుగూడ మొగ్గు చూపవచ్చును. అయినను దృఢనిశ్చయముతో సాధకుడు తనసాధనలను విడువక పట్టుదలతో నాచరించుచుండవలయును. నిజముగా భగవానుడు భక్తుని నాస్తికుని గావింపడు. అతని శరీరమును, మనస్సును సానబట్టి భగవల్లాభమునకర్హునిగావించుటకే ప్రయత్నించును. లోకమునందు మహాభక్తశ్రేణికి జెందిన మహానుభావులందఱును ఇట్టి సానకు లోనయినవారే. అందఱును ఇట్టి సందియములకు గుఱియైనవారే. సనాతనమతమును-వేదాంతమతమును - సర్వమతసమన్వయరూపకమగుపరతత్త్వమతమును

లోకమునకు వెదజల్లిన మహామహుడు శ్రీవివేకానందస్వామినయితము 'భగవానుడుగలడా? మీరు కండ్లార జూచితిరా?' యని మొదటనో ప్రశ్నించెనన్నచో సామాన్యుల కిట్టి సందియములు పొడము టబ్బురమా! పురాణములందును నిట్లు తీవ్రసాధనానంతరము సందియములు పొందినవారు ఎందరో పేర్కొనబడి యున్నారు. కాని నిజముగా అన్వేషించినచో భగవానుడు సాక్షాత్కరించును.

శ్రీకరుండగు లోకరక్షకుడు సృష్టిరంగమున జగన్నాటక సూత్రధారియై జీవుల దత్తత్కర్మానుసారము ఆడించి పాడించుచుండు. అది యతని నిత్యలీల. ఆ రంగస్థలమున నేపాత్రధారియేని తగు కళాకౌశలమును గోల్పోయి నాటకమును రసభంగమునకు గురిచేయనున్నయెడ, సూత్రధారి వానిదృష్టి నాకర్షించి, నేపథ్యమున, దన శిక్షణవిధానమును సంజ్ఞాదుల వాని హృదయ ఫలకమున హత్తుకొన జేయును. అంతట నాటకము నవరససంశోభితమును ప్రేక్షకజన సమాదరణీయమును నయి విరాజిల్లును. నటుడు సంజ్ఞాదివివరణమున కళాగ్రహణసమర్థుడుగాని యెడ సూత్రధారి కల్పితపాత్రధారియై రంగస్థలమునదోచి నాటకమును యథార్థదృశ్యమును శ్రావ్యమును గావించిమించును. ఇదియే సృష్టి నాటకమున పరాత్పరు డవలంబించు విధానము.

నాటకరచనమునందేమి, ప్రదర్శనమునందేమి, నాయకునకో రసమునకో న్యూనత నాపాదించు నంశమును దొలగించి యేతత్ స్థానమున అన్యథాప్రకల్పనము విధియని కళాకారుల ప్రవచనము.* అట్లే జగన్నాటక సూత్రధారియగు ఆ పరాత్పరుడు తన జగన్నాటక ప్రదర్శనమున ఏవిషయమునందేని హైన్యము పొడచూపెనేని తన సృష్టికళావైచిత్రిని బురస్కరించుకొని ఆయాలక్షణముల మూల భావముల నట్లే నిలిపి శాఖా సంప్రదాయముల ప్రతిసృష్టియొనర్చి లోకసంగ్రహము గావించుచుండును.

భగవానుడు ప్రపంచమునందే భాగమున ఏ దేశమున ఏ కాలమున మానవమూర్తియై-లీలానరవిగ్రహధారియై - యవతరించినను ఆ కరుణామయుని యాగమనము - అవతారము- లోకసంగ్రహము నిమిత్తమే. తాను కని పెంచిన బిడ్డలయందు వ్యావహారిక నామరూప మాత్రమునగు భేదమేకాని యితర శత్రుత్వ మిత్రత్వాది విభాజ్యభావము మాతృహృదయమును సంటజాలదుగదా! అట్టి మాతృమూర్తికి మూలమూర్తియైన పరమేశ్వరుని హృదయమున ఏమాత్రము భేదభావమేని ఎట్లు కలుగ నోపును? తాను సృజించిన లోకమునందు ఆ బ్రహ్మస్తంబ పర్యంతము సమస్తజీవులయందును ఆయన ప్రేమ-దయ-నిర్హేతుకము, నిష్పాక్షికము, నిరవధికము నగుట నిస్సంశయముగదా! ఆ సృష్టియందలిజీవులు మాయామయులై నిజ పథమును గానక అంధపరంపరన్యాయమున నొకరివెనుక నొకరు పెడత్రోవలు పట్టినపుడు, ధర్మచక్రము గతితప్పినప్పుడు, భగవానుడు స్వయముగ తన యీశ్వరకోటిని, అంతరంగికులను, ముందుగా తన కార్యనిర్వహణార్థము లోకమునకు బంపును. వారును ఆయన ధర్మవృక్షమునకు పాదులు వెట్టుదురు. ఆయన మార్గము సరళముగావింతురు. సమస్తము తన

* శ్లో. యస్యాదనుచితంవస్తు నాయకస్యరసస్యవా
విరుద్ధం తత్పరిత్యాజ్యం అన్యథావాప్రకల్పయేత్. —సాహిత్యదర్పణమ్.

నిర్ణయానుసారము పరిపూర్ణమయిన యనంతరము ఆపరాత్పరుడు తన సృష్టియందు నిహితముగ దన్నుదానే సృజించుకొని సామాన్య జీవియై ప్రపంచముననడోచును. అది మొదలు కొన్నియెడల తన యవతారమును - అస్తిత్వమును - ప్రస్ఫురింపజేయు మహిమలు చూచాయగ ప్రదర్శించును. కొన్నియెడల ఆయా ప్రాంతపు జీవులు పారమార్థిక భావమున - పరమార్థాన్వేషణమున - నత్యంతము నంధప్రాయులై యున్నచో మహిమాతిశయముల నధికముగ ప్రదర్శించును. ఆమాహాత్మ్యసందర్శనముచే నాకృష్టులై తత్ప్రాంతీయులు పునః పరమార్థాభిముఖులగుదురు. ఇక భగవత్కార్యము - లోకసంగ్రహము - పునః ప్రారంభమగును. ప్రతియుగమునందును - ప్రతి కల్పమునందును - నిదియే ఆయన నిత్యలీల.

పారమార్థిక గ్రంథములన్నింటియందును, సకల దేశములందు గల వైదిక తాత్త్విక గ్రంథములన్నింటియందును, భగవద్వాక్యము, భగవత్సందేశము, ఏకరీతిని ఘంటాపథముగ ఘోషించుచున్నది. "ధర్మమునకుగాని ధర్మమార్గగాములగు సాధువులకుగాని, ఏమాత్రము గ్లాని సంభవించినను, నామాయచే నన్ను నేనే సృజించుకొని లోకసంగ్రహము - ధర్మసంస్థాపనము - కావింతును.* ఇదియే ఆ భగవద్వాక్యము, అభయప్రదానము. "ఎవరు సంపూర్ణముగ నితర చింతలను మఱచి, సమస్తవేళల యందును, సమస్తకార్యములందును, నన్నే చింతించుచుందురో - ఉపాసించుచుందురో - వారి యోగక్షేమములను సర్వదా నేను వహింతును. వారిని రక్షింతును"† అని భగవానుడు యుగయుగములందును తన అవ్యాజకారుణ్యామృతమును వెదజల్లియున్నాడు.

భారతదేశమున పందొమ్మిదవ శతాబ్దము ప్రారంభమున భగవానుడు మఱియొకమారవతరింపవలసివచ్చెను. నాడు భగవదన్వేషణమున వివిధాభిప్రాయములు చెలరేగెను. అసమగ్రముగు నాటి విదేశీయ విద్యావిధాన మీ యభిప్రాయముల వినుమడింపజేసెను. నాటి యాంగ్ల విద్యాధికులలో ననేకులు వేదాదిమతగ్రంథములన్నియు మానవశీలసంరక్షణార్థమే - సంస్కరణార్థమే - కల్పింపబడినవనియు, వానివలన నితర ప్రయోజనము మఱియొకటి లేదనియు, భగవదన్వేషణమున నివి నిష్ఫలములేయనియు, నిజముగా భగవంతుడను వాడొకడు లేడనియు, కలడేని మన కేల కన్పింపడనియు దృఢముగా విశ్వసింప జొచ్చిరి. దీనికి నాస్తికత్వము తోడయ్యెను. పైపెచ్చు స్వీయమతవ్యాప్తికై యవిరామముగ ప్రయత్నించుచున్న విదేశీయపాలకవర్గము - పాలకవర్గము గానిచో తదాశ్రిత బృందము - గావించుచున్న భారతీయ మత గ్రంథములందలి దోషారోపణము నయితము మతకల్లోలములకు అంతఃకలహములకు భారతీయుల వివిధోపాసనావిధాననిరసనమునకు దారి తీయజొచ్చెను.

నిజముగా భగవదన్వేషణమున యావచ్ఛక్తిని వినియోగించిన భక్తబృందము సహితము భగవత్సాక్షాత్కారము నందజాలకపోవుటచే

* శ్లో. యదాయదాహి ధర్మస్య గ్లానిర్భవతి భారత!
అభ్యుత్థాన మధర్మస్య తదాత్మానం సృజామ్యహమ్. —(శ్రీమద్భగవద్గీత, 4-7)

† శ్లో. అనన్యాశ్చింతయన్తో మాం యేజనాః పర్యుపాసతే,
తేషాం నిత్యాభియుక్తానాం యోగక్షేమం వహామ్యహమ్.' (శ్రీమద్భగవద్గీత, 9-22)

భగవద స్తిత్వమునందే విశ్వాసమును గోల్పోవ జొచ్చెను. వివిధోపాసనావిధానములును, బహు దేవతారాధనమును ముఖ్యముగా విగ్రహారాధనయు దోషము లన్న భావము నాటి విద్వాంసులయందును ప్రబలెను. కావుననే కేశవచంద్రసేను మున్నగు భగవదన్వేషకులు బ్రాహ్మ సమాజమును స్థాపనము గావింపవలసివచ్చెను. ఇట్టి సమయమున భగవంతుడు తన యస్తిత్వమును, నిష్పాక్షిక కృపాకటాక్షమును నిరూపింపవలసివచ్చెను. ప్రపంచమున వివిధమతాచార్యులు బోధించిన యుపాసనామార్గములను సాధనవిధానములను వీడి, వారి యనుచర వర్గము వారి నామములకు ప్రాధాన్యము నొసగుటయే మతభేదములకు – కల్లోలములకు – కారణమని గుర్తించిన భగవాను డీపరి మత సామరస్యమును గుదుర్పవలసివచ్చెను. అందులకే శ్రీరామకృష్ణావతారము

పదునెనిమిదవ శతాబ్దము మధ్యమున వంగరాష్ట్రమందలి హుగ్లీ జిల్లాకు జెందిన దెరేపూరు గ్రామమున మాణిక్యరామ్‌ఛటర్జీ యను మహనీయుడు నివసించుచుండెను. ఆయనకు క్షుదిరాముడు, నిధిరాముడు, రామకనాయి యను పుత్రులును, రామశీల యను పుత్రికయు గలిగిరి. మాణిక్యరాముని యనంతరము క్షుదిరాముడు కుటుంబ భారమును వహింపవలసివచ్చెను. ఇతడు దయార్ద్రహృదయుడు, నిత్య సత్యవ్రతుడు, నిశ్చలదైవభక్తిరతుడు. ప్రథమకళత్రము మరణించుటవలన నితడు చంద్రమణీదేవి యను మహాసాధ్విని వివాహమయ్యెను. వారిసంసారము నిరంతర భగవత్సంసేవనముతో సాగిపోవుచుండెను.

1836 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 18 వ తేది ప్రభాతసమయమున చంద్రాదేవి లోకోద్ధారకుడయిన దివ్యశిశువును ప్రసవించెను. ఆ ప్రసవకాలమున తోడై యుండిన ధని యను కమ్మరయిల్లాలు తల్లికి గావలసిన సాయముచేసి, శిశువునకై చూడ ఆ దివ్యశిశువు మున్ను తానుంచిన చోట లేక ప్రక్కనున్న ప్రొయ్యిలో నుండుటయు, సుమారు ఆఱుమాసముల ప్రాయపు శిశువు పరిమాణము గలిగియుండుటయు గాంచి యాశ్చర్యమందెను. ఇది తెలిసి జ్యోతిషశాస్త్రజ్ఞుడగు క్షుదిరాముడు భగవానుడే యీ శిశురూపమున దనయింట నవతరించెనని నిశ్చయించెను. గయాక్షేత్రమున భగవానుడు పలికిన పలుకుల దలచి యా శిశువునకు గదాధరుడని నామకరణము చేసెను. *

ఈ దివ్యశిశువు జనించినప్పటినుండియు వివిధములయిన యద్భుత సంఘటనలు జరుగనారంభించెను. శిశువు కొన్ని వేళల నెత్తుకొనజాలనంత బరువుగ నుండును! ఏడెనిమిదిమాసముల ప్రాయమున పాలిచ్చి శిశువు నిద్రించుచుండగా తల్లి ఏటిసీటికై పోయి మరలివచ్చి చూచు సరికి బఱుపుపై బిడ్డకు బదులు ఆజాను బాహుడగు పెద్ద మనుష్యుడు కనిపించెను. వెంటనే క్షుదిరాముడు వచ్చి చూచుసరికి బిడ్డ యెప్పటివలె కనిపించెను. ఇట్టి యసాధారణ సంఘటనలు దివ్యశిశువుల విషయములలో క్రొత్తలు కావని చెప్పి క్షుదిరాముడు భార్య భయమును బాపువాడు.

శ్రీరామకృష్ణుడు ఆధ్యాత్మిక సాధనలు గావించుచు వివిధ దివ్యభావములకు లోనైయొకపుడు విలపించుచు, మఱియొకప్పుడు హసించుచు, లోకసామాన్య కృత్యములందు

* జగత్ప్రసిద్ధమగు శ్రీరామకృష్ణ నామమునే మనము వాడుదము.

దూరీకృతచిత్తుడై ప్రబలుచుండెను. ఆయన
దివ్యభావము లున్మత్తప్రలాపములై లోకులకు
కన్పట్టసాగెను. ఆయన నిజముగా పిచ్చివా
డనియే - ఆయనకు మతిపోయినదనియే - యెల్ల
రును శంకింపసాగిరి. ఈ విషయమును విని
చంద్రాదేవి తన కుమారుని ఇంటికి రప్పించి,
వివాహప్రయత్నము గావింపసాగెను. కాని
యెచ్చటను తగిన సంబంధము కుదిరినదికాదు.
తల్లియు నన్నయు చింతింపజొచ్చిరి. ఆ సమయ
మున "జయరామవాటియందు చంద్రముఖో
పాధ్యాయునింట నాకై నిర్ణయింపబడిన వధువు
కలదు" అని యాయన స్వయముగా దెలిపెను.
ఆయన మాటమేరకు చంద్రాదేవి యనుమతి
ననుసరించి శ్రీ శారదామాతృదేవికిని, శ్రీగురు
దేవునికిని వివాహము జరిగెను. అయినను
ఆయన ఎప్పటివలెనే ఆధ్యాత్మికసాధనల గావిం
చుచు లోకకల్యాణమునకై తన యావచ్ఛక్తిని
వినియోగించెను.

శాస్త్రవాక్యములం దెంతటిపట్టువల చూపి
నను శ్రీరామకృష్ణభగవానుడు వానియందు
గల వైపరీత్యములను జటిలవిషయములను నెంత
యో సులభముగ నొక్కమాటతో, నొక్క
చూపుతో పరిష్కారము గావించెడివాడు.
యుగధర్మమును తన నిత్యానుష్ఠానమున బ్రద
ర్శించి చూపెడివాడు. లోకకల్యాణము నిమిత్త
మవతరించిన యీ మహానుభావుడు శాస్త్ర
వాక్యముల 'తు, చ' తప్పక యాచరించువా
డయ్యు శరణాగతసంరక్షణబిరుదాంచితుడై
తన్ను హృదయపూర్వకముగ బ్రార్థించిన
కమ్మర ధని కడ తన ప్రథమభిక్షను గొని-
శూద్ర యన్న జాతిభేదము నవ్వల ద్రోసిపుచ్చి,
హృదయావేదనకు ప్రాధాన్యమొసగి - ఆమెను
ధన్యురాలిం జేసెను. శబరీదత్తఫలాశనుడగు
శ్రీరామచంద్రమూర్తి క్షత్రియపుంగవుడయ్యు
ఆ సాధ్వి హృదయనివేదనము ననుగ్రహించి
కైకొని కటాక్షించెనుగదా!

ఈ విషయమును శ్రీ గురుదేవుడు మధురు
నకు ప్రదర్శనపూర్వకముగా బోధించెను. "భగ
వానుడు సయితము తనసృష్టినియమముల కధీ
నుడు. ఆయన తనసృష్టి యెమైనను, ఆ ప్రకృతి
యందలి సహజత్వము నావంతయు మార్ప
జాలడు" అని ఒకానొకపుడు మధురుడు
శ్రీ గురుదేవునితో బలికెను. ఈ ధర్మసూక్ష్మ
మును గ్రహింపజాలని మధురుని బుద్ధికి జాలి
జెంది శ్రీరామకృష్ణుడు "ఓయీ, నియమకర్త
యగు సర్వేశ్వరుడు వలయునెడ దననియమ
మును రద్దుగావించి దానిస్థానమున నియమాం
తరమును నెలకొల్పగలడు. అది ఆయనయిచ్ఛ"
యనిబోధించెను. కాని, మధురునకందు విశ్వా
సము కుదురదయ్యెను. "ప్రభూ, మీయీప్రవ
చనము నేను నమ్మజాలను. తెల్లపూలు పూయు
చెట్టున నెఱ్ఱపూలు పూయజాలవు. అది ప్రకృతి
విరుద్ధము" అని పలికి మిన్నకుండెను. మరు
నాడు శ్రీరామకృష్ణభగవానుడు బహిర్భూమికి
బోయి రెండు పూలుగల ఒక కొమ్మను దెచ్చి
"ఓయీ, యిటు చూడుము. ఇదిగో యీ
కొమ్మయందే స్వచ్ఛమై యలరారు శ్వేతపుష్ప
మొండు, తెలుపు ఆవంతయు లేని ఎఱ్ఱని పూ
వొకటియు బుట్టినవి. ఇది భగవదిచ్ఛయే.
ఆయన ప్రకృతి కధీనుడుసుమా" యని వచిం
చెను. ఇక మధురుడు ఆయన పలుకుల శిరసా
వహించెనని వేఱుగ జెప్పవలయునే!

ఇట్లే శ్రీరామకృష్ణభగవానుడు వేదార్థము
లకు, శాస్త్రీయసూత్రములకు తనదివ్యజీవనము
భాష్యమును లక్ష్యలక్షణసమన్వయమునయి
భాసిల్ల ననుష్ఠించి చూపెను. ఆ మహాను
భావుడు కావించిన సమస్తాధ్యాత్మికసాధనలు
లోకకల్యాణమునిమిత్తమే. తాను సంపాదించిన

దివ్యశక్తులు సమస్తము ఆయన లోకసంగ్రహార్థమే – లోకోద్ధరణార్థమే వినియోగించెను.

శ్రీ గురుదేవుడు భవరోగవైద్యుడు. రోగము ననుసరించి యాయన యౌషధమును మార్చును. గృహస్థశిష్యులకు ఆయన గావించెడి బోధనలు వేఱు, సన్న్యాసశిష్యులకు గావించు బోధనలు వేఱు; లౌకికులకు గావించెడి బోధనలు వేఱు. తనశిష్యులకు బోధించునెడ లౌకికులు వచ్చుచున్నారేమో యని దిక్కులుచూచి యెవరును రాలేదని గమనించి యా పిమ్మటనే వారికి అనుష్ఠానపూర్వకములగు బోధనలు గావించెడివాడు. తనశిష్యులయినను సన్న్యాసశిష్యులకు బోధించునెడ గృహస్థశిష్యులు వచ్చుచున్నారేమో యని గమనించి యా పిమ్మటనే వారికి యోగ్యములగు బోధనలు గావించి ఆధ్యాత్మికసాధనలయందు వారిని తీర్చిదిద్దెడివాడు. ఒక్కసన్న్యాసశిష్యులయందే వారివారి శక్తిసామర్థ్యములను–వారివారియందు నిహితముగానున్న భగవదంశమును–గుర్తించి ఒకరికి సగుణారాధనము, ఒకరికి నిర్గుణారాధనము; ఒకరికి హృదయమార్దవము, వేఱొకరికి హృదయకాఠిన్యము —— ఇట్లు పాత్రమెఱిగి దానమన్నట్లు తత్తత్పాత్రానుసారము ఆయన జ్ఞానదానము గావించెడివాడు.

ఆమహానుభావుడు తనశిష్యులయందు ఆధ్యాత్మికదివ్యశక్తినిబహుముఖముల మేల్కొల్పెను. ఆ యుద్బోధనమున ఆయన యవలంబించిన మార్గములుబహుముఖములు. ఒక్కచూపుతో ఒక్కస్పర్శతో ఆయన వారియందలి శక్తిని మేల్కొల్పెడివాడు. ఈ మేల్కొల్పుటయందు ఆయన ఒకరిని స్పృశించును, ఒకరియెదుట గూర్చుండి ధ్యానించును, ఒకరినాశీర్వదించును, ఒకరి నాల్కపై బీజాక్షరముల లిఖించును. ఇట్లు ఆయన తనశిష్యులయందు ఏయే దివ్యశక్తుల గల్పించెనో, యేయేశక్తుల బురికొల్పెనో ఆయనకే యెఱుక! ఈ సమస్తమును ఆయన పతితదీనజనోద్ధరణార్థమే కావించెను.

లోకసంగ్రహము నిమిత్తము అవతరించిన ఆ భగవానుడు మూడునాలుగుదినముల కవతారసమాప్తి గావింపనున్నసమయమున తన తపఃఫలము సమస్తమును శ్రీ వివేకానంద స్వామికి ధారపోసెను. ఆ క్షణమున నిట్లు పలికెను: 'ఓయి నరేంద్రా, నేడు నా సర్వస్వము నీ కొసగి నేను ఫకీరనైతిని. నాయీ తపశ్శక్తి వలన నీవు లోకసంగ్రహము కావింపవలయును. తదనంతరమే నీ ముక్తి!' అమానుష ప్రయత్నము లెన్నియో సంవత్సరములు గావించి, తపస్సొనర్చి తాను సముపార్జించిన తన ఆధ్యాత్మికైశ్వర్యము సమస్తము ఆ లోకరక్షకుడు లోకసంగ్రహము నిమిత్తము హృదయపూర్వకముగ దానమొనర్చెను. సామాన్య పుష్పమునో, బహుమానమునో యొసగునట్లు ఆయన తన సర్వస్వమును లోకకల్యాణము నిమిత్తము అనుగ్రహించెను. ఇదిగదా త్యాగము. ఇదిగదా లోకసంగ్రహము!

అవసానకాలమున శ్రీ రామకృష్ణగురుదేవుని బస కాశీపురోద్యానవనమునకు మార్పంబడియెను. అచట ఆయన ఆరోగ్యము కొంత చక్కబడినట్లు కనిపించెను. కాని 16-8-1886 శ్రావణ కృష్ణ ప్రతిపద్భానువారము రాత్రి యించుమించుగా నొంటిగంటకు శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస పరబ్రహ్మైక్యము నొందెను.

శిష్యులు తండ్రిగతించిన పసిబిడ్డలవలె విలపించిరి. గురుదేవుని శరీరమును పరిశుద్ధముచేసి కాషాయాంబరములఁగప్పి చందనాది పరిమళ ద్రవ్యములతో పుష్పములతో నలంకరించిరి. శ్రద్ధాభక్తులలో భుజములనిడికొని 'జయగురు

దేవ్', 'హరిబోల్' నినాదములతో సమీపమునయున్న వారానగరశ్మశానమునకు మోసికొనిపోయిరి. అచట బాలసన్న్యాసశిష్యులు, గృహస్థశిష్యులు, భక్తులు-అందఱును ఆ పరమ పవిత్రశరీరమునకు ప్రదక్షిణములు సలిపి సాష్టాంగ నమస్కారము లాచరించిరి. అనంతరము దహనసంస్కారము గావించిరి.

దగ్ధశేషమును-గురుదేవుని పావనాస్థికలను ఒకపాత్రముననుంచి, ఆ పాత్రమును శిరస్సున ధరించి శ్రీ వివేకానందస్వామి కాశీపురోద్యాన భవనమునకుఁ దీసికొనివచ్చెను. అచట నొక చోట వానిని భద్రపఱచి బాలసన్న్యాస శిష్యులు శ్రద్ధాభక్తులతోఁ బూజించుచుండిరి. అనంతరము వారు పవిత్రకాషాయాంబరములఁ దాల్చి వారానగరమునందుఁ దపోధ్యానాదికములలో నిమగ్నులై మెలఁగుచుండిరి. వారానగరమున నొక గృహము నద్దెకుఁదీసికొని, గురుదేవుని అస్థిసంచయమును ఛాయాపటమును నందొకచోటస్థాపించి నిత్యపూజాదికములు నిర్వర్తించుచు-సంకీర్తనము గావించుచు పవిత్రసన్న్యాసజీవనమును గడపుచుండిరి. నేడు జగద్వ్యాప్తమై విలసిల్లుచున్న శ్రీరామకృష్ణ మఠ సేవాసంఘములకు వారానగరమఠమే మూల బీజము.

అనంతరము గృహస్థశిష్యులు శ్రీ గురుదేవుని అస్థిసంచయమును పావన గంగాతీరమున స్థాపించునట్లు సన్న్యాసశిష్యులతో నొడంబడిక చేసికొనిరి. కాని గురుచిహ్నములఁ బూర్తిగా గృహస్థశిష్యుల పరముచేయుటకు సన్న్యాస శిష్యులకు మనసొప్పినదికాదు. కావున వారా యస్థికలయందు ముక్కాలుమ్మువ్వీసము రహస్యముగ దాచియుంచుకొనిభస్మమునుమాత్రము గృహస్థశిష్యుల పాలుచేసిరి. ఆ పాత్రమును గ్రహించి గృహస్థశిష్యులు గంగానదికిఁబూర్వభాగమున కాఁకురుగాచియనుగ్రామమున భక్తిప్రపూర్ణులై స్థాపించిరి. కాలాంతరమున యోగోద్యానమని పేరుగాంచిన యీ పవిత్రస్థలమున శ్రీరామకృష్ణాలయ మొండు నిర్మింపఁబడి నిత్యపూజాదికములు నిర్వర్తింపఁబడుచున్నవి.

ఇట్లు స్థాపింపఁబడిన శ్రీరామకృష్ణమఠము 1886-వ సంవత్సరముమొదలు 1892-వ సంవత్సరమువఱకును వారానగరముననేయుండెను. అనంతరము దక్షిణేశ్వరసమీపమునగల ఆలంబజారునకు మార్పఁబడి 1897-వ సంవత్సరము వఱకును నచటనే ప్రవర్ధిల్లుచుండెను. ఆపిమ్మట గంగాతరంగిణీతీరమున నీలాంబరముఖోపాధ్యాయుని వనములోనికి మార్పఁబడియెను. తుట్టతుదకు కలకత్తాకు నాలుగుమైళ్లదూరమునగల బేలూరనుపట్టణమున శ్రీ వివేకానందస్వామిచే నార్జింపఁబడిన పవిత్రస్థలమున శ్రీరామకృష్ణ మఠము చిరస్థాయిగ వెలయుచున్నది.

మఠమున నిత్యపూజాదికముల నిర్వర్తించుచు శ్రీరామకృష్ణానందస్వామి (శశిభూషణ చక్రవర్తి) సోదరశిష్యుల పావనతపోధ్యానాదికముల నినుమడింపఁజేయుచుండెను. ఆనాడు శ్రీరామకృష్ణానందస్వామి శ్రీ గురుదేవుని ఛాయాచిత్రమును నిల్పి నిత్యపూజాదికముల నిర్వర్తించియుండనిచో శ్రీరామకృష్ణమఠమెట్లు పరిణమించియుండెడిదో! అందులకే "శశిమఠమునకు మూలస్తంభము, తల్లి" అని శ్రీ వివేకానందస్వామి ప్రశంసించియుండుట.

శ్రీరామకృష్ణానందస్వామి హనుమంతుఁడు శ్రీరామునివలె మఠమునంటిపట్టుకొని గురుపూజాపరాయణచిత్తముతో నిత్యపూజాదికములు నిర్వర్తించుచు సోదరశిష్యుల యవసరములఁదీర్చుచు మఠమును నవనవోన్మేషమును గావించుచుండ దివ్యవైరాగ్యప్రపూర్ణులగు స్వామిజీ మున్నగువారు తీర్థముల సేవించుచు,

తపోధ్యానాదికముల నొనర్చ బయలుదేఱిరి. 1893-వ సంవత్సరమున శ్రీ వివేకానందస్వామి అమెరికాయందలి చికాగోసర్వమతమహాసభకు హిందూమతప్రతినిధియై వెడలి సంపూర్ణ విజయోపేతుఁడై పాశ్చాత్యదేశములందు సనాతనమతవైశిష్ట్యమును ప్రకటించి 1897-వ సంవత్సరమున భారతదేశమున తన పవిత్ర పాదపద్మముల మోపెను.

స్వామిజీ యభిప్రాయానుసారము అభేదానంద శారదానందులు పశ్చిమఖండములకేగి వేదాంతప్రబోధనమునకుఁ బూనుకొనిరి. శ్రీరామకృష్ణానందస్వామి చెన్నపట్టణమున మఠమునుస్థాపించి దక్షిణదేశమున గురుదేవుని సందేశమును ప్రచారము సేయసాగెను.

అనంతరము శ్రీ వివేకానందస్వామి దేశోద్ధరణము-లోకసంగ్రహముగావింప సంకల్పించెను. సుస్థిరఫలదాయకమగు సదాశయసంసిద్ధి సత్సంఘముననది లేనిదే కలుగనేరదని విదేశపర్యటనమువలన గుర్తించిన స్వామిజీ అందులకనువగుసంఘమును స్థాపింప సంకల్పించెను. గృహస్థశిష్యులకెల్లరకు నాహ్వానము లంపెను. స్వామి చిత్తముమేరకు గృహస్థశిష్యులును, సన్న్యాసశిష్యులును బలరామ్‌బోస్‌ఇంట సమావేశమైరి.

శ్రీ గురుదేవుని దివ్యనామమునే యీ సంఘమునకుఁబెట్ట నిశ్చయించిరి. లోకసంగ్రహము నిమిత్తము గురుదేవుడు ఆచరణపూర్వకముగ-లక్ష్యలక్షణసమన్వితముగ లోకమునకు బోధించిన ధర్మసూక్ష్మమును ప్రపంచము నలుమూలల వ్యాపింపఁజేయుటయు, ఈ ధర్మాచరణమున లోకులకు సాయమొనర్చుటయు, సర్వమతసమన్వయమూర్తియగు శ్రీరామకృష్ణ గురుదేవుడు ప్రారంభించిన మహోద్యమమును శాస్త్రసమ్మతముగ నిర్వహించుటయు, ప్రజాసమూహమున నైహికాముష్మిక విద్యామున సిద్ధహస్తులగు సన్న్యాసుల తీర్చిదిద్ది లోకమునకు సమర్పించుటయు, సేవాకార్యమున సన్న్యాసులను బ్రహ్మచారులను సుశిక్షితులనొనర్చుటయు సంఘోద్దేశములు-కార్యకలాపములుగ నిశ్చయించిరి. క్రమక్రమముగ యావద్భారతదేశమునందును, విదేశములందును శ్రీరామకృష్ణమఠ సేవాసంఘముల నెలకొల్పి దీనజనోద్ధరణముగావించుట సంఘకార్యములలో ప్రధానముగ నిర్ణయింపఁబడెను. సంఘాశయానుకూల కాదర్శప్రాయులగు సత్పురుషులెల్లరు నిందు సభ్యత్వము బడయనర్హులే.

నియమావళీ నిర్ణయానంతరము కార్యనిర్వాహకవర్గము నియమింపఁబడియెను. అనంతరము స్వామిజీ ఉత్తరదేశ తీర్థయాత్రకై బయలుదేఱెను.

1898 వ సంవత్సరము డిసెంబరు 9 వ తేదీనాడు స్వామిజీ సుస్థిర శ్రీరామకృష్ణ మఠప్రతిష్ఠాపనమున కుపక్రమించెను. పావనగంగాతరంగిణియందు స్నానమాచరించి పవిత్ర కాషాయాంబరములఁ దాల్చి నీలాంబరముఖోపాధ్యాయుని వనగృహమున నున్న శ్రీగురుదేవుని అస్థిసంచయము నత్యంతశ్రద్ధాభక్తులతో నర్చించెను. అనంతర మా పాత్రమును భుజమున వహించి బేలూరునందుఁ గ్రొత్తగాఁ దానార్జించిన పుణ్యస్థలమున మంగళకరాసనమున నిల్పి పరిపూర్ణ భక్త్యుత్సాహములతో స్వామి సాష్టాంగ వందనమాచరించెను. భక్తులెల్లరును గురుదేవుని మహిమోపేతమగు నా పాత్రమునకు సాఁగిలఁబడి నమస్కరించిరి. ఇఁక స్వామిజీ శాస్త్రసమ్మతముగఁ బూజాదికమును విరజాహోమమును గావించి గురుదేవునకు స్వయముగా దాను పక్వముచేసిన పాయసమును నివేదించెను. "తండ్రీ, ఇచ్చట వెలసి

యీ పవిత్రస్థలమును సర్వమత సామరస్య నిలయముగా నొనర్చి లోకసంగ్రహ మాచరింపు” మని భక్తిపూర్వకముగ కరకమలములు ముకుళించి ప్రార్థించెను. శ్రీరామకృష్ణభగవానుఁడా ఋషీశ్వరుని ప్రార్థనమును మన్నించి యనుగ్రహించెను.

శ్రీరామకృష్ణ గురుదేవుని యనుగ్రహబలమున నేడు బేలూరునందు శ్రీరామకృష్ణమఠము ఆధునిక పద్ధతుల ననుసరించి నిర్మింపఁబడి యున్నది ఇదియే ప్రపంచమునందు శాఖోపశాఖలతో ప్రవర్ధమానమై వెలయుచున్న శ్రీరామకృష్ణమఠసేవాసంఘములకు ప్రధాన కేంద్రము.

అనంతరము 1909 వ సంవత్సరమున నీ సంఘము శ్రీరామకృష్ణమఠమనియు, శ్రీరామకృష్ణ సేవాసంఘమనియు విభజింపఁబడియెను.

మఠమునఁ జేరు ముముక్షువులకు బ్రహ్మచారులకు సన్న్యాసజీవనమున కావశ్యకమగు శిక్షణము గఱపుటయే శ్రీరామకృష్ణ మఠము ముఖ్య కర్తవ్యము

ప్రపంచము నలుమూలల వైద్యశాలలు, విద్యాలయములు, అనాథశరణాలయములు సేవాశ్రమములుస్థాపించి, జనసామాన్యమునకు సేవచేయుటయే-సమస్త కష్టములఁ దొలఁగించి రక్షించుటయే సేవాసంఘ ప్రధానోద్దేశము.

శ్రీరామకృష్ణభగవానుని కృపాకటాక్షనిరీక్షణమున నేఁడు శ్రీరామకృష్ణమఠ సేవాసంఘములు దేశదేశముల, ఖండఖండముల – ప్రపంచము నలుమూలల–నెలకొనియున్నవి. అందలి సాధుసత్తములు 'మాతృదేవోభవ, పితృదేవోభవ, ఆచార్యదేవోభవ'యన్న ప్రాచీన మంత్రముల స్థానమున 'దరిద్రదేవోభవ, దీనదేవోభవ, ఆర్తదేవోభవ' యన్న నవీనమంత్రముల జపించుచు దీనజనకష్టనివారణమున, పతితజనోద్ధరణమున, ఆర్తజనసంరక్షణమున బద్ధకంకణులై మానవసేవయే మాధవసేవయన్న సత్యమును ప్రకటించుచున్నారు. ఈ సాధుసత్తములు తాము ప్రపంచమున నేభాగమున సేవాకార్యమునకుఁ బూనుకొన్నను జాతి, మత, భాషాది భేదములఁ బాటింపక యచటి జనసామాన్యముతో నవినాభావసంబంధమును గల్పించుకొని తమ కర్తవ్యమును సక్రమముగ నిర్వర్తించుచున్నారు. కలరా, విషూచి, ప్లేగు, కుష్ఠు మున్నగు భయంకర వ్యాధులకు లోనై మృత్యువుతోఁ బోరాడుచు సతమత మగుచున్న రోగులకు వైద్యశాలలు స్థాపించియు, అగ్నిప్రమాదములవలన, వఱదలవలనఁ దమ సర్వస్వమును బోగొట్టుకొని యల్లాడు నార్తులకు అన్నవస్త్రాదుల నొసఁగియు విద్యాగంధములేని మారుమూల పల్లెలయందు విద్యాలయములు అనాథశరణాలయము స్థాపించి విద్యాదానము చేసియు, శ్రీరామకృష్ణమఠ సాధువులు లోకసంగ్రహము గావించుచున్నారు. మహాత్ములకు లోకమే కుటుంబము గదా!

స్త్రీజనోద్ధరణము నిమిత్తము శారదామఠము స్థాపింపబడి యున్నది. అచటి సన్న్యాసినులును శ్రీరామకృష్ణ మఠ సాధువులవలెనే సేవాకార్యముల నొనర్చుచు లోకసంగ్రహము గావించుచున్నారు.

శ్రీరామకృష్ణభగవానుని యనుగ్రహము వలన శ్రీవివేకానందస్వామి కార్యదీక్షవలన స్థాపింపబడిన శ్రీరామకృష్ణమఠ, శ్రీశారదామఠ సేవాసంఘములు దీనజన కల్పకములై శాఖోపశాఖలతోఁ బ్రవర్ధిల్లుచుగాక! వాని చల్లని నీడను జనసామాన్యము తాపత్రయము రూపుమాసి ప్రపంచమున శాంత్యానందములు విజృంభించుచుగాక!

లోకా స్సమస్తా స్సుఖినో భవన్తు.

వివేకానందుని సుభాషితములు

శ్రీ యల్లంరాజు వెంచు సుబ్బారావుగారు

'భారతదేశాన్ని గురించి సమగ్రంగా తెలుసుకోవాలంటే, వివేకానందుని రచనలను చదవండి అందులో ప్రతివిషయము గ్రాహ్యమే, విసర్జనీయమైన దేదీలేదు' అని విశ్వకవి రవీంద్రనాథఠాకూరు అభిభాషణ. 'వివేకానంద స్వాముల రచనలన్నీ నేను ఆమూలాగ్రం పరిశీలనాత్మకంగా చదివాను. వాటిని చదివిన తర్వాత భారతదేశంపట్ల నాకు గల అభిమానం వేయిరేట్లు పెరిగింది' అని గాంధిమహాత్ములు వ్రాశుచ్చారు. "వివేకానందస్వామి పురుష సింహం. ఆయనశక్తి నారాధిస్తూ, తమదేశ వాసులకు ఆచరణ పూర్వకమయిన వేదాంతాన్ని ప్రబోధించారు. 'శక్తులు కండు' ఈ ఉపనిషద్వాక్యమునే ఆయన పలుమార్లు ప్రబోధించారు. ప్రతివారు చక్కటి శీలాన్ని అలవర్చుకోవాలని ఆయన హెచ్చరించేవారు. ఆయన సజీవులైయుంటే, నేను వారి పాదాల వద్ద ఉండే వాణ్ణి. నవభారతనిర్మాత ఆయనే' నని స్వ. సుభాశ్ చంద్రబోసు పేర్కొన్నారు.

వివేకానందులు విశ్వాసాన్ని శక్తినిగురించి తరచు మాట్లాడేవారు. మానవులు ఆత్మవిశ్వాసం కలిగియుండాలని, శక్తులు కావాలని వారి అభిభాషణ. తమలో విశ్వాసము లేనివారే నాస్తికులని వారి నిర్వచనము. దేశ చరిత్ర అంటే అలాంటి విశ్వాసము కలిగిన యేకొద్దిమంది మహనీయుల చరిత్రమాత్రమే నని వారి భావన. విశ్వాసం లేకపోతే జాతి నశించగలదు. వేదాలు, ఉపనిషత్తులు బోధించే సారమే శక్తి. శక్తిలోనే ముక్తి ఇమిడియున్న దని, దేశవాసులంతా శక్తులై కష్టించి పని చేయాలని వారి ప్రబోధము.

మానవులు చిత్తశుద్ధి, ఏకాగ్రత కలిగియుండాలని వారు నొక్కి చెబుతూఉండేవారు. మనోనిగ్రహంవల్లనే ఎన్నో గూఢతమ రహస్యాలను విషయాలను తెలుసుకొనవచ్చునని వారిభావన. సుశిక్షితమయిన మనస్సుకల మానవుడు ఏపాపాలు చేయడని, తప్పులు చేయడని వారు ఉపదేశించారు.

మానవునిలోని పరిపూర్ణత్వముయొక్క వికాసమే విద్య. విద్యఅంటే కేవలం బహుళ గ్రంథపరిచయంగాని లేదా విషయపరిజ్ఞానం కాదని వివేకానందులు చెప్పేవారు. దేనివలన చిత్తైకాగ్రత, త్యాగబుద్ధి మానవులకు అలవడుతుందో అదియే నిజమయిన విద్యయని వారు సూత్రీకరించారు. 'న కర్మణా,న ప్రజయా, ధనేన - త్యాగే నైకే అమృతత్వ మానశుః' అనేదే ఉపనిషత్ప్రమాణవాక్యం. కేవలం సత్కర్మలవల్లగాని, సంతానమువల్లగాని, ధనమువల్లగాని అమృతత్వం సిద్ధించదని, ఒక్క త్యాగంవల్లనే ఈపని సాధ్యం కాగలదని దీనిభావం. భారతీయులకు కావలసినది భారతీయదార్శనిక దృక్పథంతో మిళితమయిన పాశ్చాత్యవిజ్ఞానము. ఇందులకు బ్రహ్మచర్య మెంతో అవసరం. ఆత్మవిశ్వాసము శ్రద్ధ కలిగి భారతీయులు పురోగమించాలి. మానవునిలోని విజ్ఞానసంపదను పెంచడానికి గురువుసహాయం ఎంతో అవసరం. కాని దీనికి మూలము మతము. మతము అన్నము లాంటిదైతే, మిగతవిషయాలు కూరల్లాంటివి. కేవలం కూరలుతింటే అజీర్ణంచేస్తుంది. అలాగే, అన్నము తిన్నప్పటికి. విద్యార్జనకు గురుగృహవాసం చేయాలి. అంటే విద్యార్థి గురువుతో వ్యక్తిగతమయిన సంబంధం కలిగి ఉండాలి. ఈనాటి విశ్వవిద్యాలయాలు విద్యా

ర్థులను పరీక్షించే యంత్రాగారాలుగ ఉన్నవే గాని మౌలికమయిన మానవున్ని తయారు చేయడానికి దోహదకాలు కావటం లేదు.

సత్యము సమాజానికి తలయొగ్గదు, సమాజమే సత్యముకే పునాదిపైన నిర్మించబడాలి. ఒక దేశంగాని, వ్యక్తిగాని, గొప్పవారు కావాలంటే మూడువిషయాలు కావాలి (1) మంచితనంలో విశ్వాసం (2) రాగద్వేషాలు సందేహాలు లేకుండడం. (3) మేలు చేస్తున్నవారికి, మంచిగా అందరికీ సహాయం చేయడం.

మనధ్యేయం ఆత్మ కావాలి. పదార్థాలపైన దృష్టి పోనీయరాదు. హిందువు అన్ని విషయాలు మతపరంగానే ఆలోచిస్తారు—ఆహార విహారాల్లోను, వివాహాల్లోను, కడకు శోషణలో కూడా మతం పేరిటనే అన్ని కార్యక్రమాలు జరుపుతుంటారు. ప్రతిదేశం విశ్వానికి అందించవలసిన సందేశం ఉంది. ఎన్ని ఆటంకాలు కలిగినా, ఆ సందేశానికి విఘాతం కలుగనంత కాలం, ఆదేశం మనుగడ సాగిస్తుంది.

ఒకవైపు నవభారతం ఎలుగెత్తి చాటుచున్నది—'మనము పాశ్చాత్యుల భావాలను, భాషను, ఆహారాన్ని, వేషాన్ని, ఆచారవ్యవహారాలను అలవర్చుకుంటే, మనముకూడా వారిలాగా దృఢకాయులుగా, శక్తివంతులుగా జీవించగలుగుతాము.' మరోవైపు ప్రాచీన భారతం ఇలా ఘోషిస్తున్నది — 'అవివేకులారా, అనుకరణవల్లమీకు సంప్రాప్తమయ్యేది యేమీ లేదు. వారిభావాలు మీసొంతం కాబోవు. మీరు సంపాదించినదే మీసొంతం. సింహంచర్మం కప్పుకొన్న గాడిద సింహం కాగలదా?' ఇలాగే నవభారతం పిలుపు— 'పాశ్చాత్యదేశాలు చేస్తున్నదంతా మంచిపనే కాకపోతే వారంత గొప్పవారెలా కాగలిగారు?' దీనికి ప్రాచీనభారత మిచ్చే సమాధానం—'మెరుపు కాంతి నిజంగా చాలా ప్రకాశవంతంగా ఉంటుంది. కాని ఒకరెప్పపాటుమాత్రమే. భారతీయులారా, ఆ మిరుమిట్లుగొలిపే ప్రకాశం మీకళ్లకు చెరుపు కలుగజేస్తుంది. జాగ్రత్తవహించండి!' వైజ్ఞానికంగా, భౌతికంగా ఎంతో పురోగమించినప్పటికి పాశ్చాత్యదేశాలు మన ఉపనిషత్తుల సవాలును ఎదుర్కొనలేక పోవుచున్నవి—'న కర్మణా, న ప్రజయా, ధనేన, త్యాగే నైకే అమృతత్వ మానశుః' పాశ్చాత్యదేశాల్లో ఈసవాలును ఎదుర్కొని, దీనిప్రమాణాన్ని వమ్ముచేయడానికి ఎన్నోజాతులవారు ఎన్నో ప్రయత్నాలుచేసి విఫలులయినారు. వారిలో కోరికలు అధికమైనాయి. పరస్పరరాగ, ద్వేషాలు ప్రబలినాయి. అధికారంకోసం, ధనంకోసం స్పర్థ ఎక్కువయింది. శాంతియా లేదా కలహమా అన్నదే వారిసమస్య. ప్రపంచంలో మంచి నిలుస్తుందా లేదా దుర్మార్గం నెగ్గుతుందా? భౌతికసంపదధాటికి ఆధ్యాత్మికశక్తి నిలబడగలదా? ఆధ్యాత్మికత గొప్పదా, భౌతికత విలువయినదా? ఈసమస్యను ఏనాడో మన ఉపనిషత్తులు పరిష్కరించాయి. మనసిద్ధాంతము పారలౌకికమే - అదే త్యాగము.

లక్ష్యసిద్ధికన్నా లక్ష్యసాధనాలు పవిత్రంగా ఉండాలని వివేకానందులు ప్రబోధిస్తూ ఉండేవారు. మనకర్తవ్యమంతా - ఇతరులకు సేవ చేయడం, ప్రపంచానికి మంచి చేయడం. బుద్ధుడు ఇదే మార్గాన్ని అవలంబించాడు - ''భగవంతునిగురించి ప్రతిపాదించిన మార్గాల మీద సిద్ధాంతాలమీద చర్చ నాకనవసరం. ఆత్మను సంబంధించిన రహస్యతరమయిన సిద్ధాం

తాలను గూర్చి చర్చించినందువల్ల ప్రయోజన మేమిటి? మంచి చేయి, మంచిగా ఉండు దీని వల్ల నీవు ముక్తుడవు కాగలవు.'

భారతీయులు స్వార్థపుచింతవదలి సేవా భావాన్ని అలవర్చుకోవాలని వివేకానందుల ప్రబోధం. పరమాత్మ ప్రతిజీవిలోను భాసిస్తు న్నాడు. ఆయన తప్ప వేరే దేవుడు లేడు. మానవసేవయే ఈశ్వరారాధన. నరకప్రాయ మైన ఈజగత్తులో, ఏ ఒక వ్యక్తికయినా సుఖ శాంతులను కనీసం ఒకరోజయినా, మనము సమకూర్చ గలిగితే, అదియే నిజమైన సేవ; సత్కర్మ. 'ఈనగ్నసత్యాన్నే నేను జీవిత మంతా బాధపడి, కష్టాలనుభవించి నేర్చు కొన్నాను మిగిలినదంతా భ్రమయే; మెరిసే చంద్రకాంతియే.'

ఇతి శివమ్.

'ఆత్మనో మోక్షార్థం జగద్ధితాయచ'

శ్రీమత్ప్రవ్రాజిక వరదాప్రాణ

శ్రీరామకృష్ణుల జీవితపు ఆదర్శముద్వార, ఉపదేశముద్వార ప్రేరేపింపబడిన వివేకానంద స్వాముల కార్యప్రణాళికి ప్రపంచమే కార్య రంగము. భగవచ్ఛక్తి సంపన్నుడగు ఆతడు ముప్పది సంవత్సరములలోనే లోకగురువుగ పరిణమించెను - చికాగో ధర్మమహాసభ మూల కముగ ఈసంగతి సర్వవిదితము.

ఈమాట భారతీయఋషుల ధ్యానలబ్ధమగు ఆత్మజ్ఞానము మారుమూలలలో నున్న గిరిగుహ లలోనుండి ఇంటింట, దేశమంతట, ప్రపంచపు నలుప్రాంతముల మారుమ్రోగుచు ''మాన వుడా, లెమ్ము; నిదురింపక లెమ్ము, నీవు దైవాంశసంభూతుడవు! నీవు దుర్బలుడవు కావు!'' అని మేలుకొలుపుచున్నది. ఈమారు మానవుడు సాధించునది-వ్యక్తిగతమగు ముక్తి సాధన కాదు - సంపూర్ణ మానవజాతియొక్క జీవన్ముక్తి; పరలోకమ్మునకాదు ఇహలోకము ననే మానవుని శ్రేష్ఠకళ్యాణసాధన. కావున మన కర్తవ్యము - భగవత్ప్రేమను మానవ ప్రేమగ ప్రవహింపజేయుట, స్వర్గమున ముక్తి కామన త్యజించి మర్త్యలోకముననే ప్రజ్ఞా వంతులమై, నిర్భయులమై విచరించుచు 'శివ జ్ఞానముతో జీవసేవను చేయుట; అనగా శ్రద్ధతో, ప్రేమతో నిస్స్వార్థముతో చేయు సేవద్వార, పూజద్వార, మనలోని, పరుల లోని దైవత్వమును ఉద్బుద్ధము గావించుట - అప్పుడే పరమజ్ఞానము, పరమశక్తి, పరమా నందము కలుగును. మృత్యుభయము తనం తట తానే దూరమై పోవును. ఇదియే స్వామిజీ యొక్క నవయుగధర్మప్రచారము, ఈ యుగ ధర్మము - ''ఆత్మనో మోక్షార్థం జగద్ధితా య చ.''

గడచిన నూర్ల కొలది సంవత్సరములు ఈ యుగసమస్య సమాధానమునకే భారతవర్షము వేదియుంచినది. ఈ దేశమున మతవాదులకు, ధర్మమార్గములకు కొఱత లేదు. ఆధ్యాత్మిక చింతనయందు శ్రేష్ఠతమమగు గవేషణ, ఉప లబ్ధి, ఇక్కడనే జరిగినది. ప్రమాణములు - మన వేదవేదాంతములు, పురాణేతిహాసములే! ఈనాటి ప్రపంచపు విజ్ఞానసోపానములు ఆ

ఆత్మోపలబ్ధిదరిదాపులకుకూడ చేరుకోలేకు అంతటిఉన్నత చింతాధారలకు కన్నతల్లియైన మన హిందూదేశపు పరిస్థితి ఎందుకింత దీనాతి దీనము ? శతశతవర్షములు పరజాతి పదాఘాత ములు సహించి బానిసగా తయారైనందుకు కారణమేమి? అసలు సంగతి - ఇంతకాలము భారతదేశపు సంపూర్ణోన్నతినిగురించి ఆలోచ నయే జరుగలేదు. దేశపు ఆర్థిక, ధార్మిక, రాజనైతిక, లౌకిక, వైజ్ఞానిక సమస్యలను గూర్చి సమ్యగ్దృష్టితో నిస్స్వార్థముగ ఆలో చించి సమాధాన మొనర్చిన ప్రయాసయే జరుగలేదు. దినదినము దేశపుపరిస్థితి దిగజారి పోవుచు, సమస్యలు పెరుగుచుండగా ఇంకొక వైపు మిగతదేశములన్నియు ప్రాపంచికార్థిక విషయములందు ముందంజవేసి పైకెగసి పోవు చున్నవి.

ఎందరో మహానుభావులు, ధర్మప్రవర్త కులు, వీరపురుషులు ఈదేశమున జన్మించిరి; ఎన్నోవిధములుగ దేశోన్నతిని సాధించుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని ఒక్కవ్యక్తియే వీరుడుగను, ధర్మసంస్కర్తగను జన్మింపలేదని చెప్ప వచ్చును. కేవలము ఉపన్యాసములతో కాక స్వీయచరిత్రతో, ఆత్మోపలబ్ధితో దేశమును భవిష్యన్మార్గమున సుదక్షతతో నడిపింపగల మహాపురుషుడు, భగవద్గీతలోని జ్ఞాన, భక్తి, కర్మయోగముల సంగమస్థానమైన యోగి పురుషుడగు వివేకానందస్వామివంటి వ్యక్తిని ప్రపంచేతిహాసములో ఇంతకుమునుపు చూచి యుండలేదు. ఆ మహానుభావుడు చూపిన దారియే మనకు శ్రీరామరక్ష అనునది సుస్పష్టము,

స్వామిజీ చింతాధార ఆయన లేఖలను పరిశీలించినచో తెల్లమగును.

చికాగోనుండి క్రీ. శ. 1894 సం॥ మే మాసమున మద్రాసులోని అలసింగ పెరుమా ళుకు వ్రాసిన ఉత్తరములోని అంశము. అగ్ని మంత్రమున దీక్షితులగు కొందఱు యువకులను చేర్చి ఒక చిన్నగుంపును తయారుచేయుము. కొద్దిపాటి విరాళముతో కొన్ని మ్యాపులు, గ్లోబులు, మ్యాజిక్‌లాంతరులు, కొన్ని రసా యనికపదార్థములు కొని, ప్రతిసాయంకాలము నిరక్షరులగు పేదలవద్దకు, మాలలవద్దకు వెళ్ళి, మొదట భగవద్విషయమునుగూర్చి ప్రసం గించి తరువాత పైవస్తువుల సహాయముతో వారికి భూగోళము, చరిత్ర,విజ్ఞానము మున్నగు విషయములను వారి కర్థమగుభాషలో నేర్ప వలయును. అల్పముతో ప్రారభించి కార్యమును మెల్ల మెల్లగ విస్తరింపజేయుము. సాహ సము నవలంబింపుము. ఇతరులపై అధికారము చెలాయింపక నమ్రతతో సేవ చేయుము. అధికారపిపాసయే పెక్కు గొప్ప ప్రణాళికలను నాశనము చేయుచున్నది. ఆ మరణము నిస్స్వార్థముగ పనిచేయుటకు స్థిర మతివి కమ్ము. భగవంతుడు మన కన్నివిధ ముల తోడ్పడును.''

అదే సంవత్సరమున జూన్ 20 వ తేదిన దివాన్ హరిదాస్ విహారిదాస్‌కు వ్రాసినది: ''హిందుదేశమును బ్రిటిషువారు అంత సులభ ముగ జయించుటకు కారణ మేమి ? ఒక్క మాటలో:- వారిది సంఘబద్ధజీవనము, మనది- కాదు. కావున జనసామాన్యమును విద్యా విజ్ఞానముద్వార పైకి లేవదీయుటయే ఏకైక పథము. మనదేశపు హృత్పిండము, అసలు జాతిఅగు జనసామాన్యము కుటీరములలోనే ఉన్నారు. వారు తమ వ్యక్తిత్వమును, మాన వత్వమును విస్మరించి యున్నారు. వారిని విద్యావంతులుగ చేసి తీరవలయును. విగ్రహ

పూజ చేయుటా, మానుటా? ఎందులు విధ వలసిన పునర్వివాహము కలుగవచ్చును? కుల భేదములు మంచివా? కావా? అను ప్రశ్నల సమాధానము శిరోవేదన నాకు వలదు.''

పై జూలైమాసపు 23 వ తేదిన మైసూరు మహారాజుకు వ్రాసినది: ''హిందూదేశపు దీనదశకు మూలకారణము దారిద్ర్యము. పాశ్చాత్యదేశపు దరిద్రుల పిశాచప్రకృతితో పోల్చిచూచిన మనదేశపుదరిద్రులు దేవతా సమానులు. నిమ్నశ్రేణులను పైకితీయుటయే, వారిని విద్యావంతులను గావించి మృతప్రాయ మగు వారి వ్యక్తిత్వమును మేల్కొలుపుటయే, మన ముఖ్యకర్తవ్యము. పరాధీనత, పురోహితశక్తి వారిని నూర్లకొలది సంవత్సరము లు అణగద్రొక్కి నలిపి పొడిచేసినవి. తాము మనుష్యుల మను సంగతికూడ వారికి జ్ఞాపకము లేదు. మనదేశములో వేలకొలది దృఢచిత్తులు నిస్స్వార్థులు అగు సన్న్యాసు లున్నారు. వారందఱు ధార్మికోపదేశములతోపాటు లౌకిక, వైజ్ఞానిక విద్యాదానము చేయవలయును.''

పై ఉత్తరములు చదివి చూచిన, అవి కేవలము ఎండుగడ్డిమంటవలె భగ్గునమండి వెంటనే ఆఱిపోవునట్టి వట్టిమాటలు కావు; గంభీరధ్యానలబ్ధములగు భావము లని తెలియ నగును. ఆ ఉత్తరములు వ్రాయునప్పుడు అతడు ఏ పరిస్థితిలో నుండెనో తెలిసికొనుటకు ఆయన జీవితచరిత్రపు పుటలు తిరుగవేయ వలయును. క్రీ. శ. 1894 లో స్వామిజీ వయస్సు ముప్పదియొక్క సంవత్సరములు. ఆమాత్రపు వయస్సులో ఆ దూరదేశములో ఒంటరిగా ఎదుర్కొనవలసిన విపరీతపరిస్థితు లకు లెక్కలేదు. చికాగోధర్మమహాసభలో విశ్వవరేణ్యుడైనందుకు చాలమందికి కన్నెఱ్ఱగా నుండెను. ఒకవైపు స్వదేశపు మిషనరీలు, బ్రహ్మసమాజపుసభ్యులు మున్నగువారు ఆయన శీలమును గుఱించి, మతమును గుఱించి, సన్న్యాసాధికారమును గుఱించి కల్పనాతీతము లగు అపవాదులనుసృష్టించి లాంఛనపఱచుటకు విశ్వప్రయత్నములు చేయుచుండిరి. ఇంకొక వైపు స్వామిజీ అవిరామముగ పెక్కుసభ లలో, వివిధపట్టణములలో శాస్త్రజ్ఞులు, చింతా శీలురు, మనీషులు నగు శ్రోతల యెదుట ఉపన్యాసములు చేయుచు, అంతటి పరిశ్రమలో కూడ అల్పసమయము చేజిక్కినను నిర్జనమున సమాధిమగ్నుడై ఆత్మానందమున తన్మయుడై యుండునాతడు భారతదేశపు ఉజ్జ్వలభవిష్యత్తుకై ఆలోచించుచు, హృదయస్పర్శములగు లేఖలద్వార స్వదేశవాసులను ఉత్సాహపఱచుట సామాన్యమానవునిపట్ల కల్పనాతీతము!

అటువంటి దైవశక్తిసంపన్నుడగు వివేకానందుని పరికల్పితకార్యప్రణాళియే మన ఉన్నతికి, కల్యాణమునకు ఒకే ఒక దారి. 'నాన్యః పన్థావిద్యతే అయనాయ!'

నేటి ప్రపంచపు పరిస్థితులకు రీతినీతులే లేవు. మహాప్రళయమునకు సమ్ముఖీనులై యున్నామా ఏమి? ఎటుచూచిన హింస, ప్రతిహింస, స్వార్థపరత, కాపురుషత! కాళరాత్రి చితాగ్నిపై ఢాకినీ శాకినుల భయంకర నృత్యమే ఈనాటి పరిస్థితులకన్న మెఱుంగు కాబోలు! ఈ అంధకూపమునుండి బయట బడు దారి, సూర్యునివలె దేదీప్యమానముగ వెలుగుచున్న వివేకానందస్వాముల 'ఆత్మనో మోక్షార్థం జగద్ధితాయ చ' అను కార్య ప్రణాళియే కదా!

వార్తలు - విశేషాలు

శ్రీరామకృష్ణమఠము-మద్రాసు 4

బుద్ధ జయంతి

1971 వ సంవత్సరం మేనెల 10 వ తేది సోమవారం వైశాఖపూర్ణిమనాడు మఠంలో బుద్ధజయంతి కొనియాడబడినది. 16-5-1971 భానువారము సాయంకాలం వివేకానంద హాలులో పౌరసభ సమావేశమైనది. ప్రార్థన గేయమూ మంత్రపుష్పానుసంధానమూ అయిన తర్వాత సభాధ్యక్ష్యం వహించిన శ్రీమత్పరమాత్మానందస్వాములు ఈలాగు వ్యాక్రచ్చారు.

బుద్ధదేవుని అవతారం, ప్రబోధం, మహాపరినిర్వాణం-ఈమూడు వైశాఖపూర్ణిమనాడే జరిగినందున ఆదినపావనత మున్ముడుగైనది. అది సుబ్రహ్మణ్యస్వామికిన్నీ నమ్మాళ్వార్లకున్నూ అవతారదినమున్నూ శ్రీ జ్ఞానసంబంధయోగి శివైక్యంపొందినదినమున్నూ కావడంచేత దాని ప్రాముఖ్యం ఇంకనూ ఎంతగనో హెచ్చినది. క్రీ.పూ. 623 నుండి 543 వఱకు బుద్ధుడు భూమిపై జీవించియుండె నని తెలుస్తూఉంది. అతనివిశిష్ట గుణాలు పెక్కులు. అమితజాగరూకత గలవాడు. సంసారమును త్యజించి పోనున్న రాత్రి క్రొత్తగా పుట్టిన బిడ్డను ఎత్తుకొని లాలింతమను కోరిక అతని మనస్సులో కలిగినను, అది తన ఉద్యమానికి ఏమి అడ్డంకులు తెచ్చిపెట్టునో అని వెఱచి మనస్సును గట్టిచేసికొని, బిడ్డనెత్తుకొనకయే వెడలిపోయెను. అంతకు ముందతడు చూచియుండిన 'వికలాంగ' 'రుగ్ణ' 'మృత' 'సన్న్యాసి' దర్శనములు అతని డెందమును విశ్వజనులమీది యపారదయతో నింపివైచినవి. సొంతమునకు ఆయనకు సమస్యలు లేవు. విశ్వమానవుల సమస్యల పరిష్కారమునకై ఆయన ఉద్యమించాడు. స్వార్థరహితత యనలో రూపుదాల్చింది. ఎంత గాఢతమములైన తపశ్చర్యలనైనా నెగ్గించుకొను సామర్థ్యం ఆయనకుంది. సుజాత ఆయనకు క్షీరాన్న[illegible] సమర్పించడం ఆయనచరిత్రంలో హృదయ ద్రవీకరణసమర్థమైన ఘట్టం. తదనంతరమే ఆయన బోధివృక్షం క్రింద ఆసీనుడై మారుని ప్రలోభనముల నన్నిటిని వ్యర్థపఱచాడు. [illegible] తక్కిన ఎత్తులన్నీ రిత్త అయినతర్వాత బుద్ధునకు ప్రబోధం కలిగిన తర్వాత ''నీమట్టుకు నీవు నిర్వాణం పొందు. ఇతరుల ఊబిసు నీకెందు'' అని కూడా చెప్పిచూచాడు. బుద్ధుని జగదుద్ధరణాధ్యవసాయాన్ని సడలింప జాలక పోయ్యాడు. బుద్ధదేవుడు తాను కనుగొని లోకానికి కలిపిన సత్యాలు నాలుగు—1. దుఃఖం 2. దానికారణం [illegible]. దానినివృత్తి 3. అందుకుపాయం. విశుద్ధతా-పావనతా-దరిద్రతాపూర్ణము బుద్ధునిజీవితము. తన జీవితోత్తరభాగమున అతనికి తండ్రితో సమాగమము కలిగినది. సామ్రాజ్యార్హుడైన పుత్రుని భిక్షుకవేషమున జూచి తండ్రి [illegible]ల్లాడు. ''మనవంశపూర్వులెవరును అవలంబింపని యీ భిక్షుకవృత్తిని మాను'' మన్నాడు. అందుకు బుద్ధుడు చెప్పిన జవాబు ''నేను బుద్ధుల పరంపరకు చెందినవాడను. భిక్షాటనమే నాకు పరంపరాగతమైన వృత్తి.'' భార్యయగు యశోధరనుకూడ బుద్ధుడు కలసికొన్నాడు. ప[illegible] ధర్మమూ సతికి నదే ధర్మ మనెడి సంప్రదాయానుసారము ఆమెయు సన్న్యాసిని యయ్యెను. బుద్ధుని జీవితమువలెనే జీవితపరిసమాప్తియు గంభీరభావజుష్టమైనది. చుండుడు మితిమీఱతినిపించిన పందిమాంసముచే ఆయన వ్యాధిగ్రస్తుడై మరణించాడు. కాని ఉదార

మైన ఆయనహృదయమునకు—సంజీవనముగా సుజాత సమర్పించిన అన్నముకు మారకముగా చండుడు సమర్పించిన అన్నమును సమానముగ ప్రియములే. అది ప్రబోధమునకూ ఇది మహా పరినిర్వాణమునకూ దారి చేసినది. బుద్ధదేవుని చరమసందేశం : "భౌతికపదార్థాలకు వినాశము సహజము. శ్రద్ధతో నీ విముక్తిని సంపాదించుకో" శుష్క-తపఃపరతకు అంధభోగపరతకు మధ్యమార్గం ఆయన బోధించాడు. ఆయన బోధనలు పెక్కు సుబోధములు అంగీకార్యములు. "ప్రపంచము క్షణికము. జీవితము నదీ ప్రవాహామువంటిది, అవిచ్ఛిన్నతయూ ఉన్నది మార్పును ఉన్నది" నదికి అడుగునేల ఉండవలెను. దేవుని గూర్చిన బుద్ధుని మౌనము నాస్తికత కాదు. ఆత్మవిశ్వాసంమీద పురుషప్రయత్నంమీద ఊనిక ఉండవలె అనడమే ఆయనచిత్తం. బౌద్ధమతం భారతదేశంలో పెక్కుశతాబ్దాలు ఉచ్చదశలో ఉండి తర్వాత క్షీణించింది. ఆమతం తనజన్మదేశంలో క్షీణించినా, విశ్వమానవులలో ఒకమూడో వంతువాళ్లు ఈనాటికిన్నీ ఆమతాన్ని తలదాలుస్తున్నారు. భారతీయులు బుద్ధదేవుని అవతారమూర్తిగా స్తుతిస్తున్నారు. శ్రీ వివేకానంద స్వామికి బుద్ధదేవునందుండిన భక్తి అపారము. బుద్ధదేవుడు ఆదర్శకర్మయోగి యని బౌద్ధమతం హిందూమతానికి అనుబంధమే అని శ్రీవివేకానందుల అభిప్రాయం. సాధుపరిత్రాణ - దుష్కృద్వినాశ-ధర్మసంస్థాపనము లనెడి అవతారప్రయోజనాలు మూడు బుద్ధుని చరిత్రలో సుసంపన్నము లయ్యాయి. ఏకము తథ్యము, అనేకము మిథ్య అనుట హిందుసిద్ధాంతం. ఏకము మిథ్య, అనేకము తథ్య మనుట బౌద్ధసిద్ధాంతము. అనేకముగ కనఁగునది ఏకమే అనుటయు, నామరూపములందలి అనేకత్వమును తత్త్వమందలి యేకత్వమును పరస్పర విరుద్ధములు కా దనుటయూ శ్రీరామకృష్ణుని నిర్వాహము. అగాధమైన బుద్ధుని హృదయమును అమోఘమైన శంకరుని ప్రతిభయూ, శ్రీరామకృష్ణునిలో మిళితము లగుట శ్రీవివేకానందస్వామికి ప్రత్యక్షము."

ప్రెసిడెన్సీకాలేజి ఆంగ్లభాషాశాఖకు మాజి అధ్యక్షులైన ప్రొఫెస్సరు ఎస్. రామస్వామి గారు బుద్ధదేవుని జీవితోపదేశాలను గూర్చి ఉపన్యసించారు. ఆ ఉపన్యాస సంక్షేపం - హిందూమతంలో జన్మించి దానిలక్ష్యాలు సాధించిన శ్రీరామకృష్ణుడు ఇతరమతసాధనలు కూడా చేసి సర్వమతాల లక్ష్యం ఒక్కటే అనుటను సాక్షాత్కరించుకొని మానవతతికి సమన్వయసమరస మార్గదర్శకు డయ్యాడు. ప్రతిమతంవారు ఇతరమతాలను గుఱించి కూడా తెలుసుకుంటే ఒకరొకరిని 'మ్లేచ్ఛ' లని, 'కాఫిరు' లని, 'విశ్వాసహీను' లని తూలనాడుకోవడం అంతరిస్తుంది. అన్యమతాల దూషణమే స్వమతసేవ అనే పెడబుద్ధి తొలగుతుంది. పరాత్పరునకు పక్షపాతం ఆరోపించడం ఒకరొకరి మతాలను దూషించుకోవడం - పారమార్థిక పరత కానే కాదు. బుద్ధుడు హిందువే అని హిందువులలో తలమానికం వంటివాడని సదా జ్ఞప్తి ఉంచుకోవాలి. హిందూమతం వీడి మతాంతరానికి మార్పొందినవాడు కాడు బుద్ధుడు. హిందుబౌద్ధమతాల నడిమి చిన్నచిన్న విభేదాలను లెక్కింపరాదు. ఉమ్మడి ఆశయాలమీదే ఊనిక ఉంచాలి. నిష్పాక్షికబుద్ధితో చూస్తే బుద్ధోపదేశాల 'హిందూమూలకత్వం' స్పష్ట మౌతుంది. ఉరువేలయొద్ద బుద్ధుడు సాగించిన సాధనాక్రమము లన్ని హిందు సాధనాక్రమములే. బుద్ధుడు ఉపదేశాలద్వారా బోధించినంత మౌనం

చేతనూ బోధించాడు. దేవుని గురించి బుద్ధుడు నోరెత్తకపోవడం—ఆవిషయం అనిర్వాచ్యం అని సూచిస్తుందే కాని దేవుడు లేడని సూచించదు. బుద్ధునిచరిత్రం అద్భుతాలతోనిండి అధ్యేతలను రంజింపచేస్తుంది. రాజకుటుంబంలో అవతరించాడు. కొంతకాలం భోగపటలి మఱుగున ఉండినాడు. కాని మానవజీవిత దుఃఖభూయస్త్వం ఎట్లో ఒకట్లు ఆయన కన్ను దాకినది. ఆయనబుద్ధిని పరమార్థాన్వేషణ మార్గంలో ముందుకు తఱిమింది. సార్వభౌమ పీఠమునో విశ్వమానవాళిహృదయపీఠమునో అధిష్ఠింప గలడని జోస్యులు చెప్పిన రెంటిలో రెండవది చరిత్రలో నిజమైనది. పెద్దపోటిలో గెలుపొంది ఆయన యశోధరను పెండ్లాడాడు. కాని సంసారుల దుఃఖజీవితాలు చూచినప్పుడు ఆయనడెందము కరగినది. సముద్ధరణాభిలాషచే సంసారమును త్యజించాడు. పెక్కండ్రు బుద్ధుల పరంపరలో ఇతడు కడపటివాడు. ఆయన సాధనలు పండి ప్రబోధం కలిగింది. ప్రథమ ధర్మోపదేశాన్ని సారనాథమునొద్ద కావించాడు. ఆయన సంసారదుఃఖభూయిష్ఠతను నొక్కి చెప్పి, వర్ణవ్యవస్థను నిరసించి, అహింసను బోధించాడు. అహింస పరమధర్మమని అనాదివైదికమతమున్నూ ఘోషిస్తూనే ఉంది. ఆశ అంతరించడమే నిర్వాణం. బుద్ధుని మహిమను పర్యాలోచించే కొద్ది అతనిస్థిత ప్రజ్ఞతయు బ్రహ్మానుభూతియు స్పష్టమౌతాయి. హిందూమతశాఖలలో ఒక్కటే బౌద్ధమతం అనిపిస్తుంది.''

ప్రొఫెస్సరు జి. ఎన్. శేషాద్రిగారి వందనోపచారంతో నాటి సభాకార్యక్రమం ముగిసింది.

బొంబాయిలో భారతదేశ సింహద్వారంవద్ద శ్రీ వివేకానందస్వాముల ప్రతిమావిష్కారం.

31-5-1971

శ్రీ వివేకానందస్వాముల కాంస్యవిగ్రహం ప్రతిష్ఠితమై బొంబాయినగర సౌభాగ్యాన్ని హెచ్చించింది. అశ్వారూఢ శివాజి ప్రతిమకు చేరువగానే భారతదేశ సింహద్వారంవద్ద 18 అడుగుల ఊంచిపీఠంపై 12 అడుగుల ఉన్నతి గల స్వామిజి కాంస్యవిగ్రహం నెలకొని ఉంది. ఏడేండ్లక్రితం స్వామిజి శతవార్షికోత్సవసందర్భంలో సమర్హమైన ఒకస్మారకమును ఏర్పఱచాలి అని రామకృష్ణమిషనువారు సంకల్పించారు. వారు కన్న కలలు ఇప్పుడు ఫలించాయి. ఆవిగ్రహం ఒక వారంరోజులు వస్త్రాచ్ఛాదితమై ఉండినది. పెనువాన కురుస్తూండినా 3000 ప్రజలు హాజరయ్యారు. వారి సన్నిధానమున ముఖ్యమంత్రి మాన్యశ్రీ వి. పి. నాయక్‌గారు విగ్రహాన్ని ఆవిష్కరించారు. కార్పొరేషనువారు ఈ ప్రతిమకూ, చుట్టూ తోటకు చాలిన భూమి నిచ్చారు. విగ్రహం బరువు 1250 కిలోలు. సరిగా 78 ఏండ్లకు పూర్వం ఈ తేదినాడే షికాగోవిశ్వమతమహాపరిషత్తులో పాల్గొనడానికి స్వామిజీ బొంబాయి తీరంనుండి తరలాడు. కాబట్టి ఇక్కడ స్వామిజి విగ్రహాన్ని ప్రతిష్ఠించడం ఎంతయూ అనురూపమని ముఖ్యమంత్రిగారు వక్కాణించారు. ఇంకా ఈలా గన్నారు — 1863 నుండి 1902 వఱకు సాగిన స్వామిజి జీవితం అల్పకాలముదే ఐనా విశిష్టమహిమాంశములతో నిండినది. దేశభక్తియోగిపుంగవు డన్నారు స్వామిజిని. ఆయన దేశభక్తిని మనం ఈనాడు చర్వణం చేయాలి. మనలను భారతీయులనుగా గుర్తించుకోవడం ప్రథమావశ్యకం. ఐక్యవిచ్ఛే

దకములైన మతభాషాప్రాంతీయాదులైన అభిమానాలను వదలుకోవాలి.''

బొంబాయి రామకృష్ణమిషను అధికారుల పరిషత్తుకు అధ్యక్షులైన డాక్టరు బి. గజేంద్ర ఘడ్కరు సదస్సుకు స్వాగతాభివందనం సమర్పిస్తూ ఈలా గన్నారు — ఇక్కడున్న ఈ స్వామిజీ విగ్రహం ఇప్పటితరంవారికి రాగల తరాలవారికి కూడా ఉత్సాహప్రదంగా ఉండగలదు. స్వామిజి జీవితసందేశాన్ని ఈ ప్రతిమ ఆగంతుకుల కండతికి అందజేస్తుంటుంది. హిందువుల జీవితాదర్శానికి స్వామిజి జీవితమున్నూ ప్రవచనములున్నూ సమగ్రవ్యాఖ్యానాలు. తప్పించుకుపోవడం పాఱిపోవడమూ— హిందూసిద్ధాంతం బోధించదు. జాతిమతవర్ణాది విభేదాలను పాటించక మానవతతికి సేవ చేయడమే హిందులక్ష్యం. స్వామిజి జీవితలక్ష్యమున్నూ అదే. ఇన్నియేండ్లుగా రామకృష్ణ సేవాసంఘంవారు తమకు ముందుంచుకొన్న లక్ష్యమూ అదే.''

బొంబాయి రామకృష్ణమిషను - ఆశ్రమాల అధ్యక్షులు శ్రీ హిరణ్మయానందస్వాములవారు తమ పరిచయప్రసంగంలో ఇట్లు సెలవిచ్చారు-సంఘజీవితానికి ఆధ్యాత్మికపరతయే గట్టిపునాది ఔతుంది. అదే భారతదేశం ప్రపంచానికి బోధించింది. స్వామిజి మానవస్వభావజ్ఞు డని మానవులందు ప్రీతిగలవా డని కొందఱంటుంటారు. స్వామిజి చెప్పిన ఒక ఐతిహ్యం నాకు జ్ఞప్తికి వస్తూఉంది. హైందవ తత్త్వజ్ఞు డొకడు గ్రీసుదేశానికి పొయ్యాడట. అక్కడ ఒక గ్రీకుతత్త్వజ్ఞునికి ఇతనికి సమాగమం కలిగింది. 'మీ పరిశోధనావిషయం ఏమి' అని హిందుతత్త్వజ్ఞుడు గ్రీకుతత్త్వజ్ఞుణ్ణి ప్రశ్నించాడు. తడుముకోకుండా గ్రీకుతత్త్వజ్ఞుడు ''సందేహం ఎందుకు? మా పరిశోధనకు విషయం మానవుడే'' అన్నాడు. ''దేవునిగూర్చి పరిశోధించకపోయినట్లైతే, మానవునిగుఱించి ఏం పరిశోధించగలరు?'' అని అడిగాడు హిందుతత్త్వజ్ఞుడు. సారాంశం అదే. దేవుని గుఱించిన తెలంపే మనం కోల్పోయాం. ప్రపంచంలో ఎల్లెడల మనం అనుభవిస్తున్న కష్టాలకు కారణం అదే. ఈ విషయాన్ని మన కెత్తి చూపినవారు శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు. కాబట్టే మనం స్వామిజినిగూర్చి చదవాలి, అర్థంచేసుకోవాలి. మనదేశపునర్నిర్మాణానికి సంఘోద్ధరణకూ అదొక్కటే దారి.''

శ్రీరామకృష్ణమఠమిషనుల కేంద్రాధ్యక్షులైన శ్రీ శ్రీ శ్రీ వీరేశ్వరానందస్వాములవారు, విగ్రహావిష్కరణోత్సవస్మారకంగా ముద్రితమైన సంచికను ఆవిష్కరిస్తూ ఆశీర్వదిస్తూ ఈలాగు వ్రాసిచ్చారు. ''భారతమాతృపుత్త్రవరేణ్యునకు మనప్రమొక్కులు చెల్లించుకునేందుకు ఇక్కడ సమావేశమయ్యాము. ఈ శిష్యవరేణ్యుని గౌరవింప సమావిష్టులమైన మనల నందఱిని ఆయన గురుదేవుడైన శ్రీరామకృష్ణు డనుగ్రహించునుగాక. భారతదేశమువారి సమన్వయశుభసందేశమును పాశ్చాత్యదేశాలవారికి అందజేయుడానికై 1893 వ సంవత్సరం మేనెల ఇదే తేదినాడు ఇక్కడనుండి స్వామిజి తరలినారు. అమెరికానుండి ఒకజాబులో స్వామిజి ''ప్రాచ్యదేశాలకు అందజేయవలసిన సందేశం బుద్ధదేవునొద్ద నుండినట్లు పాశ్చాత్యదేశాలకు అందజేయవలసిన సందేశం నావద్ద ఉంది'' అని వ్రాశారు. పొట్టునుండి గింజను వేఱుపఱచండి అని స్వామిజి ప్రజలకు బోధించారు. పారమార్థికపరత అంటే ఏవో సిద్ధాంతాలను సూత్రాలను గుణాలను నమ్మడం మాత్రమే కాదు. సాక్షాత్కారమే సాక్షాద్భగవదనుభూతియే పారమార్థికపరత.

రామకృష్ణమఠమిషనుల జెనరల్ సెక్రెటరి శ్రీ గంభీరానందస్వామి సదస్సుకు వందనోపచారం కావించారు.

గొప్పసంగీతవిద్వాంసులూ సంగీతవక్తలూ అయిన సుధీరఫాడ్కే గారు స్వామిజీమీద భజనగేయాలు పాడారు.

రామకృష్ణసంప్రదాయానికి సంబంధించిన స్వాములు దాదాపు ఎనుబదిమంది భారతదేశం నలుప్రాంతాలనుండి విచ్చేసి ఈ ఉత్సవంలో పాల్గొన్నారు. 31-5-1971 నాడు విగ్రహావిష్కరణోత్సవానికి ముందు మూడు దినాలు శ్రీరామకృష్ణ - శారదాదేవీ-వివేకానందస్వాములకు జయంతిమహోత్సవాలు జరిగాయి. వరుసగా శ్రీ గంభీరానందస్వాములు శ్రీ కైలాసానందస్వాములు శ్రీ రంగనాథానంద స్వాములు అధ్యక్షత వహించారు. చాలమంది స్వాములు ఉపన్యసించారు. పురప్రముఖవరేణ్యులు సదస్సు నలంకరించారు.



గ్రంథ పరిచయం

శ్రీ మల్లికేశ్వరస్తోత్ర పద్యతారావళి

రచయిత: శ్రీ వాకవల్లి సూర్యనారాయణ స్వామి, ప్రాప్తిస్థానములు: (1) శ్రీ దత్తాత్రేయ గీతాశ్రమము, నువాపడా, గంజాంజిల్లా, ఒరిస్సా (2) ఆంధ్ర సాహితీ ప్రచారసభ, కెల్విన్లైన్ ¼, తాల్పుకూరుపోస్టు, 24 పరగణాలజిల్లా, పశ్చిమబెంగాలు, పుటలు 13, వెల లేదు. అభిషేకతారావళి 27 పద్యాలు, అందుకు పూర్వాపరాంశగర్భములైన పద్యములు 13, మొత్తముపద్య సంఖ్య 50. అన్నియు అందములు చిందు కందములే. విశాలమైన యెడారినడిమి పచ్చికపట్టువలె అపభ్రంశమయమైపోయిన యీనాటి సారస్వతములో సరళసలక్షణమధురమైన యీ చిఱుకృతి విలక్షణమైనది. ఇది వాఙ్మయరూపముదాల్చిన భక్తిప్రవాహమే కావున భక్తిమాధుర్యము సూక్తిమాధుర్యముగ అనుభూత మగుచున్నది. ప్రతిపద్యములోను కృతహస్తత స్పష్టము. ఈ కృతికి స్వాగతము.

వకుళభూషణనాయకి

[నమ్మాళ్వారుల జీవితకవితాసాధన]

రచయిత విద్యావిశారద సాహిత్యరత్న భాషాప్రవీణ శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహాచార్యులు, ప్రాప్తిస్థానము : శ్రీ గోదాగ్రంథమాల, ముసునూరు, కృష్ణాజిల్లా పుటలు 66, వెల రూ. 1-50.

పరాంకుశులనియు శఠకోపులనియు నామాంతరములు గల నమ్మాళ్వార్ల జీవితకవితల ప్రశస్తి ఈ గ్రంథము. స్వకీయద్రవిడప్రబంధంలో శ్రీ నమ్మాళ్వారు తమ్ము నాయకిగను సర్వేశ్వరుని నాయకునిగను అధ్యవసించి భక్తిలో 'మధురభావము'ను పలుదశలలో పలికించారు. కాబట్టి ఇక్కడ ఆళ్వార్లను వకుళభూషణనాయకి అని వ్యవహరించడం

ప్రాప్తమే. ఈ గ్రంథరచయితలగు ఆచార్యుల వారు ఇతఃపూర్వం కొన్ని గ్రంథాలు సంతరించారు. కాని యీ గ్రంథం వైష్ణవకులకూటస్థులయిన నమ్మాళ్వార్ల గుఱించినది కావున శ్రీమదాచార్యులవారి డెందమున నిండియున్న వైష్ణవభక్తి ఈ గ్రంథరూపం దాల్చిందన వచ్చు. స్ఖాలిత్యరహితంగాను మాధుర్యభరితంగాను గ్రంథం రూపొందింది. హృదయసంభూతమగుటే కృతిమాధుర్యమర్మం అనడానికి చక్కని లక్ష్యమైన యీ గ్రంథానికి మా అభినందనములు.

ప్రభాకర్

తూర్పుబంగాళంనుండి వస్తున్న లక్షలాది కాందిశీకులకు సాహాయ్యకార్యక్రమం

విజ్ఞప్తి

తూర్పుబంగాళంనుండి నిలువ నీడ లేక లక్షలాదిగా కాందిశీకులు భారత దేశంలోకి వస్తున్నారనడం మహాజనుల కందఱికి తెలిసిన విషయమే.

వారికి ఆదుకొని తోడ్పడేందుకై రామకృష్ణమిషనువారు ఆఱు కేంద్రాలలో ప్రతిదినం లక్షపదిహేనువేల ప్రజలకు సేవ సమకూరుస్తున్నారు. కేంద్రాలు మేఘాలయపు పొలిమేరలో (1) డాకి (2) షెల్లా, ఆస్సాములోని కచర్ జిల్లాలో (3) కరీంగంజ్, పశ్చిమబంగాళం జల్పైగురిజిల్లాలో (4) మాణిక్ గంజ్, దినాజ్పూరుజిల్లాలో (5) బాలీఘాను, ఇరవైనాల్గు పర్గణాల జిల్లాలో (6) గైఘట. వంటసామగ్రి, అన్నం, అటుకులు, బెల్లపునీరు, వస్త్రాలు, దుప్పట్లు, పాలపొడి, గృహోపకరణాలు, మందులు ప్రతిదినం అందజేయబడుతున్నాయి.

మిషనువారు తూర్పుబంగాళప్రజలకై ఈ సాహాయ్యకార్యక్రమాన్ని చక్కగా నిర్వహింపగలందులకు ఉదారమహాజనులను వస్తురూపంగా గాని ధనరూపంగా గాని ధారాళంగా విరాళములు ఈయవలసినదని ప్రార్థిస్తున్నాం. విరాళాలను ఈక్రింది విలాసాలలో దేనికైనా అందజేయవచ్చు.

1. రామకృష్ణమిషను, బేలూరుమఠంపోస్టు, హౌరా, పశ్చిమ బంగాళం.
2. అద్వైతాశ్రమం, 5 దేహీఎన్టాలీరోడ్డు, కల్కత్తా 14.
3. రామకృష్ణమిషను, రామకృష్ణాశ్రమమార్గ, న్యూఢిల్లీ 55.
4. శ్రీరామకృష్ణమఠం, మైలాపూరు, మద్రాసు 4.
5. రామకృష్ణమిషను, ఖార్, బొంబాయి 52.

గంభీరానందస్వామి

జెనరల్ సెక్రటరి, రామకృష్ణ మఠమిషనులు.



శ్రీ శారదా ప్రసంగములు

అనువాదకులు :

కీ. శే. వెదురుమూడి వేంకటకృష్ణరావుగారు, బి. ఏ.

రామకృష్ణుని సహధర్మచారిణియు, ఆదర్శసతియు, ఆదర్శయోగినియు, ఆదర్శ మాతయు నగు శ్రీ శారదాదేవి భక్తులతో నొసర్చిన దివ్యసంభాషణలు! తేటతెనుగున రచింపబడియున్నవి.

346 పుటలు (తృతీయ ముద్రణము) వెల : రూ. 3-00

అనుష్ఠాన వేదాంతము

అనువాదకులు : కీ॥ శే॥ తత్త్వానందస్వాములవారు

ప్రపంచమున వివిధరంగములందు విహరించువారికి వేదాంతమెటుల అనుష్ఠాన యోగ్యమో కండ్లకుగట్టినటుల శ్రీ వివేకానందస్వాములవారి యుపన్యాసములందు స్పష్టీకరించి యున్నారు.

(129+6 పుటలు) తృతీయ ముద్రణము వెల : రూ. 1-25

నూతన ముద్రణము ! ఇప్పుడే వెలువడినది !!

"భారతయువజనులారా!"

అనువాదకులు :

కీ. శే. తత్త్వానందస్వాములవారు

భారతయువజనులను ప్రబోధించి శ్రీ వివేకానందస్వాములవారొసగిన ఉపన్యాసముల సంపుటీకరణము! ఒక్కొక్క ఉపన్యాసము భావగాంభీర్యము గలిగి యలరారుచున్నది.

274 పుటలు దివ్యమగు ద్వితీయ ముద్రణము ! వెల : రూ. 3-00

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

జ్ఞానయోగము

అనువాదకులు :

కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు, బి. ఏ.

అద్వైతజ్ఞానము "సిద్ధులకు, బద్ధులకు, స్త్రీలకు, పురుషులకు, శిశువులకు, పండితులకు, పామరులకు — అందఱికిని సమానాధికారముగల సొమ్ము" కావలెనని శ్రీ వివేకానంద స్వాములే యిందు పలికియున్నారు. అందుల కనుగుణమగు విషయ విన్యాసముతో శ్రీ స్వామివారీ యుపన్యాసముల కావించియున్నారు. ఈ గ్రంథము సరళమధుర భాషయందు ఆంధ్రీకరింపబడి యున్నది.

(480+8) పుటలు | రెండవ కూర్పు | వెల : రూ. 4-00

నూతన ముద్రణము ! | ఇప్పుడే వెలువడినది !

రాజయోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఇందు ప్రథమభాగము శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు న్యూయార్కు పట్టణములో రాజయోగమునుగూర్చి కావించిన వివిధోపన్యాసములు. ద్వితీయ భాగము-రాజయోగమునకు ప్రమాణములయిన పాతంజలయోగసూత్రముల విపుల వివరణము. పాఠకుల కిది రాజయోగదర్పణమే.

(320+8 పుటలు) | ఆఱవ కూర్పు | వెల : రూ. 2-50

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు—4

సంపాదకులు : శ్రీ హీరానందస్వామి, శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలము.
శ్రీ ఎమ్. బాలసుందరంగారిచే ఫ్రీడమ్ ప్రెస్, (మద్రాసు-21) న ముద్రింపబడి,
శ్రీ హీరానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు) నుండి ప్రచురింపబడినది.